

Издание
на български език

Информация и известия

Година 60
30 юни 2017 г.

Съдържание

I Резолуции, препоръки и становища

СТАНОВИЩА

Европейски икономически и социален комитет

523-а пленарна сесия на ЕИСК, 22 и 23 февруари 2017 г.

2017/C 209/01	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Стратегии за диверсификация на плавателния и морския туризъм“ (проучвателно становище)	1
2017/C 209/02	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Островите в ЕС: от структурен недостатък към приобщаваща територия“ (проучвателно становище)	9

III Подготвителни актове

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

523-а пленарна сесия на ЕИСК, 22 и 23 февруари 2017 г.

2017/C 209/03	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение от Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Космическа стратегия за Европа“ [COM(2016) 705 final]	15
2017/C 209/04	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС“ [COM(2016) 723 final — 2016/0359 (COD)]	21
2017/C 209/05	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно рамка за възстановяване и реструктуриране на централни контрагенти и за изменение на Регламент (ЕС) № 1095/2010, Регламент (ЕС) № 648/2012 и Регламент (ЕС) 2015/2365“ [COM(2016) 856 final — 2016/0365 (COD)]	28

2017/C 209/06	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 575/2013 по отношение на отношението на ливъридж, отношението на нетното стабилно финансиране, капиталовите изисквания и изискванията за приемливи пасиви, кредитния риск от контрагента, пазарния риск, експозициите към централни контрагенти, експозициите към предприятия за колективно инвестиране, големите експозиции, изискванията за докладване и оповестяване, и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012“ [COM(2016) 850 final — 2016/0360 (COD)] относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 806/2014 по отношение на капацитета за поемане на загуби и рекапитализация на кредитните институции и инвестиционните посредници“ [COM(2016) 851 final — 2016/0361 (COD)] относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2014/59/ЕС по отношение на капацитета за покриване на загуби и рекапитализация на кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Директива 98/26/ЕО, Директива 2002/47/ЕО, Директива 2012/30/ЕС, Директива 2011/35/ЕС, Директива 2005/56/ЕО, Директива 2004/25/ЕО и Директива 2007/36/ЕО“ [COM(2016) 852 final — 2016/0362 (COD)] относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива № 2013/36/ЕС по отношение на освободените субекти, финансовите холдинги, смесените финансови холдинги, възнагражденията, надзорните мерки и правомощията и мерките за запазване на капитала“ [COM(2016) 854 final — 2016/0364 (COD)]	36
2017/C 209/07	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Покана за представяне на мнения: регулаторна рамка на ЕС за финансови услуги“ (COM(2016) 855 final)	43
2017/C 209/08	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно създаването на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1365/75 на Съвета“ [COM(2016) 531 final — 2016-256-COD] относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски център за развитие на професионалното обучение (Cedefop) и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 337/75 на Съвета“ [COM(2016) 532 final — 2016-257-COD] относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Агенцията на Европейския съюз за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) и за отмяна на Регламент № 2062/94 на Съвета“ [COM(2016) 528 final — 2016-254-COD]	49
2017/C 209/09	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определянето, представянето и етикетирането на спиртни напитки, използването на наименованията на спиртните напитки при представянето и етикетирането на други храни и защитата на географските указания на спиртни напитки“ [COM(2016) 750 final — 2016/0392 (COD)]	54
2017/C 209/10	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1101/89 на Съвета и Регламенти (ЕО) № 2888/2000 и (ЕО) № 685/2001“ [COM(2016) 745 final — 2016/0368 (COD)]	58
2017/C 209/11	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Международно управление на океаните: приносът на ЕС за отговорното управление на океаните“ [JOIN(2016) 49 final]	60
2017/C 209/12	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1036 за защита срещу дъмпингов внос от страни, които не са членки на Европейския съюз, и Регламент (ЕС) 2016/1037 относно защитата срещу субсидиран внос от държави, които не са членки на Европейския съюз“ (COM(2016) 721 final)	66
2017/C 209/13	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 по отношение на териториалните типологии (Tercet)“ [COM(2016) 788 final — 2016/0393 (COD)]	71

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

523-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 22 И 23 ФЕВРУАРИ 2017 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Стратегии за диверсификация на плавателния и морския туризъм“**(проучвателно становище)**

(2017/С 209/01)

Докладчик: **Tony ZAHRA**

Консултация	Малтийско председателство на Съвета, 19.9.2016 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	9.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	30.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването	179/0/0
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. Предвид неблагоприятни условия като разстояние, достъпност и изолираност, ЕИСК смята, че следва да се търси благоприятен данъчен режим за островите, като се отчетат специалните усилия, насочени към инвестициите, запазването и създаването на работни места, приспособяването на периодите, в които бизнесът работи — всичко това с оглед смекчаване на последиците от сезонната заетост.

1.2. Въпреки силната устойчивост и бързото възстановяване на туризма по време на криза, ЕИСК счита, че е важно да се анализират предвидимите предизвикателства и възможности в плавателния и морския туризъм и да се предприемат съответните мерки, особено в Средиземноморския регион поради голямото му значение и съществения му принос към европейската икономика. В процеса на оценка би трябвало да се обърне необходимото внимание на съпоставимостта с конкурентни дестинации. От жизненоважно значение са по-интелигентното законодателство и политики, както и намаляването на бюрокрацията за МСП.

1.3. Трябва да бъдат създадени и популяризирани повече маршрути с множество дестинации в региона, като същевременно трябва да се насърчават съвместни/регионални мерки за популяризиране между държавите членки. ЕИСК предлага държавите членки да приемат силни маркетингови стратегии за диверсифициране и адаптиране към развиващите се предпочитания и вкусове на клиентите. Заедно с това обаче трябва да се оценят и възможните различия при отделните граждани по отношение на финансовата достъпност на предлаганите в сектора туристически услуги.

1.4. Важно е средиземноморските държави да засилят регионалното сътрудничество за закрила на морските екосистеми с оглед голямата зависимост на плавателния и крайбрежния туризъм от тези екосистеми. В тази връзка ЕИСК се застъпва за създаването на група от западносредиземноморски държави членки и трети държави, която да разгледа съвместно въпроса за синия растеж⁽¹⁾ и синята и зелената инфраструктура за възстановяване на увредените екосистеми.

1.5. Строителните дейности и отвоюването на земя от морето при континенталния шелф необратимо унищожават местообитанията на морското дъно. Континенталният шелф на Средиземно море е тесен и тези морски зони трябва да бъдат защитени от подобни дейности. Също така, ако подобни дейности са налице, следва да се обмислят компенсаторни мерки и създаване на фискален резерв.

1.6. Развитие на плавателния и морския туризъм трябва да се основава на принципите на дългосрочното устойчиво развитие. За целта е необходим функциониращ и измерим механизъм. ЕИСК препоръчва разработване на хармонизиран механизъм с устойчиви показатели за сектора, по-специално за островните държави и региони, които зависят до голяма степен от крайбрежните дейности. Европейската система от показатели за туризма, разработена от Европейската комисия, би могла да бъде отлична платформа за постигането на тази цел.

1.7. Разработването на механизъм с устойчиви показатели налага също така събирането на точни икономически данни. Туризмът е много сложен сектор, който включва разнообразни взаимоотношения между много различни заинтересовани страни. За тази цел могат да се разработят инструменти за събиране на относителни икономически данни посредством екстраполиране на модела на сателитните сметки.

1.8. Въздействието на изменението на климата върху морската среда изисква диалог за намиране на иновативни решения. Като приоритет трябва да бъдат изведени конкретни мерки за уязвимите територии. ЕИСК обръща внимание на неотдавнашното съобщение на Комисията относно международното управление на океаните и съдържащия се в него пакет от 14 действия⁽²⁾. Седмата програма на ЕС за действие за околната среда до 2020 г. и целите на ЕС за приспособяване към изменението на климата и смекчаване на последиците от него са насочени към инфраструктурни сектори като енергетиката и транспорта и към специфични аспекти, свързани с крайбрежния и морския туризъм. В допълнение към това Европейската инвестиционна банка ще предоставя на МСП финансови средства за инвестиции в туризма и/или в регионите за сближаване.

1.9. Управлението на отпадъците е предмет на сериозно безпокойство в плавателния и морския туризъм, като туризмът сам по себе си е съществен източник на отпадъци. По оценки на Световния фонд за дивата природа (WWF) над 80 % от замърсяването на морската среда идват от дейности на сушата. Проблемът се изостря още повече от замърсяването в морските води. Това изисква иновативни мерки, които могат да смекчат проблемите, свързани с отпадъците, в допълнение към съгласуваното и ефективно привеждане в действие на нормативните изисквания. ЕИСК призовава за хармонизирано прилагане на международните конвенции, за да се насърчава изграждането на капацитет в трети държави.

1.10. С оглед на перспективите за растеж в сектора, цялата верига на управление на отпадъците (от събирането до обезвреждането) представлява голямо предизвикателство, особено в ограничени пространства, каквито са островите. В тази връзка ЕИСК препоръчва също така да се създаде „коалиция за природното наследство“, в която да участват острови и крайбрежни зони, както и ключови действащи лица в областта на екологията, като фондации и международни организации, с цел превръщане на европейските острови и крайбрежни региони в лидери в областта на мерките за чиста околна среда в световен мащаб, насърчавани от интегрирани подходи към туризма.

1.11. Инвестирането в хората е предпоставка за устойчив и конкурентоспособен растеж. Секторът обаче не привлича достатъчно квалифициран персонал основно поради липсата на привлекателност от гледна точка на професионално израстване и дългосрочна заетост. ЕИСК препоръчва изричното разработване на стратегически план за действие с цел привличане и задържане на постоянен поток от квалифицирана работна ръка, която се интересува от дългосрочна заетост в сектора. В плана за действие трябва да се съдържат конкретни предложения, основаващи се на научен и практически подход, така че да се повиши привлекателността на сектора.

2. Общи забележки

2.1. Малтийското председателство поиска от ЕИСК да изготви проучвателно становище относно „Стратегии за диверсификация на плавателния и морския туризъм“ в по-широк контекст на иновативните стратегии за развитие на по-конкурентна среда в Европа със специален акцент върху Средиземноморския регион.

⁽¹⁾ Съобщение на ЕС „Син растеж“, COM(2012) 494 final.

⁽²⁾ JOIN(2016) 49 final и https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/ocean-governance_bg.

2.2. Туризмът е мощен световен отрасъл с отличен потенциал за заетост и икономическо развитие, както се отбелязва в член 195 от Договора за функционирането на Европейския съюз. През 2014 г. секторът на туризма генерира повече от 1,6 трилиона евро, възлизащи на близо 10 % от общия БВП на ЕС, с пряко, косвено и индуцирано въздействие върху 25 милиона работни места в ЕС⁽³⁾. Морският подсектор на туризма беше посочен като една от приоритетните области на малтийското председателство на ЕС. Разработването на съответни туристически продукти и морски услуги би могло да допринесе за потенциала за растеж в крайбрежните и островните територии на ЕС. В тази връзка е необходимо да се определят настоящите тенденции и прогнози, за да се даде по-ясна представа за иновативните възможности в съответствие със специфичното естество на плавателния и морския туризъм.

2.3. Плавателният и морският туризъм е най-важният подсектор на туризма, както и най-мощната морска дейност в Европа. Секторът осигурява почти 3,2 милиона работни места, като генерира общо 183 милиарда евро брутна добавена стойност⁽⁴⁾, и притежава потенциал за създаване на работни места и устойчив „син растеж“. С цел да популяризира Европа като водеща морска дестинация в света, европейската островна и крайбрежна туристическа инфраструктура трябва да предлага подходящи и иновативни услуги за потребителите, включително достъпност, като същевременно гарантира устойчивото развитие на местните общности. „Вътрешноводният“ плавателен туризъм, който се осъществява в редица държави членки в езера, реки и т.н., също е част от този сектор и трябва да се вземе под внимание в процеса на преразглеждане. Част от сектора е и голямата корабостроителна промишленост за плавателни съдове за отдих и круизни кораби, където Европа заема важно място в световната икономика.

3. Предложения на ЕИСК за нови парадигми в политиката в областта на туризма

3.1. През годините ЕИСК е приемал становища относно политиката в областта на туризма по принцип, и по-специално относно островния и крайбрежния туризъм. ЕИСК предложи да бъдат разработени програми за учене през целия живот специално за служителите на островите, ангажирани в областта на туризма, както и създаването на междурегионално училище, основано на подобна на „Еразъм за студенти и работници в туристическия сектор“ концепция, на стратегически разположен остров.

3.2. ЕИСК счита, че определението на ЕС за острови е неподходящо и следва да бъде преразглеждано, за да се отчетат новите реалности на разширения ЕС, включващ островни държави. С оглед на това Европа да се популяризира като ключова туристическа дестинация на световно равнище, ЕИСК препоръчва също така да се развива макрорегионално сътрудничество (напр. стратегията за региона на Адриатическо и Йонийско море, стратегията за региона на Балтийско море и стратегията за региона на река Дунав) с цел решаване на проблеми като достъпността. Това изисква висококачествено териториално единство, действащо от островите към континента.

3.3. Изменението на климата изисква решителни мерки за приспособяване с оглед на устойчивостта на островите към това изменение във всички сфери на тяхната икономика. ЕИСК препоръчва въвеждането на т.нар. „тест за изтърване на промените на островите“, който да се отнася до области като енергетиката и транспорта (инфраструктура и достъпност), повишаването на морското равнище, влошаването на състоянието на биологичното разнообразие и други важни въпроси.

3.4. Островните икономики са станали прекалено зависими от предимно сезонния туризъм и поради това е необходимо диверсифициране. ЕИСК подчерта, че възприемането на синята икономика като неизчерпаем източник на неоползотворени ресурси и настоятелното изтъкване на синия растеж като панацея за проблемите на европейската икономика може да увеличат различните видове натиск, на които вече са подложени бреговете и моретата на ЕС. Следователно при изготвянето и прилагането на мерки дългосрочната устойчивост трябва да продължи да бъде основополагащ принцип.

3.5. В съобщението на Комисията относно „Европейска стратегия за по-голям растеж и повече работни места в сектора на крайбрежния и морския туризъм“, прието през 2014 г.⁽⁵⁾, се разглеждат настоящите недостатъци на управлението и се създава рамка за сътрудничество между публичните органи и публично-частните партньорства, включително чрез териториални кълстери и интегрирани стратегии. В контекста на специфичните особености на всеки морски басейн, в съобщението се предлагат 14 конкретни действия, насочени към бизнес инвестициите, високата степен на сезонност, диверсификацията на продуктите и иновациите, свързаността, достъпността, подобряването на инфраструктурата, развитието на уменията и опазването на морската среда. В момента планът за действие се изпълнява⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Световен съвет по пътувания и туризъм (WTTC), Икономическото въздействие на пътуванията и туризма, 2015, ЕС.

⁽⁴⁾ Европейска комисия, „Проучване в подкрепа на мерки на политиката в областта на морския и крайбрежния туризъм на равнище ЕС“, 2013 г.:
https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites/maritimeaffairs/files/docs/body/study-maritime-and-coastal-tourism_en.pdf.

⁽⁵⁾ COM(2014) 86 final.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/coastal_tourism_bg

4. Предложения на ЕИСК за стратегии за диверсификация на плавателния и морския туризъм

4.1. Междусекторен екологичен подход

4.1.1. През годините е направено много, за да се привлече вниманието на вземащите решения на високо равнище и на заинтересованите страни към връзката между океаните и климата. Това доведе до включването на океаните в Парижкото споразумение от 2015 г. и изготвянето на специалния Доклад относно океаните от Междуправителствения комитет по изменение на климата (МКИК). Тези усилия изискват подкрепа за изпълнението на Парижкото споразумение, включително за укрепване на техническия капацитет на държавите членки да разработват технологични пътища за бъдеще с ниски емисии.

Морският транспорт е отговорен за около 2,5 % от емисиите на парникови газове в света. ЕС призовава за глобален подход за намаляване на емисиите от международното корабоплаване, но емисиите от корабоплаването се предвижда да нараснат значително до 2050 г. Съгласно Второто проучване на емисиите на парникови газове, публикувано от Международната морска организация (ММО), чрез използване на оперативни мерки и прилагане на съществуващи технологии е възможно да се постигне намаление на енергопотреблението и на емисиите на CO₂ от корабите с до 75 %. Много от тези мерки са икономически изгодни и предоставят нетни ползи, тъй като съответните оперативни или инвестиционни разходи се изплащат под формата на по-ниски разходи за гориво. Подобно намаление може да бъде постигнато чрез внедряване на нови иновативни технологии.

4.1.2. Средиземноморието е един от най-значимите региони в света по отношение на изключителното си биологично разнообразие, но същевременно е и по-уязвим на изменението на климата в сравнение с други региони. Машабният крайбрежен туризъм е един от основните причинители на екологични загуби в региона. Средиземноморието обаче притежава и висока природна стойност, което го прави изключително важен регион за опазването на биологичното разнообразие. В това отношение е наложително да се поддържа регионално сътрудничество за защита на морските екосистеми. Програмата за финансиране LIFE+ на Европейския съюз подкрепя целите на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие и предлага възможности за финансиране на иновативни проекти в областта на крайбрежния и морския туризъм.

4.1.3. Управлението на отпадъците е основен проблем за сектора, по-специално на островите, чийто туризъм е със силно изразен сезонен характер. За повечето острови може да се окаже трудно да се справят с големия брой посетители в най-натоварените периоди, което изисква огромни инвестиции в осигуряването на подходящи съоръжения за пречистване на водите и преработване на отпадъците. Приемането на Конвенцията за биологичното разнообразие осигурява глобално призната рамка за действие за борба със заплахите за природното наследство, като се започне от замърсяването на морските води и микропластмасата и се стигне до непрестанното намаляване и премахването на найлоновите торбички за еднократна употреба.

4.1.4. В различни проучвания и доклади се подчертава, че екологичният подход е икономически изгоден за европейския крайбрежен туризъм. ЕС трябва да стимулира държавите членки да полагат повече усилия за приемане на екологични практики в туризма и въвеждане на екологични програми за смекчаване на последиците от изменението на климата. Това следва да бъде подкрепено с насърчаване на екологичния туризъм като сегмент, подпомагащ плавателния туризъм.

4.1.5. Поради тези предизвикателства е още по-важно развитието на плавателния и морския туризъм да следва принципите на устойчивото развитие. Устойчивостта обаче трябва да се основава на функциониращ и измерим модел, който въвежда система от показатели за наблюдение и проследяване на свързаните с морския туризъм дейности и развитие, особено по отношение на островните държави и региони. Дестинациите също трябва да се опитат да установят прагове на „интензитет на туризма“, които, ако бъдат превишени, ще доведат до редица проблеми с отрицателно въздействие върху този сектор и дългосрочната му устойчивост. Тези прагове са по-специално:

- влошаване на състоянието и загуба на екологични ресурси;
- натиск върху околната среда и физическата инфраструктура;
- конфликти между туристи и местно население, водещи до загуба на местното гостоприемство;
- неудовлетвореност на посетителите.

4.1.6. Европейската система от показатели за туризма, разработена от Европейската комисия през 2013 г. и преразгледана през 2016 г. ⁽⁷⁾, е доброволен инструмент за управление, който набелязва набор от основни показатели, с помощта на които дестинациите да наблюдават и измерват представянето си в областта на устойчивия туризъм.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators_bg

4.1.7. В тази връзка Европейската агенция за морска безопасност (ЕАМБ) е особено ценен източник, предоставящ информация, статистически данни и съвети, които са от основно значение в процеса на утвърждаване на принципите на устойчивост.

4.1.8. Трябва да се спомене и становището на ЕИСК относно „Интелигентни острови“, особено във връзка с приемането на най-добри практики.

4.1.9. Проектът „Tracking European Operations for Maritime EcoSystems“ („Проследяващи европейски операции за морски екосистеми“) в рамките на ERA-LEARN 2020 (спомогателна дейност — „Координационни и спомогателни дейности“) с финансиране от „Хоризонт 2020“ може да послужи като друг ценен ресурс при постигането на тази цел.

4.1.10. Много организации и институции дават своя принос в процеса на опазване на околната среда, като Световния фонд за дивата природа, Платформата за океаните и климата, Конференцията на периферните морски региони в Европа (CPMR), „Гринпийс“ и различни структури на ООН, които работят с различни структури на ЕС и в засилено сътрудничество между правителства, публични и частни заинтересовани страни. Този процес трябва да бъде поддържан, ако искаме да вървим по пътя на успеха.

4.1.11. Здравите морски екосистеми и запазените крайбрежни/островни райони допринасят по много начини за устойчивия растеж и създаването на работни места. Туризмът и селското стопанство, рибарството, аквакултурата и горското стопанство са ключови сектори със значимо въздействие и значение за интегрирането на биологичното разнообразие във всички политики. Устойчивото производство на храни и продоволствената сигурност са други свързани с темата въпроси, които заслужават специално внимание. Секторните политики, които допринасят за опазването на биологичното разнообразие, трябва да се разработят в интегрирана рамка. По въпроса за морските екосистеми ЕИСК обръща внимание на Директивата за морското пространствено планиране⁽⁸⁾, както и на Барселонската конвенция от 1995 г.⁽⁹⁾

4.1.12. Замяряването на морската среда често идва от непречистени отпадни води и от селското стопанство, но заплахите за морските екосистеми включват и търговския свързулов, разливите на петрол и други опасни вещества, както и въвеждането на чужди биологични видове. Значителен ефект върху околната среда⁽¹⁰⁾ може да окаже и лошото управление на баластните води. Морските екосистеми са значим източник на биологично разнообразие и Европейският съюз предприема редица стъпки за постигане на морска среда в добро състояние, за да способства за по-голямата устойчивост на екосистемите спрямо изменението на климата в европейските морски води до 2020 г. Това изисква тясно работно сътрудничество между всички заинтересовани страни.

4.1.13. В тази връзка изборът на инструменти за прилагане е от стратегическо значение, за да се гарантира, че всички икономически сектори ще се възползват от новите възможности, създавани от здравите екосистеми. В същото време прозрачността, надлежните консултации и отчетността са от основно значение, за да може туризмът да се впише в общото понятие за добро управление. Както се посочва в Конвенцията за биологичното разнообразие⁽¹¹⁾, ефикасното използване на ресурсите и кръговата икономика са предпоставки за постигане на напредък и устойчивост в тази област.

4.1.14. Трябва да се разработят политики за повишаване на осведомеността с цел подобряване на нормативното съответствие, като се използват стимули за чисти дейности в областта на плавателния и морския туризъм (в това число свързани сектори, като яхтения туризъм, рибарството, доставките на храни и т.н.). В тази връзка трябва да бъдат разработени всеобхватни междусекторни програми за обучение, за да се преследват комплексни устойчиви цели, а създаването на мрежа от съответните туристически райони би позволило обмен на данни и добри практики.

4.1.15. Европа трябва да се възползва от своите природни ресурси и да популяризира своите забележителности, където природата и устройството на крайбрежната и морската територия се намират в хармония. Тъй като крайбрежните зони са от особено стратегическо значение в екологичен, икономически и социален план, решаването на техните проблеми трябва да се извършва в рамките на интегрирана политика за устойчиво развитие, в която се отделя особено значение на устройството на територията, баланса между използването на енергията от възобновяеми източници и останалите крайбрежни дейности и изискванията за градско планиране⁽¹²⁾. Необходимо е да се гарантира възможно най-доброто прилагане на Директивата за морското пространствено планиране от страна на държавите членки. Тъй като тази директива не обхваща крайбрежните зони, е полезно отново да се позовем на Барселонската конвенция, която за удобство съдържа протокол относно крайбрежното управление.

⁽⁸⁾ Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г., вж. също https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/maritime_spatial_planning_bg.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/environment/marine/international-cooperation/regional-sea-conventions/barcelona-convention/index_en.htm.

⁽¹⁰⁾ Понастоящем не съществува пряко приложимо законодателство на ЕС относно баластните води, въпреки че Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове признава конвенцията за контрол и управление на баластните води като една от възможните мерки за управление на инвазивните видове.

⁽¹¹⁾ Документ на Съвета 13398/16 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13398-2016-INIT/bg/pdf>).

⁽¹²⁾ ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 64.

4.2. Дългосрочни предимства на интегрирания, междусекторен подход

4.2.1. Хармонизиране на правните изисквания

4.2.1.1. Необходимо е да се направи надлежна оценка на настоящото положение след 18 януари 2016 г., когато изтече срокът, до който държавите — членки на ЕС, трябваше да изменят националното си законодателство и да транспонират Директива 94/25/ЕО относно плавателните съдове с развлекателна цел, изменена с Директива 2003/44/ЕО. Тази директива беше приета с цел да се насърчи устойчивото развитие на сектора и да се намали броят на произшествията с лодки по море чрез въвеждане на стандартни изисквания относно безопасността на потребителите, както и относно емисиите на отработени газове и шум.

4.2.1.2. Целта на тази европейска правна уредба беше да премахне различията между държавите членки, които биха могли да попречат на движението в рамките на ЕС. Този задължителен процес на хармонизиране доведе до редица предизвикателства, които трябва да бъдат идентифицирани и анализирани спешно, тъй като е ясно, че на европейско равнище все още не е налице еднородност по отношение на изискванията. Липсва съгласуваност и единност, както е видно от различните национални схеми за обучение на шкипери⁽¹³⁾. Ако не бъде управляван ефективно и целесъобразно, междинният процес на транспониране може да бъде контрапродуктивен и евентуално да засегне конкурентоспособността на сектора на развлекателното плаване, като последиците биха били противоположни на целите, определени за плавателния и морския туризъм.

4.2.2. Конкурентоспособност

4.2.2.1. През последните години различни подсектори на тази индустрия бяха обект на нестабилност при търсенето и колебания в туристическия сектор като цяло, който също беше засегнат от икономическата обстановка, преобладаваща в държавите — източници на туристи. Последните терористични нападения в Европа и последващото нарастване на други заплахи от тероризъм без съмнение ще оказват влияние върху туризма. През годините обаче туризмът се оказва много издръжлив, дори и в трудни времена, както показва бързото възстановяване след икономическата криза през 2008—2009 г. и последвалите множество кризи.

4.2.2.2. Висококачествените туристически продукти и услуги стават все по-важни и ние трябва да бъдем иновативни, като същевременно трябва да се гарантират инвестициите. Необходимо е да разгледаме въпроса за диверсифицирането и подобряването на продуктите в цялата верига за създаване на стойност. Това е посока, която може да даде значителен тласък на плавателния и морския туризъм и да повиши привлекателността на потенциалните дестинации. Това ще ни даде възможност също така да се адаптираме към променящите се потребителски тенденции и демографските промени, които оказват влияние върху моделите на пътуване.

4.2.2.3. Клиентите стават все по-склонни към приключения и са по-добре подготвени да участват в нови начини на пътуване и преживявания. Стъпка в правилната посока е скорошната покана на Комисията на стойност 1,5 милиона евро за представяне на предложения за създаване на плавателни маршрути, които популяризират плавателния туризъм. Тази инициатива ще спомогне за насърчаване на взаимовръзките с други икономически сектори и за привличане на посетители със специални интереси, като гастрономия, култура и развлекателни дейности.

4.2.2.4. В рамките на своите правомощия Комисията работи в подкрепа на конкурентоспособността и устойчивостта на туристическия сектор, което може да благоприятства и развитието на плавателния и морския туризъм.

4.2.2.5. Такава инициатива е програмата COSME, която през последните шест години подпомогна развитието и популяризирането на транснационални продукти, свързани с тематичния туризъм, в области като морския туризъм, културния туризъм, гастрономията, спорта и здравния туризъм⁽¹⁴⁾. Инициативата EDEN също осигурява по-видимо присъствие на нетрадиционни дестинации, които показаха високи постижения в развитието на устойчивия туризъм⁽¹⁵⁾. С изданието на инициативата през 2010 г. се постави акцент върху крайбрежните, крайречните и езерните дестинации и се насърчи новаторството по отношение на водния туризъм в рамките на тези дестинации.

4.2.2.6. Регионите могат да използват и европейските структурни и инвестиционни фондове⁽¹⁶⁾, когато се касае за инвестиции в модернизацията на крайбрежни зони, яхтени пристанища и пристанища, както и за опазване на културното и природното наследство в крайбрежните зони, при условие че те допринасят за съответните тематични цели и са част от териториална стратегия. Комисията публикува и наръчник⁽¹⁷⁾ с цялостен преглед на възможностите за финансиране на сектора на туризма от страна на ЕС. Заинтересованите страни, активни в крайбрежния и морския туризъм, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на тези отделни програми.

⁽¹³⁾ Вж. също ОВ С 389, 21.10.2016 г., стр. 93.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/transnational-products_bg

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/eden/about/themes_bg

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_tourism.pdf.

⁽¹⁷⁾ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8496&lang=bg

4.2.2.7. Взаимовръзката и популяризирането на тези услуги могат да бъдат постигнати чрез групиране на продукти и услуги, които могат да подобрят преживяването на посетителите, т.е. чрез насочването им към богат избор от предпочитани продукти и услуги, които биха били по техния вкус. Понятието „групиране“ придобива все по-голяма популярност в туризма и включва предлагането на специализирани туристически продукти и услуги. Насоченият маркетинг позволява използването на всякакви средства, особено на цифрови методи, за директно достигане до всички потенциални посетители с цел създаване на пряка връзка между тях и дестинацията.

4.2.3. Потенциал на плавателния и морския туризъм за създаване на работни места

Инвестирането в хората е предпоставка за устойчив и конкурентоспособен растеж. Постигането на тази цел изисква стратегическо управление на промяната по отношение на възможностите за развиване на умения, сътрудничеството в целия сектор, както и ангажираността и лидерството сред съответните заинтересовани страни. Това е процес, който изисква събирането на ключови заинтересовани страни посредством социален и граждански диалог с оглед изграждането на обща стратегия за справяне с предизвикателство, пред което са изправени повечето държави — членки на ЕС. Това може да послужи и като основа за създаване на нови перспективи за заетост, особено за младите хора, и за гарантиране на дългосрочната устойчивост на сектора, както и за защита на правата на морските лица от гледна точка на техните условия на работа в морето и ползите от един засилен режим на съответствие.

4.2.3.1. В становището си относно по-голям растеж и повече работни места в сектора на крайбрежния и морския туризъм⁽¹⁸⁾ ЕИСК изтъква значението на предложението за проучване на нуждите от обучение и създаване на раздел за „сини работни места“ в портала EURES. От съществено значение обаче е и дейността на Комисията за мащабно популяризиране и повишаване на осведомеността в държавите членки за необходимостта от включване на резултатите от проучването в техните национални политики за обучение. Обучението следва да бъде насочено както към служителите и работодателите, така и към институциите в сектора на туризма. В обучителните дейности следва да бъде включено и повишаването на осведомеността относно значението на туризма, европейското наследство и околната среда. Тези въпроси трябва да фигурират в задължителното образование, за да може младежите да бъдат възпитавани в тази посока от най-ранна възраст.

4.2.3.2. Комисията предприе редица инициативи за развитие на уменията в сектора на туризма, от които ще се възползват и сините работни места, като например новата програма за умения⁽¹⁹⁾. Този важен политически документ съдържа „План за секторно сътрудничество в областта на уменията“, който определя туризма като един от шестте пилотни сектора за провеждането на специфични действия, основани на ръководен от сектора подход. В тази връзка в края на януари 2017 г. беше публикувана покана за представяне на предложения по линия на фонд Еразъм + с бюджет от 4 милиона евро. Фондът ще подкрепя създаването на платформа за ключови заинтересовани страни в сектора (включително представители на промишлеността и доставчици на услуги в областта на образованието), която ще предлага действия и препоръки за следващите 5 до 10 години. Платформата ще анализира основните тенденции и потребности от умения в сектора, ще разработва конкретни действия за удовлетворяване на краткосрочните и средносрочните потребности от умения, ще преразглежда професионални профили, ще актуализира новите учебни програми, ще популяризира привлекателността на сектора и ще насърчава мобилността на учащите и на лицата, които търсят работа.

4.2.3.3. През март 2017 г. по линия на програмата COSME ще бъде публикувана покана за подаване на оферти с бюджет на стойност 800 000 евро с цел подпомагане на дейности за подобряване на имиджа на кариерното развитие в сектора на туризма. Дейностите ще включват кампании за повишаване на осведомеността относно съществуващите инициативи и инструменти за развитие на уменията в областта на туризма, както и кампании за подобряване на имиджа на кариерното развитие в сектора, чрез предоставяне на помощни материали, интервюта и онлайн семинари, които представят положителните страни на кариерното развитие в сектора (а именно международния характер, привлекателността и динамиката на работата). Дейностите ще бъдат насочени към предприятията (включително МСП) и стартиращите предприятия в сектора, както и към учащите и лицата, които търсят работа.

4.2.4. Статистически икономически данни

4.2.4.1. Секторът на плавателния и морския туризъм е много сложен и включва разнообразни взаимоотношения между много различни заинтересовани страни. Различните стопански дейности, които съвкупно съставляват този сектор, варират в значителна степен. Статистическата информация относно морския и крайбрежния туризъм в държавите членки не винаги е лесно достъпна, а методът на събирането ѝ може да е различен в отделните държави. Това може да доведе до непоследователност на данните, а оттам и до представяне на числови стойности, които може да не дават точни резултати. С оглед значимостта на сектора за европейската икономика, съгласуваните и точни данни са абсолютно задължителни. Освен това по този начин всички в сектора ще могат да добият точна представа и да се уверят в динамиката на плавателния сектор и

⁽¹⁸⁾ ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 64.

⁽¹⁹⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg>

в начина, по който това влияе на икономическите показатели на ЕС. Методологията на сателитните сметки ⁽²⁰⁾ за туризма може да предостави на сектора необходимия инструмент. Икономическите данни, получени чрез тази система, могат да се комбинират със събирането на други важни данни, които заедно да изградят „механизъм с устойчиви показатели“. Редица държави членки вече са запознати с инструмента и това ще улесни процеса.

Брюксел, 30 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽²⁰⁾ Сателитните сметки за туризма (TSA), разработени от Световната организация по туризъм (UNWTO), представляват стандартна статистическа рамка и основен инструмент за икономическо оценяване на туризма. Препоръчителната методологическа рамка 2008 (известна и като TSA: RMF 2008) предоставя актуализирана обща концептуална рамка за изготвянето на TSA.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Островите в ЕС: от структурен недостатък към приобщаваща територия“**(проучвателно становище)**

(2017/C 209/02)

Докладчик: **Stefano MALLIA**

Консултация	Проучвателно становище (малтийско председателство), 16.9.2016 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	8.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	163/1/3

1. Заключение и препоръки

1.1. Необходимо е ЕС да положи повече усилия за признаване на уникалния характер на предизвикателствата, пред които са изправени островите. Тези предизвикателства не могат да се преодолеят единствено чрез политиката на сближаване.

1.2. Островите са засегнати от редица структурни недостатъци, които често са причина за трудните условия за осъществяване на стопанска дейност. В това отношение ключови области на политиката като единния пазар, политиката на конкуренция, транспортната политика, политиката за развитие на селските райони и политика в областта на рибарството, както и инициативи и програми на ЕС в подкрепа на политиките в сферата на образованието, обучението, младежта и спорта, трябва да се прилагат с по-голяма гъвкавост, когато става въпрос за островните икономики.

1.3. ЕИСК е на мнение, че използваните от Евростат критерии за определяне на островен регион следва да бъдат преразгледани, както и че следва да бъдат прилагани по-подходящи критерии (вж. параграфи 2.4 — 2.6).

1.4. Необходимо е да се обърне специално внимание на хората с увреждания и като цяло на всички хора в неравностойно положение, тъй като те често са засегнати в по-голяма степен от проблемите, пред които са изправени островите.

1.5. ЕИСК счита, че е изключително важно всички усилия за подпомагане на островите да бъдат приоритетно насочени към осигуряването на достъп до публични услуги, насърчаването на устойчив растеж и поощряването на пълна заетост, конкурентоспособност и сближаване на европейските острови.

1.6. Островите и островните региони често предлагат уникални възможности за решения за чиста енергия. ЕИСК подкрепя всички усилия на Европейската комисия в тази посока и по-конкретно подкрепя прехода на островите към решения, осигуряващи 100 % чиста енергия.

1.7. ЕИСК подкрепя призива, отправен от Европейския парламент към Комисията, за провеждане на задълбочено проучване на допълнителните разходи на европейските острови.

1.8. ЕИСК призовава Комисията и Съвета да разглеждат всички островни региони или островни държави членки като отговарящи на условията за свързано с инфраструктурата финансиране в рамките на политиката на сближаване за периода след 2020 г. С оглед на това всички средства за периода 2014—2020 г., имащи за цел смекчаване на специфичните ограничения, пред които са изправени островите, трябва да преминават последваща оценка на тяхната ефективност.

1.9. ЕИСК призовава Комисията да определи по-подходяща законодателна рамка, уреждаща прилагането на правилата за държавна помощ по отношение на островните региони и островите, които са съставени единствено от островни държави членки.

1.10. ЕИСК призовава Комисията да засили координацията посредством междуведомствената група за териториално и градско развитие и да използва оценките на териториалното въздействие като инструмент, за да прави преглед на ключовото законодателство и да набелязва къде могат да бъдат включени клаузите за островен характер.

2. Островен характер и Европа — общ преглед

Обхват

2.1. Европейските острови са дом за над 21 милиона души. Това представлява приблизително 4 % от общото население на ЕС-28. Ако се събере накуп населението от всички острови в ЕС (с изключение на островите, които са държави — Великобритания, Ирландия, Кипър и Малта), би се получила 11-ата най-населена държава в Европа ⁽¹⁾. Съществува неотложна необходимост от приемането на цялостна политическа рамка за справяне с предизвикателствата на икономическото, социалното и териториалното сближаване, пред които са изправени европейските острови.

2.2. ЕС трябва да признае уникалния характер на предизвикателствата, пред които са изправени островите. Във връзка с това са нужни усилия на равнище ЕС и на национално равнище, така че да се увеличи максимално пълният потенциал на островите в ЕС.

2.3. С настоящото становище се цели възобновяване на дебата на равнище ЕС относно значението на островния характер в европейските политики, като се обръща специално внимание на политиката на сближаване за периода след 2020 г. и се насърчава подход „отдолу нагоре“, основан на по-конкретно участие на гражданското общество и социалните партньори в процеса на вземане на решение, с цел въвеждане на политики и програми, които отговарят на реалните потребности на хората. Партньорството и многостепенното управление, предвидени в Регламента за общоприложимите разпоредби (ROP) ⁽²⁾, трябва да бъдат допълнително укрепени в периода след 2020 г.

2.3.1. Чрез становището се цели също така предоставяне на подходящ набор от политически препоръки за очертаване на концепцията за „приобщаващи острови“, прилагайки на практика принципите за „ефективност“ и „равнопоставеност“ като стълбове за насърчаване на конкурентоспособността и социалното сближаване на всички острови в Европа:

— „Ефективност“ — гарантиране на възможността всички острови да постигнат пълноценното си развитие;

— „Равнопоставеност“ — гарантиране на достъп на всички граждани до възможности и услуги независимо от териториалния контекст, в който живеят.

Определение на острови и островен характер

2.4. Според определението на Евростат ⁽³⁾ под „остров“ се разбира територия, която отговаря на следните пет критерия: 1) да има площ най-малко един квадратен километър; 2) да бъде отдалечена на повече от един километър от сушата; 3) да има постоянно живеещо население от най-малко 50 души; 4) да няма постоянна физическа връзка със сушата; 5) в нея да не се намира столица на държава — членка на ЕС.

2.5. Европейските острови могат да бъдат групирани също и по географски признаци, съгласно общата класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), както и според своята големина.

2.6. Има три аспекта, които определят островния характер: 1) малкият размер, 2) отдалечеността и 3) уязвимостта ⁽⁴⁾.

2.7. Подходът на ЕС спрямо островите се очерта по-ясно с присъединяването на двете малки островни държави, Кипър и Малта, като членове на ЕС.

2.7.1. През 2008 г. „Зелена книга за териториално сближаване“ ⁽⁵⁾ предложи определение на териториалното сближаване като „средство за превръщане на многообразието в ценно качество, което спомага за устойчивото развитие на целия ЕС“. От тази гледна точка островният характер може да се разглежда като актив и източник на потенциално развитие.

⁽¹⁾ <https://europeansmallislands.com/2017/02/11/the-11th-nation/>.

⁽²⁾ Член 5 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г.

⁽³⁾ Portrait of Islands („Портрет на островите“), Европейска комисия, Евростат, 1994 г.

⁽⁴⁾ „Insularity and economic development: a survey“ („Островен характер и икономическо развитие: проучване“), Manuela Deidda, CRENOS 2014 г.

⁽⁵⁾ Европейска комисия, COM(2008) 616 final, Брюксел, 6 октомври 2008 г.

2.8. Политиката на сближаване на ЕС за периода 2014—2020 г. предлага основата за приважване на програмите на ЕС в съответствие с потребностите на териториите в неравносложно положение, каквито са островите, като се обръща специално внимание на основните териториални предизвикателства, посочени в общата стратегическа рамка. Новите инструменти в подкрепа на интегрираните стратегии за териториално развитие, които бяха въведени за периода 2014—2020 г., като например интегрираните териториални инвестиции и воденото от общностите местно развитие, трябва да бъдат допълнително анализирани от гледна точка на островите като подготовка за политиката на сближаване за периода след 2020 г.

2.9. Като се вземат под внимание становищата на ЕИСК относно „Специфични проблеми на островите“ и „Интелигентни острови“⁽⁶⁾ и след междинния преглед на стратегията „Европа 2020“⁽⁷⁾ става ясно, че по отношение на островите фондовете на политиката на сближаване не оправдаха очакванията. Очевидно е, че е необходимо преосмисляне.

2.10. През януари 2016 г. чрез резолюцията относно „Специалното положение на островите“⁽⁸⁾ Европейският парламент постави основите за преразглеждане на съществуващите политики на ЕС.

3. Основни проблеми, засягащи европейските острови

3.1. Според заключенията на проучването „Евроострови“ на ESPON⁽⁹⁾, преди да се направи анализ на проблемите, засягащи европейските острови, е полезно да се направи кратко описание на „силните и слабите страни“, както и на „възможностите и заплахите“, за да се добие по-добра представа за предизвикателствата, пред които ще бъдат изправени островите през идните години.

3.1.1. По отношение на силните страни — качеството на живот, наличието на значителен природен и културен капитал и силната културна идентичност представляват конкретни лостове, които следва да бъдат използвани за създаване на ново благосъстояние и заетост на островите.

3.1.2. По отношение на слабостите — островният характер засяга пряко и постоянно някои от най-важните параметри на привлекателността на островите, като достъпността, услугите от обществен интерес, частните услуги и мрежи, икономииите от мащаба и организацията на пазара.

3.1.3. Сред „възможностите“ могат да бъдат изброени търсенето на качество на живот, качествените и безопасни хранителни продукти, туризмът, насочен към специфични интереси, както и жилищните услуги. Тези фактори следва да бъдат използвани и превръщани в силни страни, за да се преодолеят основните неблагоприятни условия, породени от островния характер, свързани с малкия мащаб, отдалечеността и уязвимостта.

3.1.4. „Заплахи“ могат да бъдат открити във връзка с изменението на климата, глобализацията, икономическите кризи, повишаващите се цени на енергията, недостига на вода, деградацията на почвите и изчерпването на рибните запаси.

3.2. Макар проблемите, които засягат европейските острови, да имат много различни последици в зависимост от конкретни фактори⁽¹⁰⁾, все пак е възможно да се групират в три основни групи: 1) икономика на островите; 2) социална справедливост и 3) опазване на околната среда.

3.3. **Икономика на островите** — островите имат среден БВП на глава от населението под средната стойност за ЕС-28⁽¹¹⁾. Като цяло процесът на икономическо сближаване е по-бавен, отколкото за останалите региони на ЕС. За много острови равнищата на БВП и заетостта се поддържат от туризъм и голям публичен сектор, което е признак за ниска конкурентоспособност на икономиката.

3.3.1. Високите разходи за транспорт и липсата на връзки с други територии представляват сериозен проблем за островните територии. Този проблем трябва да бъде признат и да се пристъпи към решаването му по гъвкав начин, с цел да се позволи на островните икономики да оцеляват и процъфтяват. Въпреки че правната рамка на Регламент (ЕИО) № 3577/92 позволява на държавите членки да организират публични услуги за осигуряване на редовни връзки с островните територии, е необходимо да се направи преглед на реалното въздействие на тази мярка.

3.3.2. Друг аспект, който оказва неблагоприятно въздействие върху конкурентоспособността на някои островни икономики, е свързан с „икономиките на монокултурите“, при които някои островни икономики се специализират в една или много малък брой икономически сфери (напр. туризъм) или имат ограничена стопанска дейност поради малкия си размер.

⁽⁶⁾ ОВ С 181, 21.6.2012 г., стр.7, ОВ С 268, 14.8.2015 г., стр. 8, <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ten-opinions&itemCode=40697>.

⁽⁷⁾ Вж. Становище на ЕИСК относно „Преглед на резултатите от стратегията „Европа 2020“, (ОВ С 12, 15.1.2015 г., стр. 105).

⁽⁸⁾ Европейски парламент, Страсбург, 4 февруари 2016 г.

⁽⁹⁾ „Развитието на островите. Европейските острови и политиката на сближаване“ (EUROISLANDS), Европейска програма ESPON 2013 г.

⁽¹⁰⁾ Географското разположение, близостта или отдалечеността от континента или от икономическите центрове, климата, привлекателността от гледна точка на туризма, броя на населението, перспективите за селско стопанство и рибарство или цялостното ниво на развитие.

⁽¹¹⁾ Статистически данни на Евростат — данни, извлечени през март 2016 г.

3.3.3. ЕИСК подкрепя призива на Европейския парламент към Комисията за провеждане на задълбочено проучване/анализ на допълнителните разходи на европейските острови в областта на транспортната система, обслужваща хора и стоки, енергоснабдяването и достъпа до пазарите, особено що се отнася до МСП.

3.4. **Социална справедливост** — през последното десетилетие социалната справедливост в европейските острови беше променена из основи поради редица вътрешни и външни фактори: транспорт, икономически промени, промени в начина на живот, културата и стремежите. Икономическата криза оказа неблагоприятно влияние върху факторите, обуславящи социалната справедливост.

3.4.1. Демографският спад засяга най-слаборазвитите острови, които често са по-ошетени от застаряването на населението.

3.4.2. В някои островни системи (напр. средиземноморските острови) притокът на бежанци оказва влияние върху стандартите за социална справедливост. В последно време на островните територии пристигнаха много мигранти, в някои случаи повече от местното население, което на свой ред няма възможност да осигури необходимата помощ и подкрепа. ЕИСК призовава Комисията да продължи да засилва синергиите между фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) и европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) и насърчава държавите членки и регионите да използват ЕСИ фондове за подпомагане на ефективни интеграционни политики в областта на образованието, заетостта, жилищното настаняване и недискриминацията.

3.4.3. Инициативи и програми на ЕС в подкрепа на политиките в сферата на образованието, обучението, младежта и спорта, като „Еразъм+“, трябва да вземат под внимание изолираността на островите, както и липсата на опит и знания за осигуряването на собствено финансиране и функционирането на международния обмен и взаимодействия, от които понякога страдат островите.

3.4.4. Хората с увреждания, и като цяло всички хора в неравностойно положение, са засегнати в по-голяма степен от последиците от горепосочените проблеми. Положителният пример на политиката на сближаване, която изисква крайните бенефициери да изготвят проекти, финансирани със средства от ЕСИ фондове, които да бъдат достъпни за хората в неравностойно положение, следва да бъде водещ пример за всички политики на ЕС.

3.5. **Опазване на околната среда** — европейските острови често са разположени в региони, които се приемат за уникални поради своето биологично разнообразие.

3.5.1. Една от причините за това е голямата разпокъсаност на местообитанията. Много острови са считани за особено богати на сухоземно и морско биологично разнообразие. Като цяло това е видно от факта, че на повечето острови има обособени защитени зони.

3.5.2. Европейските острови имат уникални природни характеристики, но техните екосистеми са крехки и силно уязвими на човешки и други външни въздействия. Те могат да се отличават и с ограничена обработваема земя, засушавания, покачване на морското равнище и ерозия на почвата.

3.5.3. Всички острови са изправени пред повече или по-малко сериозни проблеми, свързани със замърсяването на морето, по-конкретно опасност от замърсяване с пластмаси, което е ендемично за нашите океани (причинено главно от дейности извън островите), опустиняването и влошаването на ландшафта, недостига на сладководни води, зависимостта от изкопаеми горива, управлението на отпадъците и отпадъчните води.

4. Към „приобщаващи острови“ — пътят напред

4.1. Начинът за справяне с посочените предизвикателства е да се хармонизира и подобри балансът между икономическата, екологичната и социалната устойчивост чрез прилагането на „цялостен подход“ с цел осъществяване на идеите за „качествени острови“, „зелени острови“ и „острови на равните възможности“.

„Качествени острови“ — повишаване на конкурентоспособността и просперитета и укрепване на сближаването на европейските острови

4.2. ЕИСК счита, че е от съществено значение да се насърчава устойчив растеж (икономически, екологичен и социален) и да се поощряват пълната заетост, иновациите, конкурентоспособността и сближаването на европейските острови, като се утвърждават и диверсифицират специфичните икономически дейности с цел укрепване на взаимната солидарност между самите острови и между островите и континенталната част.

4.2.1. Въпреки последиците от големината на териториите и островния характер, островните продукти, които се основават на местни ресурси и ноу-хау, могат да бъдат конкурентоспособни. Новите знания, иновациите и квалифицираните човешки ресурси са предпоставка за успеха на подобна стратегия, която следва да бъде насочена към „пазарни ниши“.

4.3. ЕИСК е дълбоко убеден, че ключови области на политиката, като единния пазар, политиката в областта на конкуренция, транспортната политика, политиката за развитие на селските райони и политиката в областта на рибарството, трябва да се прилагат с по-голяма гъвкавост, когато става въпрос за островните икономики. За постигане на желаните цели не може да се разчита единствено на политиката на сближаване.

4.3.1. Един от приоритетите, който трябва да бъде взет предвид при насърчаването на „качествени острови“ с оглед на горепосочените области на политиките, е свързан с използването на „достъпни и социални иновации“ за създаването на нови възможности за заетост и нови предприятия и по този начин за развитието на острови, които са по-привлекателни за жителите.

„Зелени острови“ — гарантиране на устойчивост на европейските острови

4.4. Изключително важно е държавите членки, чрез използване на ЕСИ фондове, да работят по-активно за устойчиво управление и опазване на околната среда, както и да обогатят териториалния капитал на островите. От съществено значение е също така да бъдат изпълнявани стратегиите, насочени към намаляване на използваните ресурси като вода, земя и енергия и към рециклирането на отпадъците, генерирани от предприятията и местното население.

4.5. ЕИСК счита, че „кръговата икономика“ е от приоритетно значение за европейските острови. Развитието на модел на кръгова икономика за европейските острови ще спомогне за защита на островните икономики от излагане на рискове, свързани с доставката на ресурси и нестабилните цени на основните стоки.

4.6. Островите и островните региони често предлагат уникални възможности за решения за чиста енергия. Европейската комисия отчита това обстоятелство и е поела ангажимент да подкрепя развитието и въвеждането на най-добрите налични технологии на островите и островните региони в ЕС, в това число и обмена на най-добри практики в областта на финансирането и правните и регулаторните режими⁽¹²⁾. ЕИСК насърчава Комисията да започне да полага усилия в тази насока с държавите членки и островните власти и предлага своята пълна подкрепа за изпълнението на всеобхватна правна рамка за подпомагане на прехода на европейските острови към решения за 100 % чиста енергия.

„Острови на равните възможности“ — гарантиране на достъпност и свързаност за цялото население

4.7. ЕИСК подкрепя насърчаването на териториалното развитие, основано на равен достъп на всички граждани на островите до услуги от общ интерес (УОИ), сътрудничество между системите, установени на островите и в континенталната част, по-добра достъпност на услугите, устойчива мобилност и модернизирани на видовете транспорт и на комуникационната инфраструктура.

4.8. От основно значение са насърчаването на процесите за преквалификация и учене през целия живот, позволяващи да се използват оптимално възможностите, предлагани от наличните местни човешки ресурси, осигуряването на равни условия и възможности за хората с увреждания, както и подкрепата на активното остаряване като стратегически местен ресурс. Изключително важно е също така да се поощряват младите хора, които живеят на островите, да участват по-активно в програмите на ЕС, насочени към насърчаване на мобилността за обучение и квалификационни курсове, като например „Еразъм+“.

4.9. Предиизвикателствата, пред които ще бъдат изправени островите на ЕС през идните години, ще изискват не само твърда политическа подкрепа, но и по-голямо участие на гражданското общество и социалните партньори в процеса, насочен към „нова стратегия за островите“, както и предприемаческа система, подпомогната от мерки за повишаване на конкурентоспособността на МСП.

4.9.1. Ето защо публичните и частните икономически субекти, социалните партньори и различните компоненти на организираното гражданско общество трябва да имат ноу-хау относно политиките, програмите и възможностите за финансиране от ЕС, чрез *ad hoc* програми за обучение и организационна и техническа помощ.

4.10. ЕИСК подчертава, че капацитетът в цифровата сфера е основно средство за компенсиране на ограниченията на европейските острови по отношение на свързаността. Необходими са повече инвестиции в информационна и комуникационна инфраструктура и технологии за гарантиране на достатъчно предлагане на публични услуги, за да се удовлетворят потребностите на всички хора, живеещи на островните територии.

5. Конкретни бележки и предложения

5.1. ЕИСК е на мнение, че използваните от Евростат критерии за определяне на островите следва да бъдат преразгледани по отношение на тяхната пригодност.

⁽¹²⁾ Съобщение относно „Чиста енергия за всички европейци“.

5.2. ЕИСК приветства факта, че Общата стратегическа рамка за периода 2014—2020 г.⁽¹³⁾ изисква държавите членки да вземат предвид географските и демографските характеристики и да предприемат действия за преодоляване на специфичните териториални предизвикателства на всеки един регион, за да се разгърне собственият му потенциал за развитие, като по този начин се съдейства и за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж по най-ефективния начин. Необходими са повече усилия в тази посока за постигането на по-осезаеми резултати.

5.3. Основното предизвикателство в сферата на подпомагането на конкурентоспособността и сближаването на европейските острови е повишаването на тяхната привлекателност. Според заключенията, направени в „Проучване на евроостровите“⁽¹⁴⁾, при планиране на процесите на развитие в посока на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на европейските острови трябва да бъдат взети под внимание два основни фактора: привлекателността за живеене и за стопанска дейност.

5.4. Като се имат предвид резолюцията на Европейския парламент относно „Специалното положение на островите“ и резолюциите на Конференцията на периферните морски региони на Европа, ЕИСК очертава мерки за повишаване на привлекателността, както следва:

- разглеждане на всички островни региони и острови, които са съставени само от островни държави членки, като по-слабо развити региони в рамките на политиката на сближаване за периода след 2020 г.;
- определяне на нови и по-подходящи критерии за „държавна помощ“;
- създаване на отдел към ГД „Регионална и селищна политика“, който да отговаря за островите, и въвеждане на специална програма, предназначена за островите;
- включване на клаузи, свързани с островния характер, във всички основни законодателни актове на ЕС (където това е целесъобразно).

5.5. ЕИСК подкрепя КР в призива му за по-интензивна и целенасочена подкрепа от фондовете на политиката на сближаване и други политики на ЕС за съживяването на пристанищните градове и зони, включително на островите, като се използват възможностите, създадени от Териториалната програма, Програмата за градовете, Лайпцигската харта и Пакта от Амстердам⁽¹⁵⁾.

5.6. По-голямата част от финансирането в рамките на политиката на сближаване се съсредоточава в по-слабо развитите региони. Класификацията на регионите в рамките на политиката на сближаване се основава главно на регионалния БВП, който по редица причини съвсем не е най-добрият показател.

5.6.1. Предвид заключенията на ЕИСК относно междинния преглед на стратегията „Европа 2020“ следва да бъдат проучени още показатели, които да допълват БВП в методиката за разпределяне на структурните фондове. Това следва да доведе до увеличаване на финансирането, предназначено за островните територии. ЕИСК призовава Комисията да разработи други показатели освен БВП, които отчитат икономическата, социалната и екологичната уязвимост на островите.

5.6.2. Отчитайки подхода „отвъд БВП“, европейските острови могат да бъдат класифицирани като „по-слабо развити територии“. В този случай всички европейски острови биха могли да използват Кохезионния фонд, за да реализират и изпълнят стратегически инфраструктури, и размерът на помощта за предприятия с цел конкурентоспособност и сближаване на тези региони също би могла да бъде увеличена и приспособена според степента на тяхната привлекателност.

5.6.3. Комисията следва да проучи добавената стойност на програма за иновативни действия за островите, с цел да бъдат набелязани и изпробвани иновационни решения за устойчиво развитие на островите за периода след 2020 г.

5.6.4. Като се имат предвид геоморфологичните и икономическите характеристики на някои европейски острови (крайбрежни, вътрешни и планински райони), е възможно да се приложи новаторски подход, насочен към насърчаване на взаимното допълване между европейските структурни и инвестиционни фондове и на полезните взаимодействия между стратегиите в подкрепа на „синия растеж“ и „развитието на селските райони“.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. („POP“) член 10 и приложение I.

⁽¹⁴⁾ „Развитието на островите. Европейските острови и политиката на сближаване“* (EUROISLANDS) — Европейска програма ESPON 2013 г.

⁽¹⁵⁾ <http://cor.europa.eu/bg/activities/opinions/Pages/opinions-and-resolutions.aspx>.

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

523-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 22 И 23 ФЕВРУАРИ 2017 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение от Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Космическа стратегия за Европа“

[COM(2016) 705 final]

(2017/C 209/03)

Докладчик: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Консултация	Европейска комисия, 26.10.2016 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	9.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	30.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването	199/02/03
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК приветства съобщението на Европейската комисия относно „Космическа стратегия за Европа“ и одобрява предложените насоки. Те включват редица нови елементи, в това число отварянето към гражданското общество, акцента върху малките и средните предприятия (МСП), стимула за научноизследователска и развойна дейност и необходимостта от осигуряване на подходящи капиталови потоци за космическите дейности, включително посредством мобилизирането на частен капитал.

1.2. ЕИСК насърчава Комисията да продължи в тази посока и да си постави дори още по-амбициозни цели. Първият раздел на съобщението гласи: „Максимално увеличаване на ползите от космическото пространство за обществото и икономиката на ЕС“ и включва много от препоръките на Комитета, направени в рамките на неговия проект „Космос и общество“.

1.3. ЕИСК отчита двойствения характер на космическия капацитет. Въпреки това отново заявява решителната си подкрепа за космическа политика, ориентирана към **гражданските нужди** (мир и сътрудничество), като признава значението на използването на системите за наблюдение на космоса за целите на обществената безопасност и сигурност. Тази двойна употреба е един от основните фактори за успеха на интегрираните и хармонизирани политики за запазване на благоденствието на европейските граждани.

1.4. Предвид постигнатите до момента отлични резултати по отношение на прецизността и надеждността, ЕИСК се надява, че Комисията ще изготви регламент, в който ползването на „Галилео“ като система за географско позициониране в Европа ще бъде обявено за приоритет, а в някои конкретни случаи — за преференциално в Европа.

1.5. Планираните за следващите години инвестиции са достатъчни за програмите „Коперник“ и „Галилео“, но трябва да бъдат гарантирани. Догодина ще започне обсъждането на новата многогодишна финансова рамка на Съюза; ЕИСК би желал да бъдат отделени допълнителни ресурси за посрещане на новите предизвикателства, свързани с изменението на климата, сигурността и защитата от външни заплахи. Програмата „Хоризонт 2020“ и структурните фондове биха могли да бъдат използвани за подпомагане на развойните дейности в космическия сектор.

1.6. ЕИСК отправя искане към Комисията да определи съвместно с Европейската инвестиционна банка новите финансови възможности за насърчване на частните инвеститори да насочат вниманието си към космическия сектор. Комисията би могла да съдейства за постигането на тази цел чрез организиране на срещи на равнището на съответните отделни държави членки, на които да бъдат канени банки, институционални инвеститори и дружества, с цел проучване на нови форми на инвестиции, включително космическите клъстери.

1.7. ЕИСК смята, че единственият начин да се гарантира дългосрочният успех на космическата стратегия на ЕС е чрез активното участие на всички държави членки. Това може да бъде постигнато посредством конкретни и целеви мерки за изграждане на капацитет, насочени по-специално към подпомагане на държавите членки, които тепърва изграждат космически капацитет и проявяват интерес в тази област. Прилагането на подобни мерки може да започне в частност посредством организирането на обучения, прояви за повишаване на осведомеността, консултации (както технически, така и насочени към ползвателите), демонстрационни проекти, регионални инициативи, синергийни ефекти между напредналите и проходящите в областта държави членки), както и чрез други мерки, специално пригодени да допринасят за задоволяването на нуждите на държавите членки.

1.8. Образованието и повишаването на обществената осведоменост по отношение на предимствата на информацията и данните, станали достъпни в резултат на космическите дейности, са от първостепенно значение. Включването на космическите дейности в училищните, университетските и други образователни програми също би било от значение.

1.9. Обучението на техници и инженери е от ключово значение за бъдещето на европейската промишленост. В основата на европейската космическа стратегия трябва да залегнат укрепването на европейския пазар на труда, подобряването на инфраструктурата за провеждане на учения и тестове, центровете за високи постижения и непрекъснатото повишаване на знанията и уменията до нови върхове, включващи космическите науки.

1.10. За целта ЕИСК би желал Комисията да провери осъществимостта на създаването на единен портал, предоставящ информация за всички извършвани от отделните организации и агенции дейности. Порталът следва да бъде достъпен за всички заинтересовани членове на обществото и за операторите и в него следва да бъдат изтъквани ползите от всички текущи дейности и да се посочват потенциални възможности в областта на космическата икономика, по-специално за МСП.

1.11. В неотдавнашното си становище, озаглавено „Европейска инициатива за компютърни услуги в облак“⁽¹⁾, Комитетът подчерта „недостатъците, които пречат на Европа да се възползва от потенциала на данните, по-специално по отношение на липсата на оперативна съвместимост, разпокъсаността на структурите, затварянето им към други постижения и обмен“. Очевидно е, че същите проблеми са налице и в наземната инфраструктура на европейската космическа система и трябва да бъдат преодолени възможно най-бързо.

1.12. Европа разполага с отлична инфраструктура за изстрелване на спътници, като новото поколение ракети носители като „Ариана“ и „Вега“ позволяват значителни икономии, отчасти благодарение на засиленото сътрудничество между държавите членки. Разработването на изстрелващи ракети носители за многократна употреба ще доведе до значително намаляване на разходите и ще предостави достъп до космически дейности на държавите, които не разполагат със средства за осигуряване на ефективна инфраструктура в космическото пространство.

1.13. Расте интересът към използването на малки спътници за комуникационни системи и системи за наблюдение. Даже в рамките на пазара за наблюдение на Земята се очаква значителен ръст на пазара на малките спътници чрез новите приложения. Поради това за ЕС ще е важно да се съсредоточи върху разработването на миниспътници и наноспътници, за да получи предимство на този пазар. В същото време това ще се превърне във възможност не само за по-малките държави членки, но и за частните оператори. ЕИСК обаче подчертава, че такова увеличение на по-евтини спътници за наблюдение на земната повърхност ще доведе до огромни количества данни. Защитата на личния живот на всеки гражданин и потребител следва да се поставя на първо място посредством бдителни действия и стабилни разпоредби⁽²⁾.

⁽¹⁾ ОВ С 487, 28.12.2016 г., стр. 86 (параграф 3.5).

⁽²⁾ Вж. становища на ЕИСК: ОВ С 125, 21.4.2017 г., стр. 51.

1.14. Сред приоритетите, които Комисията ще трябва да разгледа, са гарантираният достъп до космическа инфраструктура, както и нейната сигурност. Сътрудничеството с други държави е от ключово значение за избягване на надпреварата за най-благоприятните орбити и незаинтересоваността относно управлението на космическите отпадъци. Ето защо трябва да бъде засилена дипломатическата дейност в областта на управлението на космическото пространство. В същото време ЕИСК препоръчва на ЕС да насърчи иновациите в областта на почистването на отпадъци в космическото пространство.

1.15. Значението на това сътрудничество беше подчертано и по време на проведените неотдавна срещи на глобално равнище⁽³⁾. На тези срещи бяха очертани четири стълба: икономика, общество, достъпност и дипломация. Тези въпроси винаги са били в центъра на вниманието на ЕИСК, който поема инициативата да подчертава тяхното значение от гледна точка на икономиката и обществото.

1.16. Ето защо е налице необходимост от нов подход към използването на данни, за да се улесни достъпът на МСП, да се запознаят гражданите и МСП с възможността за достъп, без всякаква форма на дискриминация, до информационните канали на големите информационни масиви, да се подобри защитата срещу кибератаки и постоянно да се разработват нови приложения посредством целенасочени инициативи, залагащи на креативността на нашите изследователи, университети и предприятия. ЕИСК подчертава, че съгласно Конвенцията от Орхус използването на големите информационни масиви за опазване на околната среда трябва да бъде улеснено и да се предлага на достъпни цени.

2. Основно съдържание на предложението на Комисията

2.1. В световен план ЕС понастоящем разполага с втория по големина публичен бюджет за космическия сектор и е основният институционален клиент на услуги по изстрелване на спътници в Европа. Съюзът притежава космически системи на световно ниво като „Коперник“ за наблюдение на Земята, EGNOS и „Галилео“ за спътникова навигация и географско позициониране. В периода 2014—2020 г. ЕС самостоятелно ще инвестира 12 млрд. евро в космически дейности.

2.2. Космическите технологии се превърнаха в абсолютна необходимост в ежедневието на европейските граждани. Освен това спътниковите решения носят ползи в много области, включително по отношение на управлението на бедствия, селското стопанство, транспорта, енергийната инфраструктура и глобалните предизвикателства. Космическите технологии, данни и услуги могат да залегнат в много политики на ЕС и ключови политически приоритети. Космическото пространство е и от стратегическа важност за Европа: то спомага за укрепване на нейната роля като фактор от световно значение, носи предимства в сферата на сигурността и отбраната и спомага за увеличаване на заетостта, растежа и инвестициите. Европа разполага с процъфтяваща промишленост за производство на спътници, която представлява 33 % от отворения световен пазар, и динамичен сектор на услугите надолу по веригата, в който работят голям брой МСП. През 2014 г. европейската космическа икономика беше оценена на 46–54 млрд. евро, което представлява около 21 % от стойността на световния космически сектор.

2.3. Въз основа на член 189 от Договора (ДФЕС) Комисията предлага нова космическа стратегия за Европа, насочена към постигането на четири стратегически цели:

А. максимално увеличаване на ползите от космическото пространство за обществото и икономиката на ЕС посредством:

- а) насърчаване на използването на космически услуги и данни и
- б) по-нататъшно развитие на космическите програми на ЕС и задоволяване на новите потребности на ползвателите;

Б. поощряване на глобално конкурентоспособен и иновативен европейски космически сектор посредством:

- а) подпомагане на научните изследвания, иновациите и развитието на умения и
- б) поощряване на предприемачеството и на нови възможности за бизнес;

В. засилване на автономността на Европа в достъпа и използването на космическото пространство в сигурна и безопасна среда посредством:

- а) запазване на автономния достъп на Европа до космическото пространство;
- б) гарантиране на достъпа до радиочестотен спектър;
- в) гарантиране на защитата и устойчивостта на критичната европейска космическа инфраструктура;

⁽³⁾ Форум на високо равнище — Космическото пространство като двигател за устойчиво социално-икономическо развитие. Дубай, 24 ноември 2016 г.

г) засилване на полезните взаимодействия между космическите дейности в гражданската област и в областта на сигурността;

Г. укрепване на ролята на Европа като глобален фактор и насърчаване на международното сътрудничество.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК винаги активно е подкрепял Комисията и заинтересованите страни по въпросите, свързани с космическото пространство.

3.2. В своите становища относно космическото пространство ЕИСК е очертал редица приоритети:

- въвеждане на проактивни политики, насочени към МСП и подпомагане на заетостта;
- приобщаване на държавите членки, които тепърва изграждат капацитет и проявяват интерес към космическите дейности;
- значително подобряване на европейското управление;
- участие на гражданското общество в определянето на стратегическите решения;
- инвестиции в сектора и подчертаване на ролята на фондовете за финансиране и инвестиции;
- подпомагане на научноизследователските и развойните дейности и насърчаване на образователни програми на всички равнища в авиокосмическата област и в областта на технологиите;
- развитие на сътрудничество в космическата област между европейските, националните и регионалните власти, предприятията и крайни потребители.

4. Конкретни бележки

4.1. Космическата стратегия и МФР⁽⁴⁾: финансови аспекти

4.1.1. Амбициозната стратегия изисква амбициозен бюджет. Според Комисията бюджетът на ЕС за космическия сектор е вторият по големина в света. Той представлява комбинация от бюджета на Европейския съюз, отделните бюджети на държавите членки за космическия сектор и на Европейската космическа агенция (ЕКА). Бюджетът на САЩ е близо четири пъти по-голям от този на ЕС. Много е трудно да се направи оценка на действителните разходи на Русия и Китай в космическия сектор, тъй като не всички данни, свързани с техните космически дейности, са публично достъпни. От друга страна, сравнението на бюджетите за космическия сектор като процент от БВП поставя Европа едва на шесто място.

4.1.2. Амбициозните цели на ЕК изискват мобилизиране на огромните инвестиции, които публичният сектор не е в състояние да осигури самостоятелно. Участието на частни инвеститори, банковия сектор, инвестиционни фондове и други заинтересовани страни от финансовия сектор е от ключово значение за оказване на подкрепа за развитието на научноизследователската дейност и разработването на нови приложения.

4.1.3. В съобщението не е подчертана или подкрепена в достатъчна степен ключовата роля на МСП, по-специално на новаторските стартиращи предприятия, а тя трябва да се засили. Макар че се обръща по-голямо внимание на техните предимства в областта на иновациите, предложените финансови решения не отговарят на действителните потребности на сектора, една от които е хроничният недостиг на финансиране. Поради високата степен на риска в тази област банковата система не е склонна да подкрепя иновациите. За много от МСП е невъзможно да участват в публични търгове, тъй като те често са специално съобразени с мащабните участници на пазара. Ето защо МСП следва да бъдат подкрепени чрез въвеждане на търгове, предназначени за дружества от техния мащаб. Стъпка в правилната посока би било възлагането на договори за подизпълнение във връзка с по-големите проекти да се отвори повече към по-широк кръг от МСП. „Хоризонт 2020“ и други програми в областта на научноизследователската и развойната дейност играят важна роля, като използването им от страна на МСП следва да бъде увеличено максимално.

4.1.4. ЕИСК изразява загриженост относно евентуалните въздействия от излизането на Обединеното кралство от ЕС и последствията от това за европейските космически дейности. Обединеното кралство е една от водещите държави членки в космическия сектор. Поради това ЕС трябва да обмисли възможни начини за сътрудничество с Обединеното кралство в тази област.

⁽⁴⁾ Многогодишна финансова рамка (МФР).

4.2. Изграждане на капацитет в държавите членки

4.2.1. Не всички държави — членки на ЕС, участват интензивно в космическите дейности и, за съжаление, не всички сектори (частни и публични) виждат ползите от тях. В публичния сектор например космическите дейности могат да бъдат използвани ефективно в множество различни области, в това число: актуализирано наблюдение на територията, мониторинг на функционирането на сградната изолация, откриване на незаконни сметища и много други.

4.2.2. За да се гарантира конкурентоспособността на космическия сектор на ЕС, е от жизненоважно значение да бъдат привлечени държавите членки, които тепърва изграждат капацитет и проявяват интерес към космическите дейности, както и техните заинтересовани страни, стопански субекти, изследователи и други институции. Комисията би трябвало да предвиди конкретни мерки.

4.3. Управление

4.3.1. Комитетът високо оценява факта, че в неотдавнашното разискване беше намерено решение на проблема с управлението, който ЕИСК подчерта в редица свои предходни становища. Стратегията на ЕКА беше утвърдена по време на Съвета на министрите на ЕКА през декември 2016 г. (включително разпределението на бюджета между различните програми за периода 2017—2021 г.). Стратегиите на ЕС и на ЕКА вече не се различават, а се допълват.

4.4. Услуги надолу по веригата и инфраструктурни изисквания

4.4.1. Налице е **спешна** необходимост от създаване на центрове за големи информационни масиви за целите на съхранение, предварителна обработка и анализирание на данните, постъпващи от „Коперник“. Възможността за използване на исторически данни съвместно с „Коперник“ също има голямо значение за разработването на нови инструменти в тази област.

4.4.2. ЕС е поел ангажимент във връзка с изпълнението на амбициозното споразумение от 21-ата конференция на страните по РКООНИК и на целите за устойчиво развитие. ЕИСК подчертава, че сателитните системи за наблюдение и наземните съоръжения за обработване на големи информационни масиви са от основно значение за успешното изпълнение на поетите ангажименти както на местно, така и на глобално равнище. Очевидна е необходимостта от нови инструменти във връзка с изменението на климата, за което ЕИСК е призовавал в свои предходни становища, например NAT/696 ⁽⁵⁾.

4.4.3. Съгласно споразумението, постигнато на 21-ата конференция на страните по РКООНИК, ЗПЗГС ⁽⁶⁾ изпълняват основна роля за поглъщането на сегашните нива на CO₂ в атмосферата. Горите са въглеродни поглъщатели и всекидневното прецизно наблюдение на тяхното състояние може да предотврати незаконната сеч и да насърчи активното им управление, включително засаждането на повече бързо растящи дървета и ранното откриване и предотвратяване на горските пожари. Настоящите предложения на ЕС, позволяващи намаляване на емисиите на CO₂ в сектори като промишлеността и транспорта, чрез използването на въглеродни поглъщатели от горското стопанство или чрез прираст на горите, поставят много по-голям акцент върху съображения от икономически, социален и екологичен характер. В предложенията е подчертана ясно спешната необходимост от инструменти за мониторинг въз основа на програмата „Коперник“. В международен план тези инструменти са от първостепенно значение, тъй като могат да бъдат използвани за прецизен мониторинг на действителното равнище на напредъка в областта на смекчаването на вредите и поглъщането на вредни емисии в различни държави по света.

4.4.4. ЕИСК признава, че сателитните системи за наблюдение и центрове за данни са от голямо значение за устойчивото производство на храни в бъдеще. По-конкретно, налице са големи ползи за прецизното земеделие, включително поради факта, че благодарение на „Галилео“ и GNSS могат да бъдат осъществявани икономии на изкопаеми горива. Освен това с помощта на програмите, използващи предоставяните от „Коперник“ изображения в различни спектри, могат да се открият с точност зоните в земеделските земи, където нивата на влажност или хранителни вещества са или недостатъчни, или прекалено високи, като по този начин се предостави възможност за регулиране на количеството вода и хранителни вещества, което ще доведе до икономии на прясна вода и ще сведе до минимум употребата на торове и пестициди. По този начин значително се повишава устойчивостта на земеделските системи, насърчава се ранното откриване и предотвратяване на болести по растенията, прогнозират се реколтите и се гарантират както значителни икономически ползи, така и много положително въздействие в социален и екологичен план.

4.4.5. Прецизната метеорология следва да продължи да бъде развивана с цел улесняване на ранното откриване и предотвратяване на екстремни климатични условия или осигуряването на готовност за тях, с което може да се постигне намаляване на загубите на храни за земеделските стопанства и също предпазване на хората от опасност за тяхното здраве и имущество.

⁽⁵⁾ Становище на ЕИСК — Разпределение на усилията до 2030 г. и земеползване, промени в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС), (ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 103).

⁽⁶⁾ Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство (ЗПЗГС).

4.5. **Информация, образование и осведоменост**

4.5.1. През 2014 г. ЕИСК стартира своя проект „Космос и общество“, в който партньорите подчертаха необходимостта от постигане на напредък посредством участие на цялото общество в дебата относно значението на ролята на Европа в космическия сектор. Необходимо е да се проведат надлежни консултации с европейското гражданско общество, за да бъдат разбрани неговите очаквания и потребности.

4.5.2. В съобщението на Комисията това стратегическо предизвикателство не се споменава, въпреки че през 2016 г. беше проведена публична консултация относно космическата стратегия за Европа. Дебатът относно космическите политики по традиция се ограничава до основните заинтересовани страни, като се игнорира фактът, че ако целта е развитието на пазар, ориентиран към потребителите, последните трябва да са осведомени и да бъдат наясно с предимствата и възможностите, които технологиите предлагат.

4.5.3. Всеки основен участник има своя индивидуална комуникационна стратегия, но липсва обща визия или стратегически план, които да бъдат представени на обществеността. ЕИСК смята, че не може да се изготви стратегия, ако в плана за действие не вземат участие заинтересовани представители на гражданското общество както от публичния, така и от частния сектор.

4.5.4. На регионално, национално и европейско равнище следва да се организират срещи, предназначени за крайните потребители. Следва да бъдат организирани и информационни кампании с активното участие на местните власти.

4.5.5. ЕИСК приканва Комисията и основните партньори да открият портал „Космос и общество“ в сътрудничество с публични и частни организации и предприемачи. Информацията и повишаването на осведомеността следва да бъдат сред основните приоритети на новата космическа политика, която ще е насочена преди всичко към посрещане на действителните потребности на обществото.

Брюксел, 30 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС“

[COM(2016) 723 final — 2016/0359 (COD)]

(2017/C 209/04)

Докладчик **Antonello PEZZINI**

Съдокладчик **Franca SALIS-MADINIER**

Консултация	Европейски парламент, 16.1.2017 г. Европейски съвет, 25.1.2017 г.
Правно основание	член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	9.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	220/2/7

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК подкрепя предложението за директива относно превантивното реструктуриране и предоставянето на втори шанс, и поради тази причина представя предложенията на организираното гражданско общество, насочени към допълване на съдържанието.

1.2. Предвид съдържанието и необходимостта от допълване на правилата за вътрешния пазар, ЕИСК предпочита предложението да излезе под формата на регламент и без колебание да се пристъпи към възможно максимално хармонизиране на съществуващите системи.

1.3. ЕИСК настоява задължението на ръководството на предприятието да информира и да се консултира предварително и по време на преговорите с работниците, да бъде официално указано в директивата. По специално, в ранните етапи на реструктуриране по-голямо внимание трябва да се обръща на интересите на работниците, така както и по време на производството по несъстоятелност да се прави изрично позоваване на член 5, параграф 2 от Директива 2001/23/ЕО с цел защита на правата на работниците в този контекст.

1.4. ЕИСК призовава Комисията да включи задължението за „предвиждане“ на случаите на несъстоятелност като основен принцип в директивата чрез подписването на „кодекс за добро поведение“. За тази цел ЕИСК предлага принципът на „социалното предупреждение“ (social warning) да бъде включен в директивата съгласно подходящи ред и условия.

1.5. ЕИСК препоръчва в директивата да бъде включен водещият принцип на гарантиране, в случай на несъстоятелност, на статут на преференциални кредитори за всички работници във всички държави членки. Освен това Комитетът предлага да бъде създаден, в случай че не съществува, национален фонд за споделяне на рисковете, който да гарантира изплащането на заплатите на работниците във всички държави членки. Този фонд, в сила в някои държави членки, би могъл да се финансира от работодателите чрез специални вноски. Държавите биха могли да участват в управлението на този фонд и да бъдат гаранти.

1.6. ЕИСК препоръчва на Комисията бързо да определи правила и срокове за навременно установяване на затрудненията на предприятието.

1.7. Назначаваните специалисти и експерти, както и сезираните съдии трябва да имат подходящо общо обучение и богат опит, които да позволяват да се работи в малко изследвана до момента област.

1.8. Необходимо е да се проверят критериите за надеждност на предприемачите, свързани с почтеното професионално поведение, което трябва да се доказва със съответни удостоверения, издадени от властите. Тези удостоверения оправдават прибягването до втори шанс.

1.9. ЕИСК настоява в директивата да бъде взето под внимание, че злоупотребата с производството по несъстоятелност от страна на управител с цел отричане на правата на работниците представлява незаконна практика, и следователно да не се предоставя възможност за мораториум или за втори шанс на управителите, които я използват.

1.10. ЕИСК оценява остатъчната роля, предоставена на съдилищата, които предприемат действия само в случаи на необходимост.

1.11. ЕИСК подчертава социалната стойност на предприятията и усилията тя да бъде поддържана активна с бързи, евтини и навременни процедури. В съответствие с ценностите на Договора за ЕС (член 3) и при зачитане на добросъвестността на предприемача.

2. Режим на несъстоятелност на предприятията в ЕС

2.1. На 20 май 2015 г. Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз приеха Регламент (ЕС) № 2015/848 — „Регламентът“ — относно производствата по несъстоятелност между различни държави.

2.2. В новото законодателство беше възприето новото отношение към целите на правото в областта на несъстоятелността, според които производствата по несъстоятелност вече не се разглеждат само в посока ликвидация, а като инструменти за гарантиране на опазването на организирани средства на предприятието, и следователно на правото на труд на служителите, осигуряващи при възможност оцеляването на предприятието.

2.3. В различните държави членки, в които процедурите за реструктуриране на предприятията са повече от тези за ликвидация, степента на събираемост на вземанията е 83 % срещу 57 % ⁽¹⁾.

2.3.1. Освен това продължителността на процедурите ⁽²⁾, която обхваща период от няколко месеца до много години, е много различна в отделните държави членки.

2.3.2. Също така съществуват множество различия във възможността за достъп до процедури за реструктуриране преди обявяването на несъстоятелност.

2.3.3. Неотдавнашни проучвания ⁽³⁾ показват непълна пригодност на законодателството в областта на несъстоятелността и прекомерни разминавания в законодателствата на държавите членки, предизвикващи пречки за движението на инвестициите в рамките на единния пазар.

2.4. За предприемачите, които регистрират нива на „икономическа смъртност“ около 50 % ⁽⁴⁾ през първите пет години живот, целта е да имат възможност да се възползват от мораториум в моментите, когато кризата стане очевидна, а впоследствие да бъдат в състояние да получат освобождаване от задължения за максимален период от три години, като се премахне стигматизирането на фалита и се предостави втори шанс за почтените предприемачи.

2.5. Важно нововъведение в посока изграждане на единно европейско съдебно пространство е създаването до месец юни 2019 г. на електронна система за взаимно свързване на така наречените „регистри по несъстоятелност“, които трябва да бъдат въведени във всяка държава членка и да бъдат свободно достъпни чрез портала за европейското електронно правосъдие.

2.6. По данни на Комисията в Европа всяка година фалират 200 000 предприятия, което означава загуба на 1,7 милиона работни места. Това често би могло да бъде избегнато, ако съществуваха по-ефективни процедури в областта на несъстоятелността и реструктурирането.

2.7. Прегледът на изпълнението на препоръката на Комисията от 2014 г. относно реструктурирането и предоставянето на втори шанс установи, че въпреки реформите в областта на несъстоятелността, правилата все още са противоречиви и остават неефективни или несъществуващи в някои държави. В Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари от 2015 г. беше обявена законодателна инициатива относно несъстоятелността на предприятията, включително ранно реструктуриране и предоставяне на втори шанс.

⁽¹⁾ Световна банка — показател „Doing business“ (Извършване на стопанска дейност), 2016 г.

⁽²⁾ Вж. SWD(2016) 357 final.

⁽³⁾ <https://webcast.ec.europa.eu/insolvency-conference>; http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/impact_assessment_en.pdf COM(2015) 468 final, 30.9.2015 г. (Несъстоятелност, стр. 28-29); SWD(2015) 183 final, 30.9.2015 г. (Несъстоятелност, стр. 73-78) и други.

⁽⁴⁾ Според експресно проучване на Евробарометър № 354 (2012 г.), което освен това показва, че 43 % от европейците не биха започнали бизнес поради страх от неуспех.

2.8. Инициативата на Комисията би трябвало да се разглежда и в светлината на различните препоръки, които формулираме, за да подчертаем, наред с другото, че:

- разликите в националните законодателства в областта на несъстоятелността може да създадат необосновани конкурентни предимства или недостатъци;
- въпросът за режимите на несъстоятелност трябва да бъде разглеждан от гледна точка на трудовото законодателство, тъй като различните определения за „труд“ и „наемен труд“ могат да засегнат правата на работниците в рамките на ЕС в случай на несъстоятелност;
- липсата на хармонизиране по отношение на реда на кредиторите може да намали възможността за предвиждане на резултатите от съдебните производства;
- процедурите по несъстоятелност не би трябвало да могат да се използват неправомерно или за собствени цели от страна на евентуални кредитори или само от един кредитор;
- необходими са мерки за предотвратяване на т.нар. „forum shopping“ (търсене на най-благоприятна правна система).

3. Предложенията на Комисията

3.1. Предложението на Комисията — с правно основание членове 53 и 114 от ДФЕС — се фокусира върху три основни елемента:

- общи принципи за използване на рамките за ранно реструктуриране, които ще помогнат на предприятията да продължат своята дейност и да запазят заетостта;
- правила, които да позволят на предприемачите да се възползват от предоставянето на втори шанс, чрез освобождаване от задължения за максимален период от 3 години;
- мерки за държавите членки за повишаване на ефективността на процедурите по несъстоятелност, реструктуриране и облекчаване, с последващо намаляване на сроковете и прекомерните процедурни разходи, премахване на правната несигурност за кредитори и инвеститори и по-високи нива на събираемост на неизплатените вземания.

3.2. Новите правила показват някои основни принципи за гарантиране на съгласуваност и ефективност в целия ЕС на „рамките“ в областта на несъстоятелността и реструктурирането:

- предприятията с финансови затруднения, по-специално МСП, ще имат достъп до системи за ранно предупреждение за установяване на влошаването на състоянието на бизнеса и осигуряване на реструктуриране на ранен етап;
- гъвкавите „рамки“ за превантивно реструктуриране трябва да опростят съдебните производства по отношение на срокове, разходи и сложност;
- гратисен период за длъжника, не по-дълъг от четири месеца, преди прилагането на изпълнителни мерки с цел улесняване на преговорите, водещи до ефективно реструктуриране;
- липса на възможност за блокиране на плановете за реструктуриране от страна на несъгласни кредитори и миноритарни акционери, но при пълно зачитане на техните законни интереси;
- защита на новите или временни финансираня с цел увеличаване на възможностите за ефективно реструктуриране;
- цялостно зачитане на трудовото законодателство по време на процедурите за предварително реструктуриране, в съответствие с действащото законодателство на ЕС за работниците;
- еднородно образование и специализация на съдии и синдици в рамките на ЕС;
- цялостно прилагане и използване на новите информационни технологии за действия, известия и комуникации онлайн, с цел гарантиране на по-добра ефективност и съкращаване на продължителността на процедурите по несъстоятелност, реструктуриране и предоставяне на втори шанс.

3.3. В предложението за нова директива се вземат под внимание и аспектите на една „продължаваша“ процедура, при която предприемачът запазва контрола над своята дейност, или т.нар. „автоматично изчакване“ — периодът от четири месеца, в който кредиторите нямат право да предприемат индивидуални действия по събиране на вземанията.

4. Специфични бележки по текста на Комисията

4.1. Дял I: Опрощаване на задължения

4.1.1. По отношение на незадължителното прилагане на предложението за процедурите за опрощаването на задълженията на потребителите, ЕИСК, като продължение на многобройните приети становища в тази сфера, категорично се противопоставя на тази възможност, която противоречи на исканията, отправени от него относно абсолютната необходимост от специфичен режим за свръхзадължнялост на потребителите.

4.2. Дял II: Предвиждане и системи за предупреждение

4.2.1. ЕИСК счита, че би било полезно да се уточни обхвата и приложното поле на директивата (вид предприятия, брой служители), като се обърне особено внимание на МСП и въздействието им върху местната икономика.

4.2.2. Налице е широко съгласие по отношение на необходимостта да се помогне на предприятията в навременното реструктуриране, така че те да могат да запазят работните места и своята стойност, както и за да се подкрепят почтените предприемачи.

4.2.3. Би било полезно и целесъобразно да се определят критерии, според които управителите могат да се считат за „почтени“. Тези обективни критерии би трябвало да бъдат определени и официализирани в директивата. В последно време не е за пренебрегване прибягването до тактически производства по несъстоятелност с цел избягване на юридическа отговорност, чрез които се отричат правата на работниците. Лицата, които използват такива практики, трябва да бъдат възпирани чрез лишаване от възможност за мораториум и за предоставяне на втори шанс.

4.2.4. Всички етапи следва да се провеждат с постоянното участие на служителите и синдикалните организации чрез ефективно консултиране и навременно предоставяне предварителна информация. Представителите на служителите и синдикалните организации трябва да имат правото да предлагат алтернативни решения за запазване на заетостта и да се възползват от правото да прибягват до експертни мнения.

4.2.5. Когато рамката за превантивно реструктуриране се проявява с общи и подлежащи на споделяне основни елементи, тя би трябвало да спазва общ и единен протокол на равнището на Общността.

4.2.6. ЕИСК предлага във всички държави членки да бъдат предвидени процедури за създаване на национален фонд за споделяне на рисковете, който да гарантира изплащането на заплатите на работниците. Този фонд би могъл да се финансира от работодателите чрез специални вноски. Държавите членки биха могли да участват в управлението на този фонд и да бъдат гаранти (⁵).

4.2.7. С цел запазване на работните места и избягване на уволненията следва да бъде подкрепено „социалното предупреждение“, или задължението на предприятието за достатъчно навременно предупреждаване и съобщаване на всички заинтересовани страни относно трудностите на предприятието. Освен това този инструмент, който трябва да се приеме по подходящ начин и във връзка с всеки специален случай, ще бъде полезен тест за ясно определяне на почтеното и социално отговорното поведение на предприемача.

4.2.7.1. Следва да се подкрепя културата на споделяне с представителите на работниците, профсъюзните организации, други представителни организации или с други заинтересовани страни.

4.2.8. Целта, която трябва да се преследва, е намаляването на намесата на съдебните/административните власти, които твърде често се сезират за ранното и драстично разрешаване на свързаните с несъстоятелност проблеми.

4.2.9. Прилагане на национално и европейско равнище на принципа на съответната информация и консултация (Директива 2009/38/ЕО за ЕРС) с представителите на работниците и признаване на техните права и тяхната защита при извършване на ранното предупреждение, тъй като те често са първите, които научават за нарушенията във функционирането на предприятието („whistleblower as means of prevention“).

4.2.10. Следва да бъде по-добре разяснен параграф 3 от член 3. По-специално би трябвало да се уточнят параметрите, въз основа на които предприятията биха могли да бъдат изключени от механизма за предупреждение (численост на персонала, оборот и т.н.).

(⁵) Предложение, отправено през 1764 г. от Cesare Beccaria в книгата му „За престъпленията и наказанията“.

4.3. Дял III: Рамки за превантивно реструктуриране

4.3.1. Създаване на обща, благоприятна и проактивна рамка, основаваща се на хармонизирането на опита и процедурите.

4.3.2. За реализиране на предвиденото в член 114 от ДФЕС, а именно създаването на вътрешния пазар, е необходимо Комисията да предприеме действия, включително чрез делегирани актове, за хармонизиране на процедурите по несъстоятелност, които понастоящем изглеждат твърде различни в отделните държави.

4.3.3. По същия начин следва да се предложат и хармонизират на европейско равнище процедури за предварителна несъстоятелност, в които да се вземат предвид причините, които възпрепятстват нормалния паричен поток и понякога са свързани със забавяния на плащанията ⁽⁶⁾.

4.3.4. Да се установят правила за добро поведение между възложителите на поръчки и доставчиците на услуги, които налагат максимални срокове за заплащане на услугите.

4.3.5. В други случаи основанията настъпват поради политически причини, независещи от способностите на предприемача.

4.3.6. Защитата на новите и междинните финансираня трябва да бъде гарантирана чрез общи правила и начини на поведение, които да действат по еднакъв начин в различните държави и да са в състояние да защитят и законни позиции, изразени от миноритарните групи.

4.3.7. Някои регионални администрации в европейските държави вече са въвели „съвместни органи“ ⁽⁷⁾, имащи за задача да предприемат своевременни действия при поява на необходимост от мерки за подкрепа на намиращо се в затруднение предприятие ⁽⁸⁾.

4.3.8. Би било целесъобразно тези „организации“ да бъдат проучени и да се извлекат поуки от най-значителния опит.

4.3.9. Създаването на „съвместни органи“, които да имат солидни умения, ясна визия за бъдещето и здрави социални цели, би могло да спомогне за преодоляване на пропуските в предварителното предвиждане или в стратегическите иновации, които отслабиха като цяло трудовата заетост и допринесоха за икономическата криза, преминала през Европа макар и в различни форми от 2008 г. насам.

4.3.10. Както инструментите за ранно реструктуриране, така и предоставянето на „втори шанс“ представляват предимства за предприемача, който е спазил процедурите за ранно предупреждение и предвиждане и е поискал достъп до тях, като и двете имат за цел да се създадат предпоставки за привличане на кредиторите (на първо място работници и синдикати).

4.3.10.1. Затова е изключително важно предприемачът, който е поискал достъп до тези предимства, незабавно да предостави достъп на своите партньори (работници, синдикати, кредитори като цяло и органи, определени за разрешаването на кризата) до всички свои счетоводни книжа (баланси и съответните приложения, банкови документи, застраховки, складова отчетност и т.н.) и да разреши всякаква форма на контрол върху своята дейност.

4.3.10.2. Това би било не само зачитане на принципа на прозрачност, но също така ще даде възможност за подобряване на ефективността на някои от основните институции, споменати и поставени в основата на предложението за директива.

4.3.10.3. Незабавният достъп до цялата документация на предприятието на практика би могъл да даде възможност за:

- разбиране от всички заинтересовани страни на действителната икономическа ситуация на предприятието, с цел възможно най-бързо определяне на подходящите мерки за подобряване на състоянието на криза;
- предоставяне на подходяща информация на кредиторите (работници и други, включително чрез своите експерти) при участието в преговорите за одобряване на плана и/или на предложението за алтернативни мерки, с цел те да изразят своето становище или да гласуват информирано относно елементите на плана за реструктуриране (член 8);

⁽⁶⁾ Според проучвания, проведени от Академията в Авињон, забавянията на плащанията предизвикват най-малко 30 % от фалитите на предприятията.

⁽⁷⁾ Те се състоят от технически експерти на регионалната администрация, представители на кредитни институции и социални органи.

⁽⁸⁾ Вж. напр. „Организация за надзор и подкрепа на предприятията в затруднение“, създадена от автономна област Сицилия през месец март 2016 г. — Автономна област Сицилия, Дирекция „Производствени дейности“.

- предоставяне на подходяща информация на специалистите (член 17, параграф 3), както и на съдебните органи и съответните експерти (член 13) в случаите, в които са сезирани да направят оценка на плана за реструктуриране;
- по-точна оценка на почтеността на предприемача (член 22, параграф 1), при положение че прегледът на документацията позволява да се направи извод за начина, по който предприемачът е задължиял (добросъвестно или не) и дали процедурата е била възприета незабавно след първите признаци на криза в предприятието.

4.3.11. Оценката на въздействието на реструктурирането би трябвало да включва ефектите върху заетостта, тъй като ако те са предварително известни може да се вземат подходящи мерки за защита на работните места, като например тези, които са свързани с обучението и развитието на уменията на работниците.

4.3.12. По отношение на член 18 от глава 5: директорите би трябвало да бъдат възпрепятствани да намаляват корпоративните активи под нивото, необходимо за погасяване на натрупаните към работниците задължения.

4.4. Дял IV: Достъп до опрощаване на задълженията (втори шанс)

4.4.1. В своето становище от 2013 г. относно производството по несъстоятелност, които важат и за настоящото, ЕИСК е подчертал, наред с другото:

- че от посочения в него „втори шанс“ би трябвало да се възползват предприемачите, които са извлекли поука от предишния си неуспех и могат да започнат отново, въз основа на преосмислен предприемачески проект;
- че работникът би трябвало да бъде по-добре защитен, като му се признае статут на „привилегиран кредитор“ във всички държави членки;
- че системното прибягване до съдия не изглежда най-доброто решение и прикани Комисията да обмисли идеята за създаване на нови органи;
- че е позитивно задължението за държавите членки да подобрят правилата за публичност, като публикуват съответните съдебни решения в публично достъпен електронен регистър.

4.4.2. Предназначените за предприемачите след първия неуспех правила за втория шанс трябва да бъдат ясни и общи в държавите от ЕС, според посоченото в член 114 за единния пазар, и трябва да бъдат споделени от служителите и работниците, които не са понесли щети или умислени вреди от първия неуспех на предприемача.

4.4.3. Твърде често сковаността на процедурите е спомогнала за понякога драстични действия от страна на синдиците в много държави членки.

4.4.4. Действията, които следва да продължават да се извършват последователно и открито във всички държави от ЕС, трябва да превърнат старата ролята на синдиците в нова роля на „синдици на развитието на заетостта“, чрез широка и задълбочена културна и техническа подготовка, включително с помощта на предвидените в „портала на европейското електронно правосъдие“ и подобрени от Регламент (ЕС) 2015/848 ИТ процеси.

4.4.5. Похвално е опростяването, предложено по отношение на достъпа до втори шанс. В това отношение трябва да се изтъкне, че свръхзадълженелите предприемачи могат да получат опрощаване на своите задължения след изтичане на определения срок, без да е необходимо да подават повторно искане до съдебен или административен орган (член 20, параграф 2).

4.5. Дял V: Мерки за повишаване на ефикасността на процедурите

4.5.1. Би било полезно първоначалното и последващото обучение на „членовете на съдебните и административните органи, които разглеждат въпроси в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс“ да бъде организирано директно от Комисията (включително чрез агенции).

4.5.2. Необходимо е хармонизиране на предвидените изисквания за работещите в рамките на ЕС професионалисти: за тези оператори трябва да бъдат осигурени минимални стандарти, като например обучения и професионални квалификации, регистрация, отговорност и професионален етичен кодекс.

4.5.3. Съществува необходимост от инструменти за вътрешен надзор, счетоводни практики, отчетност и контрол, с цел насърчаване и повишаване на ефективността на процедурите.

4.6. Дял VI: Мониторинг на процедурите

4.6.1. Както се потвърждава в параграф 4.3.10.1 само своевременният и пълен достъп до документацията на предприятието може да гарантира автентичността и пълнотата на данните, които следва да бъдат събирани за ефективния мониторинг на процедурите (член 29).

4.6.2. Яснотата и пълнотата на документацията трябва да бъде потвърдена от акта за изпълнение, издаден в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно рамка за възстановяване и реструктуриране на централни контрагенти и за изменение на Регламент (ЕС) № 1095/2010, Регламент (ЕС) № 648/2012 и Регламент (ЕС) 2015/2365“

[COM(2016) 856 final — 2016/0365 (COD)]

(2017/C 209/05)

Докладчик: **Antonio GARCÍA DEL RIEGO**

Сезиране	Съвет на Европейския съюз, 7.2.2017 г. Европейски парламент, 13.2.2017 г.
Правно основание	член 114 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	8.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	226/2/2

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) приветства предложената Рамка за възстановяване и реструктуриране на централни контрагенти⁽¹⁾, чиято цел е да се премине към окончателен и хармонизиран процес на възстановяване и реструктуриране за клиринга чрез централен контрагент (ЦК) в ЕС, и одобрява нейните цели и подход.

1.2. ЕИСК подчертава, че е от първостепенно значение съществуващото решение на Г-20 за глобално управление на ЦК, както и специфичните препоръки на Постоянната комисия за надзорно и регулаторно сътрудничество на Съвета за финансова стабилност (FSB SRC), Координационната група по реструктуриране на Съвета за финансова стабилност (FSB ReSG), Комитета по платежни и сетълмент системи (СРМІ), Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO) и Базелския комитет по банков надзор (BCBS), да се превърне в хармонизирано обвързващо законодателство, което да гарантира стабилни и еднакви условия на конкуренция в световен план.

1.3. Ето защо ЕИСК би приветствал известна гъвкавост, за да се адаптира предложеният регламент към бъдещото развитие на международния консенсус относно регулирането на ЦК, т.е. препоръките на Съвета за финансова стабилност (FSB)⁽²⁾.

1.4. ЕИСК счита, че преобразуването на настоящата система от отделни решения за ЦК, основани на международни препоръки и националните надзорни органи, в регламент за окончателно възстановяване и реструктуриране, който е ясен, последователен, стабилен и всеобхватен, както и пропорционален и съобразен с бъдещите изисквания в контекста на други законодателни актове, като Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките (ДВПБ), е от първостепенно значение.

1.4.1. В този контекст ЕИСК счита, че наличието на единен орган за надзор на ЦК и на единен орган за реструктуриране ще даде по-добра възможност за обединяване на експертен опит и данни, както и да се гарантира, че новият регламент се прилага от ЦК по стандартизиран начин в цяла Европа, премахвайки множеството действащи в момента различни национални надзорни органи с техните леко различаващи се критерии и средства за надзор.

⁽¹⁾ COM(2016) 856 final.

⁽²⁾ Като пример може да се посочи също EBA and ESMA call to clarify margin requirements between CRR and EMIR (ЕБО и ЕСМА призовават за изясняване на изискванията за допълнително обезпечение между Регламента за капиталовите изисквания и Регламента за европейската пазарна инфраструктура), 18.1.2017 г. Препоръките, включени в доклада, имат за цел да се избегне дублирането на изискванията за операциите с деривативни инструменти и по този начин да се предотврати увеличаването на регулаторния риск и на разходите за мониторинг от страна на компетентните органи.

1.5. С оглед на централната роля на Европейската централна банка (ЕЦБ) в единния надзорен механизъм (ЕНМ) за банковия сектор, съществуващата ѝ компетентност да гарантира ефикасни и стабилни клирингови и платежни системи и системи за сетълмент⁽³⁾, както и ролята ѝ да предоставя достъп на ЦК до средства на централната банка, ЕИСК настоятелно препоръчва да се разгледа възможността за използване или разширяване на компетентността на ЕЦБ, за да се превърне тя в централен европейски надзорен орган за ЦК в рамките на ЕМН и в централен орган за реструктуриране в рамките на ЕЦБ/Евросистема.

1.6. ЕИСК счита, че за надзорните органи следва да се предвидят допълнителни инструменти за мониторинг в тази област, за да се даде възможност за всеобхватна картина на рисковата позиция на отделните клирингови членове в множество ЦК (включително ЦК от трети държави) и на ЦК на пазарите, като се моделират потенциални ефекти на доминантното върху позициите на отделните ЦК. Надзорните органи — или за предпочитане централен орган за надзор — следва да бъдат оправомощени да извършват собствени цялостни стрес тестове и да разбират рисковата позиция и активите за смекчаване на риска на съответните ЦК на всяко тримесечие, ежемесечно или ежедневно, в зависимост от това какво изисква ситуацията, в допълнение към годишния стрес тест на ЦК, извършван от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA) съгласно Регламента за европейската пазарна инфраструктура.

1.7. Въпреки че ЕИСК смята, че ще има естествена последователност — първо реструктуриране на един или няколко отделни клирингови членове в рамките на ДВПБ и след това, ако е необходимо, възстановяване и реструктуриране на един или няколко ЦК, следва да се уточни, че съществуват случаи, при които следва да се даде приоритет на възстановяването на един или няколко ЦК пред възстановяването на една или повече банки, които са най-големите клирингови членове на тези ЦК.

1.8. ЕИСК призовава в плановете за възстановяване на ЦК да се посочат конкретните инструменти и мерки, които ще бъдат разглеждани с цел възстановяване на баланса в портфейла на ЦК, тъй като настоящото предложение не определя кои конкретни варианти следва да бъдат включени или изключени от плановете за възстановяване.

1.9. Комитетът счита, че следва да се обърне специално внимание на начина, по който може да бъдат засегнати нефинансовите контрагенти (НК) и отделените активи на клиентите на участници в непряк клиринг в случай на използване на инструменти за разпределение на позиции и загуби, т.е. в случай на прекратяване на договори и намаляване на стойността на евентуалните печалби, дължими от ЦК на изправни клирингови членове. В този смисъл Комитетът приветства факта, че настоящото предложение не включва „дисконтиране на първоначалните маржини“, тъй като това няма да бъде подходящ инструмент за възстановяване и реструктуриране, нито „дисконтиране на печалбите от вариационния маржин“, тъй като трябва да се очакват хеджирани позиции.

1.10. ЕИСК счита, че в законодателното предложение следва да се заличи всяко изрично упоменаване на възможността за спасяване на ЦК със средства на данъкоплатците и тази опция да бъде изрично изключена по отношение на ЦК от трети държави. Възможността за извънредна публична подкрепа следва да бъде предлагана от съответните органи, когато това се счита за целесъобразно, и по този начин да запази извънредния си характер. Включената в настоящия текст възможност за извънредна публична подкрепа при определени условия може да доведе до ситуация на морален риск. Това би направило въвеждането на единен надзорен орган и единен орган за реструктуриране политически по-приемливо от национална гледна точка.

1.10.1. В този контекст ЕИСК призовава в бъдеще да се налагат същите или подобни задължителни стандарти за ЦК, които са получили разрешение съгласно Регламента за европейската пазарна инфраструктура⁽⁴⁾ и решение за еквивалентност в качеството им на организации за клиринг от трети държави (ЦК от трети държави).

1.11. ЕИСК предлага правомощието на органа за реструктуриране да прекратява някои или всички договори във връзка с клиринговите услуги на даден ЦК да се използва в много ограничена степен, когато даден ЦК подпомага спот пазари и извършва клиринг на парични продукти.

⁽³⁾ Една от основните задачи на Евросистемата е „да насърчава нормалното функциониране на платежните системи“ (член 127, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 3.1 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка). Правното основание за компетентността на Евросистемата в областта на платежните и сетълмент системи се съдържа в член 127, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Съгласно член 22 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка „ЕЦБ и националните централни банки могат да осигурят улеснения, а ЕЦБ да приеме регламенти, гарантиращи ефикасни и стабилни клирингови и платежни системи в рамките на Съюза и с други страни“.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции.

1.12. ЕИСК счита, че временното спиране на изпълнението на задължението за клиринг при реструктуриране на един ЦК трябва да се прилага, като се взема предвид потенциалното въздействие върху други ЦК, които са получили разрешение да предоставят клирингови услуги в същия клас активи.

2. Контекст

2.1. Както Директивата на Европейския съюз за възстановяване и реструктуриране на банките (ДВПБ), така и законът „Дод-Франк“ в САЩ изискват банките от системно значение да разполагат с „планове за възстановяване и реструктуриране“, за да дадат възможност за структурирана ликвидация в случай на криза с ограничено разпространение на проблемите на по-широките финансови пазари. Поради задължителния клиринг чрез централен контрагент след приемането на Регламента за европейската пазарна инфраструктура и на закона „Дод-Франк“, ЦК придобиват все по-голямо значение за общата сигурност и стабилност на финансовата система. Ето защо, освен гарантирането на устойчивостта на ЦК, е необходимо стабилно планиране на възстановяването и реструктурирането, за да се гарантира, че по-честото прибягване до клиринг чрез централен контрагент не води до създаването на нова категория субект, който е „твърде голям, за да фалира“.

2.1.1. Въпреки че изпадането в несъстоятелност на ЦК е статистически малко вероятно поради неговия специфичен стопански модел и акцента върху управлението на риска, заради централната си роля на пазара като финансова институция със системно значение той би могъл да доведе до широко разпространение на проблемите в рамките на финансовата система, предизвиквайки ефект на доминото за клиринговите членове и за пазарите, които подпомага. Това е малко вероятно събитие със значително въздействие.

2.2. ЦК играят важна роля във финансовата система чрез управлението на сложна мрежа от рискови за контрагента отношения. По същество това се осъществява чрез i) посредничество между страните по договори, търгувани на един или повече финансови пазари (регулирани или извънборсови) и ii) защита срещу неизпълнение на задълженията от страна на техните ползватели чрез събиране на подходящи рискови маржове и обезпечения от купувача и продавача и прилагане на споразумения за поделяне на загубата (т.нар. „каскаден принцип при неизпълнение“, използван в извънредни случаи, когато индивидуалните обезпечения се окажат недостатъчни)⁽⁵⁾.

2.3. Участник в ЦК е изложен на по-малко рискове, отколкото при двустранен клиринг, поради факта, че се възползва от многостранно нетиране, адекватна обезпеченост и взаимно поемане на загубите. Задълженията на участниците в ЦК за нетиране (дълги и къси позиции) на отделни продукти определят единен многостранен баланс за продукт/участник независимо от самоличността на контрагентите преди новацията. При наличие на съществена свързаност между продуктите, ЦК могат да определят допълнителни обезпечения за участниците по отношение на различните продукти (допълнителни обезпечения на ниво портфейл), които ще им позволят да компенсират риска, свързан с притежаването на позиции в свързани продукти.

2.4. За да се реализират в пълна степен ползите от ЦК, последните трябва да 1) управляват ефективно своя риск и да разполагат с достатъчно финансови ресурси и 2) подлежат на строг регулаторен надзор и надзорни изисквания. Първо, ЦК трябва да бъдат достатъчно устойчиви в смисъл, че техните финансови ресурси (включително изисквания за допълнителни обезпечения, предварително набрани гаранционни фондове и ликвидни средства) им позволяват, с много голяма степен на вероятност, да преодолеят изпадане в неплатежоспособност на клирингов член и други стресови събития. Второ, ЦК трябва да разполагат с планове за възстановяване, които им позволяват да разпределят прекомерните загуби и да генерират допълнителна ликвидност, без да натоварват прекомерно клиринговите членове и други финансови институции, много от които вероятно сами по себе си са от системно значение. И на последно място, трябва да съществуват надеждни планове за реструктуриране на ЦК.

2.5. През 2009 г. лидерите от G-20 поеха ангажимент да гарантират клиринг на всички стандартизирани договори за извънборсови деривати чрез ЦК. Увеличеното използване на централен клиринг на деривати има за цел да укрепи финансовата стабилност посредством:

- увеличаване на многостранното нетиране;
- изискване от участниците на пазара за деривати на адекватни количества вариационни и първоначални маржини;
- подпомагане на управлението на неизпълнението от страна на големи участници на пазара на деривати;

⁽⁵⁾ Европейски съвет за системен риск ESRB Report to the European Commission on the systemic risk implications of CCP interoperability arrangements (Доклад на ЕССР до Европейската комисия относно системния риск на споразуменията за оперативна съвместимост на ЦК), януари 2016 г.

— повишаване на прозрачността на пазара на деривати и допринасяне за опростяването на транзакционните мрежи ⁽⁶⁾.

2.6. На международно равнище Комитетът по платежни и сетълмент системи (СРМІ), Международната организация на комисиите по ценни книжа (ІОSСO) и Съветът за финансова стабилност още през 2014 г. издадоха насоки относно възстановяването и реструктурирането на инфраструктурите на финансовия пазар, включително ЦК. Освен това възстановяването и реструктурирането на ЦК са важни приоритети в плановете за текущата международна дейност, определени през 2015 г.

2.7. На равнището на ЕС Европейската комисия е публикувала предложение ⁽⁷⁾ — основано на извършената на международно равнище работа, за която стана дума по-горе — за законодателен режим относно реструктурирането и възстановяването на ЦК, върху което се съсредоточава настоящото становище.

3. Бележки и коментари

3.1. Предложеният регламент

3.1.1. ЕИСК отбелязва, че в момента регулаторните изисквания за ЦК са по-строги, отколкото преди кризата. Принципите на СРМІ-ІОSСO за инфраструктурите на финансовия пазар (РFМІ) предоставят всеобхватна рамка за устойчивостта и възстановяването на ЦК.

3.1.2. ЕИСК приветства значителната работа, извършена от СРМІ и ІОSСO по отношение на устойчивостта и възстановяването на ЦК на международно равнище.

3.1.3. Ето защо Комитетът би искал да види в предложения регламент механизъм, който да позволява гъвкаво адаптиране към бъдещото развитие на международния консенсус относно регулирането на ЦК, т.е. препоръките на Съвета за финансова стабилност (FSB).

3.1.4. Следователно Комитетът одобрява предложения регламент, в който международните стандарти — понастоящем прилагани от ЦК с малки различия в зависимост от правната и регулаторната среда — са обединени в един стандартизиран набор от хармонизирани и разнородни задължения съгласно законодателството на ЕС.

3.1.5. ЕИСК отбелязва, че е важно да се възприеме цялостен подход към изменението на другото свързано законодателство, т.е. Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките (ДВПБ), и да се гарантира, че инструментите за налагане на мораториум (член 5 и член 10 от ДВПБ) и другите механизми продължават да изключват задължения за плащане и изпълнение на някои платежни системи, ЦК, централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК) и централните банки с цел да не се наруши балансът на портфейлите и обезпеченията, които се държат от ЦК или се прехвърлят на тях.

3.1.6. В този контекст ЕИСК предполага, че ще има естествена последователност — първо реструктуриране на един или няколко отделни клирингови членове в рамките на ДВПБ и след това, ако е необходимо, възстановяване и реструктуриране на един или няколко ЦК, на които тези клирингови членове са били основни клиенти. Възможни са сценарии, при които следва да се даде приоритет на възстановяването на един или няколко ЦК пред възстановяването на една или няколко банки, които са основни клирингови членове на тези ЦК.

3.1.6.1. Съгласно принципите, установени от Комитета по платежни и сетълмент системи и Международната организация на комисиите по ценни книжа, размерите на средствата за гаранция при неизпълнение за системно значими ЦК следва, като минимум, да бъдат такива, че да позволяват покриване на неизпълнение от страна на двамата клирингови членове, които евентуално биха причинили най-голямата съвкупна кредитна експозиция на ЦК при екстремни, но вероятни условия (т.нар. „Покритие 2“). Ако клирингови членове, надвишаващи експозиция по смисъла на „Покритие 2“ спрямо един или няколко ЦК, изпадат в несъстоятелност и бъдат третирани в съответствие с ДВПБ, последиците за ЦК и останалите клирингови членове, които не са в неизпълнение, трябва да бъдат взети под внимание във всички решения, отнасящи се до изпадналите в затруднение общи клирингови членове съгласно ДВПБ.

⁽⁶⁾ Вж. Chairs of the FSB SRC, FSB RESG, BCBS, CPMI and IOSCO, „2015 CCP Workplan, 2015 CCP Workplan, април 2015 г. (Работен план за ЦК, документ на председателите на Постоянната комисия за надзорно и регулаторно сътрудничество на Съвета за финансова стабилност, на Координационната група по реструктуриране на Съвета за финансова стабилност, Базелския комитет по банков надзор, Комитета по платежни и сетълмент системи и Международната организация на комисиите по ценни книжа).

⁽⁷⁾ COM(2016) 856 final.

3.1.6.2. Потенциално ЦК трябва да бъде стабилизан и подкрепен в рамките на настоящото предложение за законодателен акт преди да се задейства процедурата по ДВПБ по отношение на тези клирингови членове в затруднение. Също така може да има сценарии, при които клирингови членове, изпълняващи задълженията си, могат да бъдат поставени в ситуация на неизпълнение чрез прилагане на инструменти, определени в предложеното законодателство, и съответно ще трябва да подлежат на процедурата в рамките на ДВПБ. Ако това обаче спомага за стабилизиране на ЦК, обслужващо множество клирингови членове, стабилизирането на ЦК следва да има предимство пред стабилизирането на отделен клирингов член.

3.2. Извънредните мерки в обществен интерес трябва да бъдат пропорционални и да се избягва използване на публични средства

3.2.1. Комитетът посочва, че предложеният регламент е насочен към изключителни и извънредни пазарни ситуации; въпреки това е от първостепенно значение режимът за възстановяване и реструктуриране да позволява непрекъснатост на критично важните услуги на ЦК, без да се прибегва до използването на публични средства или каквато и да е форма на публична подкрепа за платежоспособността или друга форма на финансова стабилизация с намесата на държавата, публична капиталова подкрепа или временна публична собственост. Включената в настоящия текст изрично упомената възможност за извънредна публична финансова подкрепа при определени условия следва да се заличи, за да се избегне възникването на ситуация на морален риск, като погрешно се насърчат участниците в клиринга да не допринасят за възстановяването и реструктурирането на ЦК на ранен етап, а да изчакат, за да видят дали и в каква степен ще бъде предоставена извънредна публична подкрепа, като по този начин доброволно приемат или дори предизвикат разпространяването на отрицателните последици в публичната сфера.

3.2.2. Тъй като специфичните сценарии, при които се прилага режимът за възстановяване и реструктуриране, не могат да се предвидят точно, ЦК следва да запазят своята гъвкавост при изготвянето и прилагането на инструменти за възстановяване, за да могат да управляват различни ситуации на неизпълнение. Твърде многото предписания биха могли да доведат до неефективна липса на гъвкавост. Ето защо като първа стъпка ЦК следва да могат да приведат в действие процедурата за управление на неизпълнение и в крайна сметка да приложат своя план за възстановяване преди намесата на органите за реструктуриране освен в случаите, когато има данни, че планът за възстановяване вероятно няма да успее или ще изложи на риск финансовата стабилност.

3.3. Различно третиране на нефинансовите контрагенти (НК) и отделните клиентски сметки

3.3.1. В Регламента за европейската пазарна инфраструктура се определят задължения и изисквания, приложими спрямо финансовите контрагенти (ФК) и нефинансовите контрагенти (НК), които сключват договори за деривати. ФК включват банки, застрахователни дружества, инвестиционни мениджъри, пенсионни фондове, предприятия за колективно инвестиране на прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), алтернативни инвестиционни фондове (АИФ), докато НК включват НК+ (субекти с 30-дневни брутни условни деривативни позиции от поне 1 млрд. евро за деривати върху кредити и дялови инструменти и/или 3 млрд. евро за лихвени, валутни, и стокови суапове и други инструменти) и НК-. Освен това съществуват субекти от трети държави, които могат да попадат непряко в режима на Регламента за европейската пазарна инфраструктура, когато сключват сделки с контрагенти от ЕС.

3.3.1.1. Задължението за клиринг съгласно Регламента за европейската пазарна инфраструктура ще се прилага, ако договорът за извънбордов дериват е сключен между двама ФК, ФК и НК+ или двама НК+, или ФК/НК+ и субект от трета държава, който би бил предмет на задължение за клиринг, ако беше установен в ЕС. Освобождаванията от изискванията ще изтекат през 2017 г.

3.3.2. След изтичането на срока за освобождаване от различните задължения НК с определен размер като преки или непреки участници в ЦК ще бъдат засегнати от Регламента за възстановяване и реструктуриране поради задължението за централен клиринг на определени класове договори за извънборсови деривати⁽⁸⁾. По този начин НК и клиентите на пенсионни фондове могат да бъдат натоварени с непредвидени задължения поради комбинацията между настоящия регламент и задължението за клиринг, което поражда още по-тясна връзка между реалната икономика/управителите на активи и финансовите институции със системно значение.

3.3.3. Ето защо ЕИСК призовава Комисията да обмисли различен подход спрямо НК, особено онези производствени дружества, които хеджират физически експозиции в реалната икономика, в предложената рамка за възстановяване и реструктуриране, в случаите когато публичните органи са принудени да предприемат извънредни мерки в обществен интерес, които може да доведат до отмяна на обичайните права на собственост и до разпределяне на загубата на конкретни акционери, и да задържат изплащането на печалби от ЦК на НК само като крайна мярка.

⁽⁸⁾ В съответствие с членове 5 и 6 от Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции.

3.3.4. Фондовете (пенсионните фондове) и другите субекти, управляващи средства на дребни инвеститори и инвестиращи в капиталовите пазари, трябва да държат позиции в ЦК пряко или непряко чрез клиринговите членове. Тези субекти са обект на национален надзор и на строги ограничения по отношение на техните инвестиции с цел да се гарантира, че те не излагат крайни клиенти на неоправдани рискове. Освен това националните регулатори или фидуциарните задължения ги принуждават да държат клиентските позиции непряко в клиентските сметки и те следва да бъдат отделени. Чрез Регламента за европейската пазарна инфраструктура се създава възможност за защита по-специално на активите на непреките участници в клиринга с въвеждането на разделяне и преносимост на клиентските активи.

3.3.5. Като се има предвид това подробно регулиране, инвеститорите в такива (пенсионни) фондове остават с впечатлението, че техните активи се ползват от специална защита както от националното, така и от европейското законодателство. Предложеното законодателство обаче би дало възможност за отмяна на обичайните права на собственост и разпределяне на загубата на конкретни акционери, както и за задържане на изплащането на печалби от ЦК, като по този начин ще засегне клиентите и отделните клиентски сметки. ЕИСК призовава Комисията да гарантира, че възможността за отмяна на обичайните права на собственост (прекръпяване на договори/разпределяне на загуби/задържане на печалби) не се прилага за клиентските (отделните клиентски) сметки.

3.4. Преход и еквивалентност на трети държави

3.4.1. ЕИСК настоятелно призовава Комисията да гарантира, че преходът към хармонизирана система се контролира по подходящ начин и е синхронизиран с изискванията за ЦК от трети държави, за да се избегне възможността за регулаторен арбитраж и поставяне в неравностойно конкурентно положение на ЦК от ЕС, като се позволи на ЦК от трети държави да предлагат услуги на по-несигурна основа, а оттам и на по-ниски цени.

3.4.2. За всички държави, по отношение на които Европейската комисия планира да приеме решение за „еквивалентност“, ясните правила и разпоредби относно възстановяването и реструктурирането трябва да бъдат важен фактор, който да се вземе под внимание. За всички държави, по отношение на които Европейската комисия вече е приела решение за „еквивалентност“⁽⁹⁾, това решение трябва да бъде преразгледано с оглед на правилата и разпоредбите относно възстановяването и реструктурирането в трети държави, за да се гарантира прилагането на еквивалентни режими за възстановяване и реструктуриране на ЦК за ЦК от трети държави, които предлагат услуги в рамките на единния пазар на ЕС, и че решенията, които се вземат от колегиите за реструктуриране, подлежат на прилагане в правната среда на третата държава. Като минимално изискване следва да бъдат наложени споразумения за обмен на информация относно системния риск с регулатора на ЦК от третата държава и с надзорния(те) орган(и) и органа за реструктуриране на ЦК в ЕС, както и участието на тези регулатори в т.нар. „групи за управление на кризи“.

3.4.3. Съгласно Регламента за европейската пазарна инфраструктура Европейската комисия може да поиска от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA) да предостави технически съвети по отношение на еквивалентността на някои юрисдикции извън ЕС, в които се намират големи пазари на деривати или ЦК и които са подали заявление за признаване⁽¹⁰⁾.

3.4.4. В бъдеще ЕИСК призовава основните въпроси, които ESMA ще оценява, да включват законодателството в областта на възстановяването и реструктурирането на тези трети държави с цел да се гарантират еднакви условия на конкуренция и да се избегне регулаторен арбитраж, който ще доведе до неоправдани рискове за участниците на единния пазар на ЕС, а евентуално и за данъкоплатците в ЕС заради услугите, предоставяни от ЦК от трети държави. От решаващо значение е да се осигурят еднакви условия на конкуренция в международен план и да се ограничи излагането на данъкоплатците в ЕС на рискове, които могат да бъдат управлявани в рамките на ЕС.

3.5. Единен европейски надзорен орган и единен европейски орган за реструктуриране

3.5.1. Според ЕИСК ЕС и отделните държави членки трябва да укрепят капацитета на своите надзорни органи за разбиране на рисковете за ЦК и управлението на риска на всички равнища, по отношение на човешките, финансовите и техническите ресурси. ЕИСК счита, че днес надзорните органи твърде много зависят от експертния опит в рамките на наднационалните организации и в самите ЦК. Тази зависимост по отношение на експертния опит може да бъде особено рискова, ако надзорните органи трябва да установят контрол върху проблемен ЦК в кратки срокове, т.е. ако висшето ръководство или Съветът на даден ЦК бъдат освободени и впоследствие сменени или ако се упражняват правомощия за реструктуриране.

⁽⁹⁾ За пълен и актуален списък вж. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/third-country_ccps.

⁽¹⁰⁾ От Комисията се очаква да използва техническите съвети на ESMA за изготвяне на евентуални актове за изпълнение в съответствие с член 25, параграф 6, член 13, параграф 2 и член 75, параграф 1 от Регламента за европейската пазарна инфраструктура относно еквивалентността между правната и надзорната рамка на трети държави (държави извън ЕС).

3.5.2. ЕИСК счита, че единен орган за надзор и реструктуриране на ЦК ще даде по-добра възможност да се обединят експертен опит и данни, както и да се гарантира, че новият регламент се прилага от ЦК по стандартизиран начин в цяла Европа, така че да може да се премахне рискът от избягване на регулирането или от регулаторен арбитраж. Освен това така ще се замени настоящият некоординиран надзор на ЦК. Понастоящем регулирането следва подхода за национален надзор, установен в Регламента за европейската пазарна инфраструктура, като създава колегии от национални регулатори, които да упражняват надзор върху ЦК. ЕИСК счита обаче, че при сценарий на екстремн стрес, при който един или множество ЦК са застрашени от изпадане в несъстоятелност, централизираният подход би предоставил максимална ефективност, тъй като решенията трябва да се вземат комплексно, като се вземат предвид множество ЦК, клирингови членове и т.н.

3.5.2.1. ЕИСК е на мнение, че избраното през 2012 г. регулиране на ЦК по силата на Регламента за европейската пазарна инфраструктура е довело до разнородни решения за надзора на ЦК⁽¹¹⁾, при което надзорът над ЦК в различните държави е възложен на централните банки, националните банкови регулатори или надзорните органи по обмена. Това виждане беше потвърдено в изготвената от ESMA, съгласно член 21 от Регламента за европейската пазарна инфраструктура, партньорска оценка, озаглавена „Надзорни дейности относно изискванията на ЦК за рискови маржове и обезпечения“, публикувана на 22 декември 2016 г., в която ESMA ясно посочва, че е необходимо да се повиши съгласуваността на надзора между националните надзорни органи.

3.5.2.2. В доклада — с неговия ограничен обхват — вече бяха определени редица области, в които подходите за надзор на националните надзорни органи се различават, и са включени препоръки за подобряване на последователността на надзорните практики. Около всеки национален регулатор са създадени колегии — със значително припокриване на участниците за основните ЦК — които трябва да работят паралелно в случай на евентуално изпадане в несъстоятелност на множество ЦК. С оглед на събитията през последните няколко години, през 2017 г. следва да се разгледа нов централизиран подход, тъй като пазарите на регистрирани на фондовата борса и извънборсови деривати все повече се обединяват в ЦК.

3.5.3. Предвид централната роля на ЕЦБ в единния надзорен механизъм (ЕНМ) ЕИСК предлага да се разгледа възможността за разширяване на компетентността на ЕЦБ, за да се превърне тя в централен европейски надзорен орган за ЦК в рамките на ЕНМ. За да се избегне вътрешен конфликт на интереси, самата ЕЦБ/Евросистема следва да поеме ролята на централен орган за реструктуриране. Това би могло да се осъществи или в рамките на настоящата ѝ компетентност, или чрез нейното разумно разширяване. Една от основните задачи на ЕЦБ е „да насърчава нормалното функциониране на платежните системи“⁽¹²⁾. Повечето европейски ЦК са регистрирани като платежни системи с цел постигане на окончателност на сятълмента⁽¹³⁾. Освен това някои основни ЦК от еврозоната (като LCH SA и Eurex Clearing) са лицензирани и регулирани като кредитни институции.

3.5.4. Съгласно член 22 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка „ЕЦБ може да приеме регламенти, гарантиращи ефикасни и **стабилни клирингови** и платежни системи в рамките на Съюза и с други страни“. С това вече ѝ се възлага регулаторна роля по отношение на стабилността на клиринговите системи. Алтернативата би била да се създаде нов централен европейски надзорен орган за ЦК, което се счита за по-времеемко и свързано с повече разходи.

3.5.5. Освен това един централен надзорен орган за банките и за ЦК в рамките на ЕНМ би отгел факта, че повечето банки със системно значение са членове на голям брой ЦК (например JPMorgan, която е член на 70 ЦК в цял свят⁽¹⁴⁾) и поради това неизпълнението на един от тези големи членове би довело до едновременни аукциони за неизпълнение в ЦК, в които членува банката в неизпълнение.

3.5.6. Политическа предпоставка за въвеждането на единен надзорен орган и орган за реструктуриране от национална гледна точка е вече поисканото премахване на спасяването на ЦК с парите на данъкоплатците под формата на извънредна публична финансова подкрепа при определени условия.

⁽¹¹⁾ За списък на ЦК и регулаторите вж. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/ccps_authorized_under_emir.pdf

⁽¹²⁾ Вж. член 127, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 3.1 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

⁽¹³⁾ За списък на платежните системи вж. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/designated_payment_and_securities_settlement_systems.pdf.

⁽¹⁴⁾ Вж.: Financial Times, JPMorgan tells clearers to build bigger buffers, 11 септември 2014 г., от Sam Fleming и Philip Stafford.

3.6. Възможност за временно спиране на задължението за клиринг при реструктуриране

3.6.1. Органът за реструктуриране на ЦК или компетентният орган на клиринговия член на ЦК в режим на реструктуриране може да поиска от Комисията временно да прекрати задължението за клиринг, предвидено в член 4, параграф 1 от предложения регламент за конкретни класове извънборсови деривати, когато са изпълнени определени условия.

3.6.2. Въпреки това е трудно да си представим как при много неблагоприятни пазарни условия особено по-малките клирингови членове биха могли отново да управляват позиции в двустранен процес в кратки срокове. Освен това задължението за клиринг се основава на конкретни класове извънборсови деривати във всички ЦК, а не е ограничено до един ЦК. Следователно прекратяването на задължението за клиринг може да се отрази върху други ЦК, които са получили разрешение да предоставят клирингови услуги за същите продукти. Трябва да се гарантира, че за други ЦК временното спиране на задължението за клиринг не е задължително. Освен това тези ЦК може да имат споразумения за кръстосани обезщетения за тези и други класове деривати, така че връщането към двустранен пазар да има нежелан верижен ефект.

3.6.3. Ето защо ЕИСК счита, че временното спиране на изпълнението на задължението за клиринг при реструктуриране е инструмент за реструктуриране, който следва да бъде използван, без това да се отрази на други ЦК, които са получили разрешение да предоставят клирингови услуги в един и същ клас активи.

3.6.4. И накрая, искането на националния регулатор би могло да окаже въздействие в рамките на цяла Европа, което според Комитета е още един аргумент в полза на създаването на общоевропейски единен надзорен орган за ЦК и единен орган за реструктуриране.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 575/2013 по отношение на отношението на ливъридж, отношението на нетното стабилно финансиране, капиталовите изисквания и изискванията за приемливи пасиви, кредитния риск от контрагента, пазарния риск, експозициите към централни контрагенти, експозициите към предприятия за колективно инвестиране, големите експозиции, изискванията за докладване и оповестяване, и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012“

[COM(2016) 850 final — 2016/0360 (COD)]

относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 806/2014 по отношение на капацитета за поемане на загуби и рекапитализация на кредитните институции и инвестиционните посредници“

[COM(2016) 851 final — 2016/0361 (COD)]

относно

„Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2014/59/ЕС по отношение на капацитета за покриване на загуби и рекапитализация на кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Директива 98/26/ЕО, Директива 2002/47/ЕО, Директива 2012/30/ЕС, Директива 2011/35/ЕС, Директива 2005/56/ЕО, Директива 2004/25/ЕО и Директива 2007/36/ЕО“

[COM(2016) 852 final — 2016/0362 (COD)]

относно

„Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива № 2013/36/ЕС по отношение на освободените субекти, финансовите холдинги, смесените финансови холдинги, възнагражденията, надзорните мерки и правомощията и мерките за запазване на капитала“

[COM(2016) 854 final — 2016/0364 (COD)]

(2017/C 209/06)

Докладчик: **Daniel MAREELS**

Консултация	Европейски парламент, 1.2.2017 г. Съвет на Европейския съюз, 2.2.2017 г. и 20.2.2017 г. Европейска комисия, 17.2.2017 г.
Правно основание	член 114 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	8.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	30.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	177/0/1

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК приветства горещо пакета от предложения на Комисията и се надява, че този пакет ще допринесе ефективно за завършването на започналата след кризата работа по реформа на финансовия сектор.

1.2. Комитетът споделя **цялостната и интегрирана визия** в основата на пакета, която дава възможност тези предложения да съчетаят и обединят редица важни цели в различни области, без обаче да има отклонение от принципите. Този подход позволява да се отчете напредък в редица важни области, с оглед по-устойчиво общо европейско бъдеще и по-нататъшно изграждане на ИПС.

1.3. Тази визия се отнася преди всичко до **целите, определени в банковия и финансовия сектор**. Според Комитета различните предложени мерки безспорно допринасят за **укрепването** на европейската **пруденциална рамка и рамка за реструктуриране, приложена** към банките. Това е от решаващо значение в рамките на целта за **намаляване на рисковете във финансовия сектор** и за **подобряване на устойчивостта на институциите**. Финансовата стабилност и надеждна финансова система, която допринася за стабилен и устойчив икономически растеж, са от основно значение. От друга страна, паралелният банков сектор не може да бъде пренебрегнат и трябва да бъде регламентиран.

1.4. Комитетът счита, че именно стремежът за намаляване на рисковете, с който се отличават тези предложения, дава възможност да се постигне **напредък**, не само по пътя към завършване на изграждането на **банковия съюз**, но и за създаването на неговия трети стълб — **европейската схема за гарантиране на депозити**. Това е от още по-голямо значение днес, когато един напълно функциониращ банков съюз е един от основните елементи за завършването на ИПС, чието осъществяване трябва да се преследва без отлагане. Следователно би било от полза в предложенията да се внесат някои конкретни изменения с оглед създаването на **съюз на капиталовите пазари**.

1.5. Според Комитета е важно също и че това допринася положително за **възстановяването на доверието на клиентите и потребителите** във финансовия сектор. Ето защо той отбелязва със задоволство голямото внимание, отделено както на проблема „too big to fail“ (твърде големи, за да бъдат оставени да фалират), посредством мерки за общ капацитет за покриване на загуби (ОКПЗ), така и на повишаването на ефективността и ефикасността на правилата за рекапитализация със собствени средства. Независимо от това, от ключово значение в случай на криза си остава банките да не използват нито публични средства, нито парите на данъкоплатците.

1.6. От друга страна Комитетът приветства вниманието, което се отделя на **финансирането на икономиката**. В настоящия несигурен и променящ се контекст и момент, в който нивото на инвестициите остава твърде ниско, е необходимо да се използва всеки благоприятен случай за създаване на **нови и допълнителни възможности** с цел **стабилно и устойчиво икономическо възстановяване**, което да върви ръка за ръка с **растежа, увеличаването на инвестициите и създаването на работни места**.

1.7. Банките играят важна роля като посредници на капиталовите пазари. Освен това банковото кредитиране ще остане и в бъдеще най-важният източник на финансиране за домакинствата и МСП. Въпреки че предложенията са стъпка напред в създаването на правилните условия, при които банките могат да поемат тази роля, възниква въпросът дали не може да се постигне повече в укрепването и засилването на усилията в полза на МСП, които са гръбнакът на европейската икономика. По-конкретно ЕИСК призовава за утвърждаване и по-нататъшно разпространение на „коефициента за подпомагане на МСП“⁽¹⁾, посредством който банките трябва да заделят по-малко капитал за заеми, предоставяни на МСП. Комитетът призовава за подобен подход и в полза на предприятията от социалната икономика.

1.8. Освен това ЕИСК одобрява факта, че са **отчетени** известен брой **специфики на ЕС**, наред с другото и въз основа на поканата за представяне на мнения. Това важи например за изложените в предложенията адаптации спрямо международните споразумения в рамките на глобалната реформа на финансовия сектор. Тези изменения ще бъдат от полза за финансирането на икономиката.

1.9. Настоящите предложения представляват нов, но не и последният етап в процеса на **реформа на финансовия сектор**, определена на **международно равнище** вследствие на кризата. Според Комитета остава важно **Европа** да продължи да играе **първостепенна роля** в настоящите и бъдещите международни дейности. Трябва да бъдат дефинирани международни минимални правила и европейските ценности и интереси трябва да бъдат запазени. Във всички случаи е необходимо да не се позволяват нарушения в ущърб на европейските институции.

1.10. В замяна на това, що се отнася до отразяването на необходимото многообразие в европейския финансов сектор в законодателството, Комитетът счита, че не се отделя достатъчно внимание на състоянието на малките банки с опростена структура. В настоящите предложения не се вземат в достатъчна степен под внимание спецификите и възможностите на този вид институции. Това важи особено за **принципа на пропорционалност**. В конкретния случай ЕИСК счита, че настоящият подход, който е фрагментиран и ограничен, трябва да стане по-структуриран и задълбочен, в полза на повече институции и по-голям брой области. На този тип институции не бива да се налагат непропорционални задължения или тежести.

1.11. Освен това в интерес на всички участници и заинтересовани страни, на регулаторните и надзорните органи, както и на институциите, е да се следи и за повече **прозрачност и правна сигурност** при разработването на новите правила, за които впрочем е необходимо да се предвиди достатъчен срок за прилагане. С цел да се смекчат възможните отрицателни последици за финансирането на икономиката, е желателно бързо финализиране на законодателните мерки относно новия МСФО⁽²⁾ 9. От друга страна, секторът трябва да се справи с множество предизвикателства, в това число с развитието на технологиите и цифровизацията, ниските лихвени проценти и редица други развития, породени от кризата.

⁽¹⁾ В някои официални текстове се използва понятието „коефициент за подпомагане на МСП“. На английски — „SME supporting factor“.

⁽²⁾ МСФО = Международни стандарти за финансово отчитане

Допълнителни заключения

1.12. Що се отнася до укрепването на пруденциалната рамка, Комитетът посреща със задоволство повишеното внимание към ролята на регулаторните и надзорните органи и възможностите, които им се предоставят. Регулирането и надзорът са взаимозависими и трябва да могат да изпълняват своята роля, в това число за да се укрепи и подобри хармонизирането на правилата и практиките, както и за да може да се действа ефикасно, ако възникне необходимост.

1.13. Що се отнася до рамката за реструктуриране, Комитетът счита за положително включването на общия капацитет за покриване на загуби в законодателството, свързано с минималните изисквания за собствен капитал и приемливи задължения (МИПЗ), както и предвиденото хармонизиране на националните класификации на подчинените дългови инструменти в рамките на производство по несъстоятелност. По този начин се постига хармонизиране на правилата и подобряване на практическата приложимост на законодателството, свързано с покриването на загуби.

2. Контекст ⁽³⁾

2.1. На 23 ноември 2016 г. Комисията представи известен брой предложения относно реформата на регламентирането, приложимо към банките. Целта е да се транспонират текстовете, изготвени в резултат от работата на Базелския комитет по банков надзор и Съвета за финансова стабилност, като се отчетат резултатите от отправената от Комисията покана за представяне на мнения с цел проучване на ефективността и ефикасността на настоящото банково законодателство.

2.2. С тези законодателни предложения ⁽⁴⁾ се цели изменение на вече съществуващото банково законодателство. Става въпрос по-конкретно за:

2.2.1. **Регламента относно капиталовите изисквания (РКИ) и Директивата относно капиталовите изисквания (ДКИ) от 2013 г.** С тях се определят пруденциални изисквания за кредитните институции (банките) и инвестиционните дружества и изисквания за управление и надзор;

2.2.2. **Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките и Регламента за Единния механизъм за реструктуриране** от 2014 г. Те включват правила за възстановяване и реструктуриране на проблемни институции и установяват Единния механизъм за реструктуриране.

2.3. С новите предложения се преследват няколко цели, а именно:

2.3.1. повишаване на устойчивостта на финансовите институции на ЕС и засилване на финансовата стабилност,

2.3.2. подобряване на кредитния капацитет на банките, за да се подкрепи икономиката на ЕС, и

2.3.3. засилване на ролята на банките за изграждането на по-задълбочени и по-ликвидни капиталови пазари в ЕС в подкрепа на създаването на съюз на капиталовите пазари.

2.3.4. Същевременно би трябвало да се посочи, че понастоящем се работи за усъвършенстването и развитието на прилагането на принципа на пропорционалност в полза на малките банки и банките с опростена структура.

2.4. **Без да се навлиза в детайли, като основни елементи ⁽⁵⁾ на предложенията могат да се изтъкнат**

2.4.1. по отношение на целите, посочени в параграф 2.3.1:

2.4.1.1. определяне на по-чувствителни към риска капиталови изисквания, по-специално в областта на пазарния риск и риска от неизпълнение от страна на контрагента, както и във връзка с експозиции към централни контрагенти (ЦК);

2.4.1.2. прилагане на методики, които отразяват по-точно реалните рискове, на които са изложени банките;

2.4.1.3. въвеждане на задължително отношение на ливъридж (LR ⁽⁶⁾) от най-малко 3 % за предпазване на институциите от прекомерен ливъридж;

⁽³⁾ Настоящият текст се основава, наред с другото, на информацията относно предложенията, предоставена от Комисията (напр. съобщение за медиите и „Въпроси и отговори“).

⁽⁴⁾ Вж. Процедура 2016/0360/COD, Процедура 2016/0361/COD, Процедура 2016/0362/COD и Процедура 2016/0364/COD.

⁽⁵⁾ Това в никакъв случай не представлява изчерпателно представяне на всички мерки.

⁽⁶⁾ От английски език „Leverage ratio“.

2.4.1.4. определяне на обвързващо изискване по отношение на коефициента на стабилност на нетното финансиране (NSFR ⁽⁷⁾), за да се реши проблемът с прекомерното използване на краткосрочното финансиране на едро и за да се намалят рисковете, съпътстващи дългосрочното финансиране;

2.4.1.5. изискване глобалните системно значими институции ⁽⁸⁾ (Г-СЗИ ⁽⁹⁾) да поддържат минимални равнища на капитал и други инструменти, които да поемат загуби в режим на реструктуриране. Това изискване, наречено „общ капацитет за поемане на загуби“ (ОКПЗ ⁽¹⁰⁾) ще бъде включено в съществуващия механизъм за МИПЗ ⁽¹¹⁾, който се прилага за всички банки, и ще засили капацитета на ЕС, по целесъобразност, да реструктурира проблемни Г-СЗИ, като в същото време ще запази финансовата стабилност и ще сведе до минимум рисковете за данъкоплатците. Освен това е предвидено да се хармонизира йерархията на кредиторите, за да се гарантират справедливи условия при рекапитализация със собствени средства в рамките на реструктурирането на дадена банка.

2.4.2. Що се отнася до целите, посочени в параграф 2.3.2, и до известна степен в параграф 2.3.4, те са:

2.4.2.1. да се повиши капацитетът на банките да отпускат заеми на МСП и да финансират инфраструктурни проекти;

2.4.2.2. да се намали, за малките банки и банките с опростена структура, административната тежест по отношение на редица правила в областта на възнаграждението, по-специално онези, които са свързани с разсрочването и възнаграждението под формата на инструменти, като например акциите;

2.4.2.3. да се направят правилата на ДКИ и РКИ по-пропорционални и да се намали тежестта за малките институции и институциите с опростена структура, за които някои настоящи изисквания по отношение на оповестяването и декларирането и някои от сложните изисквания, свързани с търговските портфейли, не изглеждат обосновани от пруденциални съображения.

2.4.3. Що се отнася до целите, посочени в параграф 2.3.3, те са:

2.4.3.1. избягване на непропорционални капиталови изисквания за позиции на търговския портфейл, включително такива, свързани с дейностите на маркет-мейкърите;

2.4.3.2. намаляване на разходите за емитиране или притежаване на определени инструменти (обезпечени облигации, висококачествени инструменти за секюритизация, държавни дългови инструменти, деривати за хеджиране);

2.4.3.3. премахване на потенциални пречки пред институциите, които действат като посредници за клиенти по отношение на транзакции, чийто клиринг се извършва от ЦК.

3. Бележки и коментари

3.1. Общи бележки

3.1.1. Тези предложения несъмнено трябва да бъдат приети положително. Те допълват и усъвършенстват важната работа, започната след кризата, с цел да се реформира финансовият сектор. В тях се отчита и фактът, че в бъдеще банките в Европа ще продължават да играят важна роля в обществото, по-специално в рамките на финансирането на икономиката. Банките играят важна роля като посредници на капиталовите пазари и банковото кредитиране ще продължава да бъде основният източник на финансиране на домакинствата и предприятията в Европа, по-специално за МСП. Това не бива да се поставя под съмнение.

3.1.2. На първо място Комитетът следва да се произнесе относно цялостната и интегрирана визия, която преобладаваше при изготвянето на тези предложения, по време на което бяха взети под внимание редица важни социални цели и желани насоки на развитие. Следва да се подчертае, че едно от големите достойнства на представените предложения е, че в тях се възприема практичен подход, без обаче да се допуска отклонение от принципите. Всъщност едното не може без другото.

3.1.3. В един труден и сложен политически, социален и икономически контекст и когато се очертават редица големи предизвикателства, съчетаването и обединяването на редица важни цели в различни области създава значителен потенциал за напредък в различни сфери с оглед по-устойчиво общо европейско бъдеще. Този балансиран подход допринася и за по-нататъшното възстановяване на доверието.

⁽⁷⁾ От английски език „Net Stable Funding Ratio“.

⁽⁸⁾ Понастоящем тази мярка би засегнала 13 европейски банкови групи.

⁽⁹⁾ На английски език Global Systemically Important Institution (или G-SII), термин използван в РКИ за Global Systemically Important Banks (глобални системно значими банки).

⁽¹⁰⁾ На английски език Total Loss Absorption Capacity (TLAC).

⁽¹¹⁾ Аббревиатура на понятието „Minimum Requirement for Eligible Liabilities and Own Funds“. На български език „минималното изискване за собствени средства и приемливи задължения“.

3.1.4. Комитетът приветства също така факта, че са били отчетени резултатите от поканата за представяне на мнения⁽¹²⁾, тъй като това даде възможност да се постигне, от една страна, по-хармоничен подход и участието на всички заинтересовани страни, и от друга — един по-нюансиран и по-диверсифициран подход в рамките на определените цели.

3.1.5. ЕИСК остава убеден, че една устойчива и добре капитализирана банкова система е основна предпоставка за запазването на финансовата стабилност.

3.1.6. Не по-малко важни са мерките за подкрепа на икономиката и ефективното ѝ финансиране с цел максимална подкрепа на икономическия растеж и създаването на работни места.

3.1.7. Като се има предвид, че тези предложения водят до намаляване на рисковете, те могат също така да допринесат за завършване на изграждането на банковия съюз⁽¹³⁾ и, според Комитета, представляват ключов елемент, който дава възможност и за постигане на напредък към изграждането на неговия трети стълб, а именно европейската схема за застраховане на депозитите. Банковият съюз от своя страна представлява един от основните стълбове на ИПС и трябва да се цели бързата му реализация. Тези предложения ще подпомогнат също така създаването на съюза на капиталовите пазари⁽¹⁴⁾, което представлява допълнителна добавена стойност.

3.1.8. Тези предложения представляват нов, но със сигурност не и последният етап от възстановяването на доверието към финансовия сектор и банките. Комитетът изразява надежда, че бъдещите мерки ще бъдат в същия дух. Това важи особено за въпросите, които понастоящем са в процес на разглеждане⁽¹⁵⁾, в това число в рамките на финализирането на рамката Базел III⁽¹⁶⁾, чиито резултати се очаква да бъдат оповестени скоро. Във всички случаи следва да се намали допълнително рискът в сектора, без да се засяга непропорционално европейският банков сектор.

3.1.9. От друга страна, изглежда важно да се следи и международният контекст, още повече откакто се оказва, че някои споразумения, свързани с реформирането на финансовия сектор в световен мащаб, се тълкуват по различен и/или по-свободен начин от някои партньори извън ЕС. Широкообхватната програма за реформа, приета от G-20 след финансовата криза, не бива да бъде застрашена, нито да доведе до фрагментиране или прекомерни различия в световен мащаб в ущърб на институциите, установени в ЕС.

3.1.10. Важно е тези предложения да гарантират достатъчно яснота и сигурност на финансовия сектор и на операторите. Един диверсифициран сектор, предлагащ коректно възнаграждение, който оперира в единно европейско пространство, трябва да има възможност да се справя и с други предизвикателства, като например такива, свързани с развитието на технологиите и цифровизацията, ниските лихвени проценти и известен брой други проблеми, предизвикани от кризата, като необслужваните заеми⁽¹⁷⁾ в някои държави.

3.1.11. Накрая, Комитетът припомня изразената от него по-рано позиция, че паралелната банкова система трябва да се вземе под внимание и да бъде регламентирана. Потенциалните рискове, които тя носи, трябва също да бъдат подложени на контрол и надзор с цел да се укрепи финансовата стабилност. Същевременно е необходимо да се въведат еднакви условия за и между всички участници във финансовата среда.

3.2. *Пруденциалната рамка и предложенията във връзка с нея мерки*

3.2.1. ЕИСК приветства вниманието, отделено на пруденциалната рамка, както и на нейното развитие и укрепване посредством различните коефициенти и други предвидени в предложенията мерки. Комитетът определено ще ги подкрепи, още повече че те са нюансирани и са изготвени така, че да се гарантира, че няма да се възпрепятства ненужно финансирането на икономиката.

3.2.2. ЕИСК посреща със задоволство по-голямото внимание, отделено на ролята на регулаторните и надзорните органи в сектора, както и стремежа да им се дадат допълнителни възможности и да се укрепи и подобри хармонизирането на правилата и практиките. Това е важно не само за премахването на твърде големите различия в третирането на банките, но и с оглед на разширеното прилагане на принципа на пропорционалност.

⁽¹²⁾ COM(2016) 855 final

⁽¹³⁾ ОВ С 177, 18.5.2016 г., стр. 21.

⁽¹⁴⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17.

⁽¹⁵⁾ Става въпрос, наред с другото, за работа, свързана с операционния и кредитния риск, както и за вътрешните модели на банките. Друг въпрос, обсъждан в преговорите във връзка с Базелското споразумение, е установяването на стандарти по отношение на суверенния риск. На това също трябва да се обърне внимание на европейско и международно равнище.

⁽¹⁶⁾ Наричани също „мерки Базел IV“.

⁽¹⁷⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17.

3.3. *Рамката за реструктуриране*

3.3.1. В духа на предходните си становища Комитетът приветства факта, че в новите предложения се разглежда проблематиката, свързана с „too big to fail“ (твърде големи, за да бъдат оставени да фалират). Въвеждането на ОКПЗ за европейските Г-СЗИ в рамките на МИПЗ — с раздел за общо прилагане⁽¹⁸⁾ и специален раздел⁽¹⁹⁾, дава възможност за хармонизиран и в същото време индивидуализиран подход.

3.3.2. Това обаче не е достатъчно. Както ЕИСК заяви преди време⁽²⁰⁾, приоритети в дневния ред през следващите години трябва да бъдат пълното прилагане на Базел III, Съветът за финансова стабилност (СФС) и решаването на въпроса с банките, „които са твърде големи, за да бъдат оставени да фалират“ (too big to fail) в съответствие с международните споразумения (Г-20). Трябва да се продължи с укрепването на стабилността и устойчивостта на финансовия сектор и в същото време в бъдеще да се избягва използването на публични средства за спасяване на банките. Освен това, за да се улесни прилагането на механизма за реструктуриране, би трябвало допълнително да се проучи по какъв начин може да бъде намалено високото равнище на държавен дълг, притежаван от банките⁽²¹⁾. Това ще допринесе и за цялостното изграждане на банковия съюз⁽²²⁾.

3.3.3. Комитетът приветства категорично предложението на Комисията, с което се цели по-добро хармонизиране на йерархията на кредиторите при прилагането на схемата за рекапитализация със собствени средства посредством създаването на нова категория активи, за да се гарантират равни условия между различните държави членки⁽²³⁾.

3.4. *Мерки за подобряване на финансирането на реалната икономика и в частност на МСП*

3.4.1. Разбира се, много положително е, че различните предложени мерки са били изготвени от гледна точка на тяхното въздействие върху финансирането на реалната икономика и че е било направено необходимото, за да се подобри кредитният капацитет на банките.

3.4.2. Комитетът приветства по-специално голямото внимание, отделено на отпускането на кредити на МСП, които са и ще продължават да бъдат гръбнакът на европейската икономика. Те осигуряват инвестиции и работни места.

3.4.3. Това важи по-специално за укрепването и разширяването на коефициента за подпомагане на МСП (SME Supporting factor). Комитетът настоява да се проучи грижливо възможността за още по-широко прилагане на този коефициент с цел да се оптимизират кредитите и в интерес на МСП. В същия дух той отправя искане към Комисията да положи допълнителни усилия за укрепването на икономиката на държавите членки, които бяха най-отслабени поради кризата.

3.4.4. Освен това според Комитета подобни усилия трябва да се положат и в полза на социалната икономика и участниците, извършващи дейност в тази област. По-специално би могло да се работи за въвеждането на „коефициент за подпомагане на социални предприятия“.

3.5. *По-нататъшното изграждане на съюза на капиталовите пазари*

3.5.1. Въпреки че по-нататъшното изграждане на съюза на капиталовите пазари не заема централно място в предложенията на Комисията, Комитетът приветства вниманието, отделено на този въпрос.

3.5.2. Както вече е заявявал в предходни свои становища⁽²⁴⁾ по тази тема, ЕИСК счита, че рамката за регулиране и надзор трябва да дава възможност за пълно разгръщане на силните страни на капиталовите пазари и за контролиране на техните слабости, като например поемането на излишни или прекомерни рискове. Новата система трябва да бъде устойчива спрямо отрицателните последици от евентуални нови кризи. Това предполага също и по-голямо сближаване и сътрудничество в областта на микро- и макропруденциалния надзор както на европейско, така и на национално равнище.

3.6. *Пропорционалност и намаляване на административната тежест*

3.6.1. На първо място, Комитетът държи да подчертае отново основното значение на необходимостта от диверсифицирана банкова среда⁽²⁵⁾, не само за да се гарантира стабилността, но и за да се даде възможност да се отговори по най-добрия начин на нуждите на всички, били те спестители, инвеститори, потребители или предприемачи.

⁽¹⁸⁾ Наречен „Pillar 1 MREL requirement“.

⁽¹⁹⁾ Наречен „Pillar 2 MREL add-on requirement“.

⁽²⁰⁾ ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 10.

⁽²¹⁾ Вж. наред с другото https://ec.europa.eu/epsc/publications/five-presidents-report-series/further-risk-reduction-banking-union_en.

⁽²²⁾ ОВ С 271, 19.9.2013 г., стр. 8.

⁽²³⁾ Вж. становище ECO/429 на ЕИСК „Реформа на банковия сектор — йерархия при несъстоятелност“. Все още непубликувано.

⁽²⁴⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17.

⁽²⁵⁾ ОВ С 251, 31.7.2015 г., стр. 7.

3.6.2. Комитетът констатира с голямо задоволство, че принципът на пропорционалност, който по-горе беше посочен като основния проблем на малките банки и банките с опростена структура⁽²⁶⁾, е обект на редица предложения, които се съдържат в настоящите предложения.

3.6.3. Комитетът счита, че не се отделя достатъчно внимание на положението на тези банки. В настоящите предложения не се отчитат в достатъчна степен спецификата и възможностите на този вид институции.

3.6.4. В конкретния случай ЕИСК счита, че настоящият подход е фрагментиран и ограничен и че трябва да отстъпи място на по-структуриран и по-всеобхватен подход към принципа на пропорционалност.

3.6.5. По-конкретно принципът на пропорционалност би трябвало да се основава не само на размера на съответните институции, но би трябвало да се вземат предвид и: i) специфичните особености на различните бизнес модели, ii) различните институционални форми, които са възприели тези банки и iii) конкретните цели, които си поставят различните финансови институции, опериращи на пазара.

3.6.6. На тези институции не бива да се налагат непропорционални задължения или тежести. Напротив, необходима е по-голяма гъвкавост по отношение на определени конкретни аспекти като напр. задълженията за докладване. Следва да се обмислят внимателно допълнителни разпоредби за намаляване на тяхната административна тежест.

3.6.7. Необходимо е също така да се въведат равни условия за всички институции от този вид, независимо от юридическата им форма.

3.6.8. В по-общ план, в съответствие с определените принципи и при условие че регулаторните и надзорните органи имат възможност, при необходимост, да действат бързо и адекватно, Комитетът подкрепя максимално разширено въздействие на този принцип на пропорционалност както по отношение на броя на институциите, които да могат да се възползват от него, така и по отношение на секторите и областите, в които той да се прилага.

4. Конкретни бележки

4.1. С оглед на значението на конкретното и успешното прилагане на предложените мерки, е необходимо на финансовите институции да се предостави достатъчен срок за изпълнение, за да приложат новото законодателство. Това изисква Европейският банков орган (ЕБО) да определи бързо техническите стандарти и стандартите за изпълнение, а предвиденият срок за изпълнение да започне да тече едва след като ЕБО финализира всички подробности, свързани със законодателството.

4.2. С цел да се предотвратят и неутрализират възможните отрицателни последици за финансирането на реалната икономика, които могат да бъдат причинени от влизането в сила на новия МСФО 9⁽²⁷⁾, Комитетът подкрепя бързото финализиране на законодателните преходни мерки, които са предвидени във връзка с този нов международен стандарт за финансово отчитане.

Брюксел, 30 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽²⁶⁾ ОВ С 251, 31.7.2015 г., стр. 7.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС) 2016/2067 на Комисията от 22 ноември 2016 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 9 (ОВ L 323, 29.11.2016 г., стр. 1)

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Покана за представяне на мнения: регулаторна рамка на ЕС за финансови услуги“

(COM(2016) 855 final)

(2017/C 209/07)

Докладчик: **Милена АНГЕЛОВА**

Консултация	Комисия, 23.11.2016 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	8.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	226/4/5

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) приветства въвеждането за първи път на инструмента „покана за представяне на мнения“ като иновативен, информативен и полезен инструмент за оценка на въздействието на законодателни инициативи на равнището на ЕС и се надява, че това ще се превърне в обща практика в бъдеще.

1.2. ЕИСК подкрепя заключението в поканата за представяне на мнения, в което се подчертава, че като цяло основните принципи на неотдашните финансови реформи не могат да бъдат оспорени и че новите правила са подобрили стабилността и устойчивостта на финансовата система. ЕИСК подчертава значението на регулаторната рамка на ЕС за финансови услуги за ускореното завършване на съюза на капиталовите пазари (СКП).

1.3. По отношение на пропорционалността ЕИСК приветства подхода, според който реформата се поставя в контекста на по-обширната цел за постигане на по-добър баланс между целите, свързани с финансовата стабилност, и целите, свързани с растежа. Комитетът настоятелно призовава държавите членки да не налагат ненужна тежест и ограничения, когато транспонират правилата на ЕС. Комитетът припомня на законодателите в ЕС и на националните законодатели, че следва да се планират разумни срокове за влизане в сила и започване на прилагането на новото законодателство, които да позволяват на всички заинтересовани страни да се адаптират.

1.4. ЕИСК препоръчва, особено по отношение на регулаторната рамка за финансови услуги, да бъдат строго наблюдавани аспектите на транспонирането, които са оставени на преценката на държавите членки, и да бъдат въведени съответни проверки относно прилагането, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция и да се насърчава по-нататъшното развитие на СКП.

1.5. ЕИСК изразява съгласие, че банките трябва да бъдат обект на специално внимание, тъй като предоставят важни услуги от общ интерес на широката общественост и са основен източник на финансиране за МСП. Финансовата система на ЕС е доминирана от универсални банки, което прави задачата на законодателите много трудна, тъй като свободата на стопанска инициатива и поемането на риск в този сектор винаги трябва да бъдат балансирани много внимателно с необходимостта от стабилност.

1.6. Поради това ЕИСК призовава европейските органи, отговорни за вземането на решения, да ускорят структурната реформа на банковия сектор на ЕС, включително като разрешат този аспект от законодателното предложение на Комисията⁽¹⁾, което понастоящем се намира в застой в рамките на процедурата за съвместно вземане на решение. ЕИСК припомня, че законотворчеството невинаги е най-подходящото действие, свързано с дадена област на политиката, и приканва Комисията да избира незаконодателни и основани на пазара решения, когато е възможно.

⁽¹⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно структурните мерки за повишаване на устойчивостта на кредитните институции в ЕС (COM(2014) 43 final).

2. Общи бележки

2.1. ЕИСК приветства усилията на Европейската комисия да отправи покана за представяне на мнения, преди да внесе регулаторни предложения в областта на финансовите услуги, и препоръчва това да се превърне в обща практика в законодателния процес. За първи път се предприема такъв подход и ЕИСК счита, че той следва да се разглежда като добра практика, която трябва да се използва и в бъдеще. Освен това ЕИСК оценява факта, че този подход получава силна подкрепа и от Европейския парламент ⁽²⁾.

2.2. ЕИСК оценява високо факта, че като отправя покана за представяне на мнения, Комисията прави крачка напред в регулаторната си методика, разглеждайки целия регулаторен корпус в областта на финансовите услуги и оценявайки по какъв начин си взаимодействат отделните законодателни актове. ЕИСК приканва Комисията да обмисли по-широкото използване на този подход в бъдещите си законодателни инициативи. Такъв подход е в синхрон с програмата REFIT ⁽³⁾ и програмата за по-добро регулиране ⁽⁴⁾.

2.3. ЕИСК приветства усилията на Комисията във връзка с ролята на законодателите да създадат подходяща основа за развитие на банковия сектор (и в по-широк план на финансовия сектор), за да може той да изпълнява своите важни и незаменими функции при подкрепата на устойчивия икономически растеж и създаването на работни места.

2.4. За да се постигне действително надграждане на вече реализираните постижения и да не се губи инерцията, ЕИСК насърчава Комисията да анализира допълнително и задълбочено събраните примери за несъответствия, припокривания и нежелани взаимодействия между различните законодателни актове.

2.5. С оглед належащата нужда от възстановяване и стимулиране на растежа в ЕС, ЕИСК насърчава стъпки към постигането на пруденциалните цели по по-благоприятен за растежа начин. Тъй като банковите кредити продължават да бъдат основният източник на финансиране за преобладаващото мнозинство от предприятията в ЕС и особено за МСП, основният приоритет при разработването на новите правила следва да бъде избягване на възпрепятстването на потока от капитали към икономиката.

2.6. По отношение на пропорционалността ЕИСК приветства подхода, според който реформата се поставя в контекста на по-голямата цел за постигане на по-добър баланс между целите, свързани с финансовата стабилност, и целите, свързани с растежа. ЕИСК подчертава, че следва да се положат усилия, за да се гарантира, че този принцип ще бъде следван и на равнището на държавите членки, както и че държавите членки няма да налагат ненужна тежест и ограничения, когато транспонират правилата на ЕС. Това начинание е в синхрон с усилията за премахване на тежестта, произтичаща от дублирането и несъответствията между различните индивидуални изисквания. Необходимостта от хармонизиране следва да се балансира с необходимостта от признаване на многообразието, гарантиране на пропорционално регулиране и насърчаване на целесъобразното използване на свободата на преценка.

2.7. ЕИСК приканва Комисията, когато изготвя предложения за директиви, да взема под внимание факта, че държавите членки транспонират директивите по различен начин. Някои държави транспонират директивата твърде стриктно и буквално, като по този начин изключват предвидената от нея гъвкавост и често самите те налагат много по-строги условия за своята местна стопанска общност в сравнение с други държави. Други държави упражняват свобода на преценка и не действат достатъчно в духа на съответното законодателство. Това води до нееднакви условия на конкуренция и следователно осуетява една от основните цели на законодателството. Поради това ЕИСК предлага да се следят много отблизо разликите в транспонирането и да се извършват подходящи проверки относно начина, по който се прилага законодателството.

2.8. ЕИСК подкрепя принципно последващите действия, които Комисията предлага в съобщението си ⁽⁵⁾, и я приканва да представи съответните законодателни актове, когато са готови, за широка консултация със заинтересованите страни в съответните сектори.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2016-0006&language=BG>

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/info/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less_bg

⁽⁴⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — По-добро регулиране за постигането на по-добри резултати — Програма на ЕС (COM(2015) 215 final).

⁽⁵⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Покана за представяне на мнения: регулаторна рамка на ЕС за финансови услуги, COM(2016) 855 final.

2.9. Като част от допълнителните си последващи действия Комисията следва да вземе под внимание факта, че в много случаи сроковете за транспониране в областта на финансовите услуги са обвързани с приемането на рамковото законодателство (първо ниво). За да се осигури правилно прилагане обаче са необходими и конкретните аспекти на подробно разписаните мерки за изпълнение (второ ниво). Вследствие на това сроковете за транспониране, обвързани със законодателството от първо ниво, често се оказват твърде кратки. Това изисква сроковете за транспониране да бъдат обвързани с приемането на окончателните подробни мерки за изпълнение (второ ниво). ЕИСК приветства факта, че Комисията работи с държавите членки за изработване на пътна карта за транспониране, и би искал да проследи отблизо развитието по този въпрос.

3. Общи бележки относно последващите действия

3.1. Премахване на ненужните регулаторни ограничения за финансиране на икономиката

3.1.1. ЕИСК приветства предложените промени в ключови области от Регламента за капиталовите изисквания (пакет РКИ2) с цел запазване на способността на банките за финансиране на икономиката ⁽⁶⁾.

3.1.1.1. ЕИСК счита за особено подходяща идеята коефициентът на ливъридж да бъде коригиран, за да отразява разнообразието във финансовия сектор на ЕС и да гарантира достъпа до клиринг и финансиране за обществено развитие.

3.1.1.2. ЕИСК приветства предложението за поетапно въвеждане и доусъвършенстване на коефициента на стабилност на нетното финансиране, за да се гарантира правилното функциониране на дейностите на ЕС по търговско финансиране, пазарите на деривати и на споразумения за обратно изкупуване.

3.1.2. МСП в цяла Европа все още смятат банковите кредити за свой първостепенен източник на финансиране ⁽⁷⁾. ЕИСК оценява високо намерението на Комисията да разшири обхвата на коефициента за подпомагане на МСП, така че да обхване и заемите над 1,5 милиона евро ⁽⁸⁾. В същото време Комитетът призовава Комисията да обърне специално внимание на оценката дали банковото финансиране е достатъчно и да предприеме стъпки за по-ефективно насочване на това финансиране, така че то да отговаря на специфичните потребности на МСП в зависимост от различните им рискови профили, етапи на развитие, мястото на осъществяване на стопанска дейност и т.н. ЕИСК предлага също така Комисията да обмисли възможността за прилагане на коефициента за подпомагане на МСП спрямо потенциалното повишаване на изискванията за собствен капитал в случай на антициклични или системни рискове, тъй като в противен случай кредитирането на МСП може да бъде ограничено.

3.1.3. ЕИСК би приветствал значително намаляване на различията при преференциалното данъчно третиране на дълга, за да се засилят икономическата устойчивост и предоставянето на капитал, като по този начин капиталът ще стане по-привлекателен за емитентите и инвеститорите.

3.1.4. С оглед на създаването на съюз на капиталовите пазари ⁽⁹⁾, ЕИСК подчертава, че дружествата следва да имат достъп до различни видове пазари в ЕС в зависимост от своята големина, мащаб на дейност и специфични характеристики.

3.1.5. Регулаторната рамка на ЕС за финансови услуги е необходима възможност за по-добро посрещане на потребността от разнообразен избор за инвеститорите и потребителите и за създаване на среда, която ще стимулира иновациите при финансовите продукти.

3.2. Повишаване на степента на пропорционалност на правилата, без да се засягат пруденциалните цели

3.2.1. ЕИСК подчертава необходимостта да се върви упорито стъпка по стъпка напред към завършването на банковия съюз и отбелязва, че в тази връзка се изисква пълно и своевременно прилагане на законодателството.

3.2.2. ЕИСК призовава Комисията да продължи усилията си за завършване на нормативната уредба относно структурната реформа на банковия сектор. Комитетът подчертава, че е необходимо да се рационализират съдържанието и честотата на изискванията за отчетност, както и да се проучи какви данни са необходими в действителност, да се уеднаквят моделите на докладите, да се осигури опростяване и да се гарантира освобождаване на МСП, когато е възможно.

⁽⁶⁾ COM(2016) 850 final.

⁽⁷⁾ Информационен доклад на ЕИСК относно „Достъп до финансиране за МСП и за дружествата със средна пазарна капитализация за периода 2014 — 2020 г.: възможности и предизвикателства“.

⁽⁸⁾ Регламент за капиталовите изисквания (РКИ), член 501 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ ОВ С 383, 17.11.2015 г., стр. 64.

3.2.3. ЕИСК приканва Комисията при извършването на прегледа на Регламента за европейската пазарна инфраструктура (РЕПИ) да проучи въздействието, което намаляването на качеството на обезпечението, приемано от централни контрагенти (ЦК), би могло да има върху устойчивостта им, и да обмисли дали определени участници на пазара, като например пенсионните фондове, биха могли завинаги да бъдат освободени от централизиран клиринг, ако тяхното участие намалява стабилността на финансовата система като цяло заради приемането на алтернативно непарично обезпечение.

3.2.4. В съответствие с принципа на пропорционалност ЕИСК предлага:

- вместо само да се намалява честотата на задължителната отчетност, малките банки и други малки финансови институции до определен праг да бъдат освободени по принцип от определени изисквания за отчетност. В противен случай свързаните с регулирането разходи за малките институции може да предизвикат нарушения на пазара, които ще облагодетелстват определени форми на организация и големите предприятия;
- малките банки и по-общо малките финансови институции не следва да бъдат прекомерно обременявани с административни изисквания, при условие че спазват определени стандарти. По отношение на тези стандарти следва да се упражнява строг надзор, в противен случай ще се стигне до загуба на доверие.

3.3. *Намаляване на излишната регулаторна тежест*

3.3.1. ЕИСК е твърдо убеден, че успешното завършване на СКП следва да даде на всички дружества в ЕС, независимо от тяхната големина, сектор и етап на жизнения цикъл, достъп до капиталовия пазар на ЕС по удобен за ползване, ясен и финансово приемлив начин. ЕИСК се надява Директивата за проспектите да бъде придружена от ефективен законодателен акт от второ ниво, който следва да насърчава листването, по-специално на МСП, и ще създаде по-благоприятен режим за набиране на средства.

3.3.2. Макар да признава, че националните надзорни органи са по-добре запознати с характеристиките на местния пазар, ЕИСК предупреждава, че това по никакъв начин не следва да бъде оправдание за прекомерно регулиране и че изискванията на национално ниво не бива да бъдат по-строги от законодателните разпоредби на ЕС.

3.3.3. ЕИСК изразява загриженост относно увеличаващата се сложност на законодателството, която е видна от нарастващия обем, степен на детайлност и брой пластове на нормативна уредба и надзор на всички равнища — международно, европейско и национално. Комитетът признава, разбира се, че финансовите пазари са много сложни, поради което се изисква по-сложна нормативна уредба, но предупреждава, че това би могло да има отрицателно отражение върху инвестициите. ЕИСК счита, че законотворчеството невинаги е най-подходящото действие, свързано с дадена област на политиката, и приканва Комисията да избира незаконодателни и основани на пазара решения, когато е възможно.

3.4. *Постигане на по-последователна регулаторна рамка, ориентирана към бъдещето*

3.4.1. ЕИСК би приветствал основан на риска подход към регулирането, като при еднакъв риск следва да се прилагат еднакви правила. В тази връзка Комитетът посочва ползите от диверсификацията на активите по отношение както на класа, така и на произхода им, като начин да се даде възможност за по-добра диверсификация на риска и задоволяване на нуждите на инвеститорите.

3.4.2. ЕИСК посочва необходимостта от бързо прилагане на равнището на ЕС на инициативи, насърчаващи повече и по-добро образование по финансови въпроси⁽¹⁰⁾, при което следва да се вземат под внимание специфичните потребности на всяка държава членка. Необходим е специален акцент върху МСП, в това число как по-добре да се използват възможностите, предлагани от капиталовите пазари.

3.4.3. Посредниците, особено стопанските асоциации, играят много важна роля при насочване на финансиране към реалната икономика, както и към добре развитите местни екосистеми.

3.4.4. В съответствие със заключенията в предходно становище⁽¹¹⁾ ЕИСК подчертава, че консултацията относно финансовите услуги на дребно беше поставена на твърде широка основа, и предлага по-целенасочен подход при предстоящия план за действие за финансовите услуги на дребно, за да се допринесе за по-осезаеми резултати. ЕИСК счита също, че този план за действие следва да се изготви със силен акцент върху защитата на потребителите.

⁽¹⁰⁾ ОВ С 318, 29.10.2011 г., стр. 24.

⁽¹¹⁾ ОВ С 264, 20.7.2016 г., стр. 35.

3.4.5. ЕИСК подкрепя изцяло отчитането на развитието на технологиите като приоритет при разработването на бъдещите правила. Комитетът обаче призовава настоятелно Комисията да прояви също така предпазливост в това начинание във връзка със заплахите за киберсигурността. ЕИСК подчертава, че един интегриран подход към завършването на СКП следва да се съсредоточи върху развитието на цифровия единен пазар и текущите реформи в областта на дружественото право и корпоративното управление.

3.4.6. ЕИСК предлага като част от последващите мерки да се включи допълнителна преработка на Директивата за прозрачността с акцент върху уведомяването за притежаван значителен дял. Това уведомяване се различава между отделните държави членки, а понякога дори между отделните дружества, регистрирани на фондовата борса. Това представлява ненужна тежест за инвеститорите и следва да се избегне посредством пълна хармонизация, тъй като е пречка пред развитието на съюз на капиталовите пазари.

3.4.7. В по-общ план трансграничните инвестиции се възпрепятстват от факта, че инвеститорите трябва да се съобразяват с 28 отделни регулаторни режима, когато инвестират в дружества, регистрирани на фондовата борса, чийто адрес на управление се намира в някоя от 28-те държави членки. Подробни регламенти, вместо директиви, биха били важна стъпка към създаването на съюз на капиталовите пазари. Регламентите следва да бъдат допълнени с европейски механизми за надзор и привеждане в изпълнение.

4. Следващи стъпки

4.1. ЕИСК насърчава пълното включване в банковия съюз на държавите членки извън еврозоната.

4.2. В съответствие със заключенията в неотдавнашното си становище⁽¹²⁾ ЕИСК подчертава, че преразглеждането на Директивата за проспектите следва да бъде насочено към намаляване на разходите и опростяване на процедурите за МСП, като същевременно се постигне правилен баланс по отношение на защитата на инвеститорите. ЕИСК подчертава, че оценката на въздействието и анализът на разходите и ползите следва да включват задълбочени оценки на въздействието на мерките от второ ниво, които съставляват значителна част от финансовата нормативна уредба на ЕС.

4.3. ЕИСК приканва Комисията и съответните надзорни органи да разгледат въпроса за взаимодействието между Международните стандарти за финансово отчитане и пруденциалните изисквания и да преразгледат въздействието на осчетоводяването за данъчни цели върху собствения капитал.

4.4. В същото време ЕИСК би искал да обърне внимание на Комисията върху факта, че понякога нормативната уредба се променя толкова често, че това създава объркване и прави много трудно или дори невъзможно за институциите и физическите лица да я спазват. Необходимо е подходящо съгласуване на сроковете за промяна на процедурите и формите и поради това Комисията следва да предвиди известен период от време преди въвеждането на нови изменения.

4.5. Комисията трябва да гарантира, че е предвидено достатъчно време за правилно прилагане на законодателството на национално равнище дори когато се правят консултации с Европейския надзорен орган в процеса на изготвяне на законодателни актове от второ ниво. В противен случай сроковете за прилагане трябва да бъдат удължени (както в случая с пакетите с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти — ПИПДОЗИП) или при най-лошия сценарий ще остане много малко време за предприятията и техните служители да се запознаят с новото законодателство, преди да започнат да го спазват.

4.6. ЕИСК е твърдо убеден, че успоредно с усилията в регулаторната сфера е необходима и промяна на културата и поведението във финансовия сектор, като за целта приканва всички заинтересовани страни да полагат непрекъснати усилия за постигането на по-добро нормативно съответствие, по-адаптивно и прозрачно управление и по-дългосрочна ориентация на всички участници на пазара.

4.7. С оглед стимулиране на конкуренцията на един силно концентриран пазар, ЕИСК би искал да се насърчат допълнителни рейтингови агенции. Това следва да спомогне и за намаляване на прекомерните разходи, пред които са изправени МСП, когато получават външен кредитен рейтинг, като ЕИСК приканва Комисията също така да проучи по-подробно въпроса как МСП биха могли да получават рейтинги по сравним и финансово достъпен начин.

4.8. С цел осигуряване на бързо и ефективно прилагане и в съответствие с приоритетите в работната програма на Комисията за 2017 г.⁽¹³⁾ ЕИСК препоръчва да се предприемат стъпки, гарантиращи, че държавите членки се ангажират изцяло да спазват крайните срокове за транспониране на директивите и за осигуряване на пълното им прилагане.

⁽¹²⁾ ОВ С 177, 18.5.2016 г., стр. 9.

⁽¹³⁾ COM(2016) 710 final.

4.9. В съответствие с инициативата за по-добро регулиране ЕИСК приканва Комисията да улесни участието на ранен етап на всички заинтересовани страни, имащи отношение към въпроса, в това число експертни групи и консултативни органи, за да се гарантира балансирано участие в консултациите, като се отрази многообразието на заинтересованите страни.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно създаването на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1365/75 на Съвета“

[COM(2016) 531 final — 2016-256-COD]

относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски център за развитие на професионалното обучение (Cedefop) и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 337/75 на Съвета“

[COM(2016) 532 final — 2016-257-COD]

относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Агенцията на Европейския съюз за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) и за отмяна на Регламент № 2062/94 на Съвета“

[COM(2016) 528 final — 2016-254-COD]

(2017/C 209/08)

Докладчик: **Christa SCHWENG** (AT — I гр.)

Съдокладчик: **Giulia BARBUCCI** (IT — II гр.)

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 8.9.2016 г.
Правно основание	член 173, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	7.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	30.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването	168/0/0
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение

1.1. ЕИСК се запозна с предложенията за преразглеждане на учредителните регламенти за трите агенции Cedefop, Eurofound и EU-OSHA. Комитетът горещо приветства факта, че противно на предложенията в общия подход, балансираната тристранна структура на управителния съвет ще бъде запазена. Трипартизмът е израз на приобщаващ подход, който зачита важната роля на социалните партньори в търсенето на съвместни решения.

1.2. Общите цели на трите агенции следва да бъдат определени по еднакъв и по-систематичен начин — „да подпомагат нуждите на всички институции и органи на ЕС, държавите членки и социалните партньори“.

1.3. ЕИСК препоръчва правомощията във връзка с назначаването на персонала и промяната на вътрешните структури на съответната агенция да останат от компетентността на директора. Само при изключителни обстоятелства, когато директорът не е в състояние да изпълнява функциите на орган по назначаването, управителният съвет следва да вземе решение за прехвърляне на това правомощие на друг висш служител.

1.4. ЕИСК е против намаляването на броя на членовете на изпълнителния съвет, тъй като това ще постави в неизгодно положение групата заинтересовани лица, чийто представител понастоящем заема длъжността председател, тъй като тя няма да има друг говорител в изпълнителния съвет. Освен това едно по-широко представителство в изпълнителния съвет улеснява провеждането на по-информирани обсъждания.

1.5. ЕИСК приветства стандартизирания подход за номиниране на изпълнителния директор, който е по подобие на този на EU-OSHA.

1.6. ЕИСК е убеден, че длъжността заместник-директор се е доказала като полезна и трябва да бъде запазена там, където съществува. Предвид факта, че различните съществуващи практики работят добре, Комитетът изисква да има определена гъвкавост за трите агенции. Окончателното решение относно длъжността заместник-директор следва да бъде оставено на преценката на управителния съвет.

1.7. ЕИСК счита, че за установяването на контакти и сътрудничество с трети държави и международни организации следва да е необходимо единствено одобрението на управителния съвет, в който Комисията има свой представител.

2. Контекст

2.1. Чрез тези предложения за регламенти учредителните регламенти за трите агенции — Eurofound, Cedefop и EU-OSHA, ще бъдат приведени в съответствие с общия подход за децентрализираните агенции. Този подход беше приет от Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия през 2012 г. и трябва да служи като основа за определена степен на стандартизация що се отнася до последователността, ефективността, отчетността и прозрачността на европейските агенции. Съгласно общия подход, агенциите „допринасят за прилагането на важни политики на Съюза, като по този начин помагат на всички институции, и в частност на Комисията, да се съсредоточават върху основни задачи, свързани с разработването на политики. Агенциите оказват и подкрепа за процеса на вземане на решения, като обединяват наличния на европейско и национално равнище технически и специализиран експертен опит и така съдействат за засилване на сътрудничеството между държавите членки и ЕС във важни области на политиката.“ За разлика от другите агенции на ЕС, въпросните три агенции са с традиции в тристранното управление и в съответствие с тези традиции в управлението на агенциите са включени по институционален път представители на правителствата, синдикатите и работодателите от всяка държава членка. Стабилното обвързване на работата на агенциите с реалностите в държавите членки гарантира целесъобразността и политическото значение на тяхната дейност. Настоящата задача за привеждане в съответствие на учредителните регламенти на трите агенции предлага възможност да бъдат установени и подчертани специфичните механизми за тристранно управление, които са се развили с течение на времето във всяка от агенциите, и да се осигури продължаване на утвърдената добра практика.

2.2. Публикуването на този общ подход беше предшествано от оценка на всички европейски агенции.

3. Основно съдържание на проектите на предложения

3.1. Правното основание и за трите агенции беше член 235 от ДЕС (сега член 352 от ДФЕС), който трябваше да бъде актуализиран вследствие на решение на Съда на ЕС. Eurofound и EU-OSHA се основаваха на член 153, параграф 2, буква а) от ДФЕС, а Cedefop — на член 166, параграф 4, член 165, параграф 4 и член 149 от ДФЕС.

3.2. В рамките на изменението на регламентите нито една от трите агенции не е получила нови задачи, но задачите на всички тях са адаптирани към настоящите обстоятелства, а остарелите понятия са актуализирани.

3.3. Хоризонтални разпоредби

3.3.1. Общ и за трите агенции е фактът, че управителният съвет включва не само представители на всички държави членки и на Европейската комисия, но и 28 представители на националните организации на работодателите и синдикатите. Трипартизмът е израз на приобщаващ подход, който зачита важната роля на социалните партньори в търсенето на съвместни решения. Общият подход предвиждаше броят на представителите на организациите на работодателите и синдикатите да бъде драстично намален. Това породило опасения сред европейските и националните организации на социалните партньори и първоначалната структура беше запазена.

3.3.2. Членовете на управителния съвет се назначават от Съвета за срок от четири години. Освен познания в съответните области на работа на агенциите, членовете трябва да притежават и подходящи умения в областта на управлението, администрацията и бюджета. Представителите на работодателите и синдикатите се назначават от Съвета въз основа на предложения от най-големите европейски организации на работодателите и синдикатите. Допълнителен критерий за EU-OSHA досега беше те да са членове или представители на Консултативния комитет за безопасност и здраве на работното място.

3.3.3. Задачите на управителния съвет включват: приемане на програмния документ, бюджета, годишния отчет за дейността, финансовите правила, стратегия за борба с измамите, правила за предотвратяването и управлението на конфликти на интереси, процедурен правилник и планове за комуникация и разпространение на информация, правомощия, свързани с назначаването на персонал, назначаване на изпълнителния директор и на счетоводителя, последващи действия във връзка с докладите и оценките на OLAF, решения относно вътрешните структури на съответната агенция и работни договорености с трети държави и международни организации.

3.3.4. Сроковете за приемането и представянето на годишните и многогодишните програмни документи са хармонизирани.

3.3.5. Председателят на управителния съвет и тримата заместник-председатели се назначават измежду представителите на правителствата, групите на работодателите и синдикатите, както и на Комисията; те се избират с мнозинство от две трети от членовете за срок от 2 години (досега в EU-OSHA за срок от 1 година). Управителният съвет провежда едно заседание годишно и взема решения с обикновено мнозинство.

3.3.6. Изпълнителният съвет (наричан преди това „бюро“) се състои от председателя на управителния съвет, тримата заместник-председатели, координаторите на групите и един представител на Комисията. За Eurofound и EU-OSHA това означава съкращаване на броя на членовете; досега беше възможно съветът да се състои от 11 души.

3.3.7. До момента изпълнителният съвет имаше задачата да следи за изпълнението на решенията на управителния съвет, но с новия регламент той ще получи по-всеобхватни правомощия, а именно: да подготвя решенията, които трябва да бъдат приети от управителния съвет, да извършва мониторинг, съвместно с управителния съвет, на последващите действия във връзка с докладите и оценките на OLAF, както и да подпомага и съветва изпълнителния директор при изпълнението на решенията на управителния съвет. При спешни случаи изпълнителният съвет на трите агенции може да приема временни решения от името на управителния съвет по въпроси на управлението, включително за органа по назначаването и в областта на бюджета.

3.3.8. В предложението за регламент задачите на директора са определени много по-прецизно, отколкото в предишните регламенти. Нов момент е и решението дали да бъдат създадени едно или повече представителства в една или повече държави членки, за да се гарантира по-ефективното изпълнение на задачите на агенцията. За това се изисква предварителното съгласие на Комисията, управителния съвет и съответната държава членка.

3.3.9. Директорът се назначава за срок от 5 години от управителния съвет от списък с кандидати, предложен от Комисията, с мнозинство от две трети от членовете. Мандатът на директора може да бъде удължен еднократно въз основа на оценка на резултатите от неговата работа. Тази процедура на назначаване е в съответствие с процедурата, прилагана в EU-OSHA. Cedefop и Eurofound имат заместник-директори.

3.3.10. С предложенията за регламенти също така се привеждат в съответствие финансовите разпоредби, разпоредбите за програмните документи и съществуващите разпоредби за докладване с Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013 на Комисията относно рамковия Финансов регламент за агенциите.

3.3.11. Във всяко предложение за регламент се съдържат и нови стандартни разпоредби относно правния статут, споразумението за седалището, езиковия режим, прозрачността, борбата с измамите, правилата за сигурност за класифицираната информация, отговорността, оценката и сътрудничеството с трети държави и международни организации.

4. Общи бележки

4.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) препоръчва да бъдат постигнати общи стандарти и за трите агенции с тристранно управление, като се вземе предвид съществуващата най-добра практика, както се е развила през годините. Правилата и характеристиките на управление следва да бъдат възможно най-сходни, като обаче бъде зачетен специфичният характер на всяка от агенциите. Ключовите характеристики на структурата на тристранното управление следва да бъдат едни и същи и за трите агенции, а условията за прилагане възможно най-сходни. Конкретните цели, задачи и подпомагачи/консултативни структури следва да бъдат специално определени за всяка агенция.

4.2. Общите цели на трите агенции следва да бъдат определени по еднакъв и по-систематичен начин — „да подпомагат нуждите на всички институции и органи на ЕС, държавите членки и социалните партньори“.

4.3. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) горещо приветства факта, че противно на идеята в първоначалните предложения за общия подход, балансираната тристранна структура на управителния съвет ще бъде запазена. И трите агенции имат свои собствени отговорности в области, които са тясно свързани със сферата на труда. Поради тази причина експертният опит на представителите на работодателите и на синдикатите е крайно необходим също и за да се гарантира, че работата на агенциите отразява по подходящ начин реалностите за работодателите и синдикатите, както и изключително разнообразния опит в държавите — членки на Съюза. Прякото участие на тези групи в управителния съвет осигурява по-добро сътрудничество и насърчава чувството на ангажираност. Освен това по този начин се гарантира, че в годишното и многогодишното програмно планиране са отчетени нуждите на работодателите и синдикатите и че агенциите вземат под внимание тези нужди при изпълнението на своите задачи.

4.4. Освен познанията в съответните области на работа на агенциите, при определянето на членовете на управителния съвет трябва също така да се вземе предвид наличието на подходящи умения в областта на управлението, администрацията и бюджета. От гледна точка на ЕИСК основният критерий за назначаване на членовете на управителния съвет следва да остане притежаването на съответни познания в специфичната област на работа на агенцията. Дори и да е напълно разумно да се изискват определени основни познания в областта на управлението, администрацията и бюджета, строгото тълкуване на това условие не следва да означава, че експерти в сферата на работа на агенцията няма да могат да участват в работата на управителния съвет.

4.5. В новия регламент задачите на управителния съвет излизат извън рамките на традиционните надзорни функции във връзка с бюджета и планирането, в смисъл че съветът ще може също така да упражнява правомощия, свързани с назначаването на персонала и промяната на вътрешните структури на съответната агенция. ЕИСК счита, че това традиционно е задача на директора и противоречи на надзорните функции. Комитетът предлага тези правомощия да отпаднат. ЕИСК обаче признава, че ако поради изключителни обстоятелства директорът не е в състояние да изпълнява функциите на орган по назначаването, тази компетентност трябва да бъде прехвърлена на друг висш служител. Това решение следва да бъде взето от управителния съвет с мнозинство от две трети от гласовете.

4.6. Председателството на управителния съвет на агенцията в Билбао следва да бъде удължено на две години, както е в другите две агенции. Според ЕИСК следва да има текст за ротация на председателството между различните заинтересовани групи, която да се прилага от всички агенции. Следва също да се включи разпоредба едно и също лице да може да заема длъжността председател няколко пъти. ЕИСК предупреждава, че при двугодишно председателство няма да има равнопоставеност между всички заинтересовани групи в рамките на един мандат и поради това предлага продължителността на председателството на управителния съвет да остане непроменена, което отразява съществуващата практика в различните агенции.

4.7. Предлага се броят на членовете на изпълнителния съвет да бъде намален, но той да получи допълнителни задачи; представен е изчерпателен списък на тези задачи. От практически съображения и преди всичко защото изпълнителният съвет работи в периода между заседанията на управителния съвет, ЕИСК предлага преди списъка с неговите задачи да се вмъкне думата „например“, за да се посочи, че списъкът е примерен. Изпълнителният съвет, подобно на управителния съвет, не следва да разполага с правомощия, свързани с назначаването на персонала. ЕИСК приема намаляването на броя на членовете на изпълнителния съвет на Eurofound и на EU-OSHA с известен скептицизъм. По-специално заинтересованата група, чийто представител понастоящем заема длъжността председател, ще бъде поставена в неизгодно положение, тъй като няма да има друг говорител в изпълнителния съвет. ЕИСК предлага да се запази съставът с трима членове от всяка заинтересована група.

4.8. Формулировката на параграфа относно сроковете за програмния документ е подвеждаща. ЕИСК призовава да се поясни, че проектът на програмен документ, който се състои от многогодишна част, годишна работна програма и бюджет, включително човешки ресурси, се приема от съвета и се изпраща на Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз не по-късно от 31 януари. До 30 ноември управителният съвет приема окончателния програмен документ.

4.9. ЕИСК приветства стандартизирания подход за назначаване на изпълнителния директор, който е по подобие на този на EU-OSHA. Въпреки това предлага, когато Комисията изготвя списъка с подобрите кандидати, да присъстват наблюдатели от всички заинтересовани групи.

4.10. И трите агенции имат служби за връзка в Брюксел. От гледна точка на ЕИСК начинът на работа на агенциите не налага създаването на допълнителни представителства в държавите членки. Поради това в регламентите следва да се посочат вече съществуващите служби в Брюксел и да отпадне текстът за възможността за създаване на други представителства.

4.11. В съответствие с общия подход е премахната длъжността заместник-директор в Eurofound. ЕИСК отбелязва, че Cedefop също има заместник-директор, въпреки че това не е предвидено в регламента. ЕИСК е убеден, че длъжността заместник-директор се е доказала като полезна. По-специално тя дава възможност в ръководството на съответните агенции да бъде постигнат баланс между интересите на работодателите и на синдикатите, което подпомага ангажираността на социалните партньори като част от системата на тристранно управление. Предвид факта, че различните съществуващи практики работят добре, Комитетът изисква да има определена гъвкавост за трите агенции. Управителният съвет следва да решава къде е необходима длъжността заместник-директор.

4.12. ЕИСК горещо приветства факта, че с държавите, в които се намира седалището на съответните агенции, трябва да бъдат сключени споразумения за седалището. И трите агенции вече са подписали такива споразумения за седалището; следователно тази разпоредба ще отразява реалното положение на нещата.

4.13. Съгласно проектите за регламенти оценките, които трябва да се провеждат на всеки пет години, се извършват от Комисията. ЕИСК е убеден, че участието на представители на управителния съвет ще спомогне за по-ефективно изпълнение на всички възможни промени след извършването на оценка.

4.14. Когато агенциите установяват контакти и сътрудничество с трети държави и международни организации, това изисква предварително одобрение от страна на Комисията и впоследствие се включва в програмния документ. ЕИСК счита, че одобрението от страна на управителния съвет, в който Комисията е представена, е достатъчно и не е необходимо двойно одобрение.

5. Конкретни бележки

5.1. Eurofound

5.1.1. При съпоставка с настоящия регламент се вижда, че е заличен текстът за средносрочните и дългосрочните научни изследвания, което би могло да се тълкува като отмяна на европейските изследвания. Макар и скъпи, това са водещите инициативи на Eurofound, които осигуряват не само на институциите на ЕС, на държавите членки и на социалните партньори, но и на множество научни дейци и изследователи в областта на политиката единствени по рода си общоевропейски съпоставими данни за изключително богат и широк кръг от условия на живот и труд. ЕИСК оценява и подкрепя европейските изследвания, тъй като те допринасят пряко за бъдещото развитие на целия европейски проект.

5.1.2. ЕИСК приветства факта, че задачите на консултативните комитети, които могат да бъдат създавани и разпускани от управителния съвет, трябва да бъдат разписани по-прецизно.

5.2. Cedefop

5.2.1. ЕИСК не е съгласен с определената за Cedefop цел, в която се посочва, че агенцията трябва да подпомага Комисията при разработването и осъществяването на политиките в областта на професионалното образование и обучение, професионалните умения и квалификации. Комитетът счита, че целта на Cedefop следва да е хармонизирана с целите на другите две агенции. Ето защо в регламента следва да бъде пояснено, че освен органите и институциите на ЕС, целта на Cedefop е да подпомага държавите членки и социалните партньори при разработването и осъществяването на политиките, като предоставя информация и анализи в областта на професионалното образование и обучение, професионалните умения и квалификации.

5.2.2. ЕИСК приветства факта, че предложението на Комисията отразява обстоятелството, че в миналото Cedefop е поемала нови задачи. Настоящите дейности на Cedefop надхвърлят професионалното образование и обучение и включват работа, свързана с квалификациите, по-специално Европейската квалификационна рамка, анализ и прогнозиране на уменията и валидиране на неформалното и самостоятелното учене. Комитетът все пак подчертава факта, че дейността на Cedefop следва да пропължи да бъде съсредоточена върху професионалното образование и обучение, включително чиракуването и ученето в процеса на работа, за всички (млади и възрастни) хора с цел подобряване на тяхната пригодност за заетост.

5.3. EU-OSHA

5.3.1. Съгласно предложението целта на EU-OSHA е, наред с другото, да предоставя правна информация в областта на здравословните и безопасни условия на труд. ЕИСК счита, че тази разпоредба застъпва сферата на отговорност на Комисията и поради това е против нея.

5.3.2. Комитетът горещо приветства факта, че в регламента за EU-OSHA има ясен текст за мерките за повишаване на осведомеността и комуникационните мерки, както и за кампаниите за защита по време на работа. От 2000 г. насам агенцията провежда двугодишни информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността по различни теми, свързани с защитата на работниците, като по този начин достига до широка аудитория и популяризира добри практически решения.

5.3.3. Информационната мрежа на агенцията е създадена по същото време, по което е създадена и самата агенция, и е основен елемент за гарантирането както на фактическата точност на предоставяната информация, така и на нейната актуалност по отношение на това, което се случва на практика. Освен това тези мрежи на практика също така разширяват приобщаващия европейския тристранен подход, така че да бъде включено и националното равнище, като по този начин събират представители на правителствата и социалните партньори по начини, които се оказаха много конструктивни и ползотворни. Поради това участието на националните социални партньори в тази мрежа е от ключово значение и трябва да бъде гарантирано от държавите членки. Въпреки това ЕИСК не счита за реалистично агенцията да прави промени в дадена национална мрежа, избрана от държавите членки в съответствие със специфични критерии. Управителният съвет обаче следва да може да отправя препоръки във връзка с членството.

Брюксел, 30 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определянето, представянето и етикетирването на спиртни напитки, използването на наименованията на спиртните напитки при представянето и етикетирването на други храни и защитата на географските указания на спиртни напитки“

[COM(2016) 750 final — 2016/0392 (COD)]

(2017/C 209/09)

Докладчик: **Peter SCHMIDT**

Консултация	Съвет, 9.12.2016 г. Европейски парламент, 12.12.2016 г.
Правно основание	член 43, параграф 2, член 114, параграф 1, и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	14.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването	211/0/4
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК приветства инициативата на Комисията за привеждане на действащата правна рамка за спиртните напитки в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и за съгласуване на законодателството с новите правни инструменти на ЕС, по-специално що се отнася до предоставянето на информация за храните на потребителите и схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

1.2. По-специално ЕИСК подкрепя въвеждането на по-здрава връзка със селскостопанския сектор. Тази връзка е особено важна за качеството и репутацията на произведените в ЕС спиртни напитки.

1.3. Макар и ЕИСК по принцип да подкрепя направените промени с цел осигуряване на привеждането в съответствие с ДФЕС и облекчаване на законодателния процес, би било за предпочитане балансът да бъде изместен повече към актовете за изпълнение, а не към делегираните актове. В някои области възможността за дерогация следва да бъде напълно премахната.

1.4. ЕИСК признава сложността на процеса на преразглеждане и приветства поясненията и подобренията в такива области като правилата във връзка с посочването в етикета на съставните термини, загатванията и смесите на спиртни напитки, както и незапълнителното посочване в етикета на произхода на суровините. В предложението обаче са променени и някои други елементи, които трябва да бъдат преосмислени, както е посочено по-нататък в настоящото становище.

1.5. По отношение на географските указания ЕИСК приветства поясняването на правилата и процедурите за тях, както и значението, което се отдава на традициите и на местното/териториалното производство.

1.6. ЕИСК подчертава значението на запазването на настоящото равнище на защита на сектора на спиртните напитки, за да се гарантира оставането на добавената стойност и заетостта в Европа. Важно е мястото, където продуктът се дестилира и произвежда, и въведената промяна в терминологията не бива да предполага никакви значителни промени за сектора.

1.7. По отношение на представянето и етикетирването Комитетът предлага няколко подобрения в настоящото предложение, по-специално във връзка с това колко е важно да бъде избегнато всяко погрешно представяне или недоразумение по отношение на „имитация“ и „с аромат на“, което би могло да заблуди потребителите.

1.8. Въпреки че това не попада в рамките на конкретното приложно поле на предложението на Комисията, ЕИСК отново заявява своите предишни препоръки за необходимостта от последователен и всеобхватен подход на политиката, който да се основава на избягване на вредната консумация на алкохол, както и на насърчаване на отговорно консумиране, при което се избягват рисковете за здравето и консумацията на алкохол от малолетни и непълнолетни лица, не само за сектора на спиртните напитки, но и в по-общ план. В това отношение от ключово значение са информацията, образованието и повишаването на осведомеността и във връзка с това ЕИСК приветства многобройните инициативи на публичния и частния сектор.

2. Увод

2.1. С предложението за регламент Комисията си поставя за цел да приведе в съответствие съществуващия Регламент (ЕО) № 110/2008⁽¹⁾ относно спиртните напитки с Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). По принцип предложението разпределя разпоредбите, приети от Комисията по силата на посочения регламент, на делегирани актове и актове за изпълнение и въвежда като правно основание земеделския произход⁽²⁾, чрез което да се подчертае по-здравата връзка със селскостопанския сектор.

2.2. Освен привеждане в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз, настоящото предложението въвежда само някои незначителни технически изменения, чрез които да се преодолеят недостатъците при прилагането на Регламент (ЕО) № 110/2008 и да се съгласува нормативният акт с новите правни инструменти на ЕС, по-специално по отношение на предоставянето на информация за храните на потребителите (Регламент (ЕС) № 1169/2011⁽³⁾) и схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (Регламент (ЕС) № 1151/2012⁽⁴⁾).

2.3. По-специално в предложението са пояснени някои правила за етикетирването във връзка със съставните термини, загатванията и смесите на спиртни напитки, за да се предотврати възникването на проблеми на вътрешния пазар. В предложението е включен и нов член относно посочването на произхода и са въведени по-ясни процедури за регистрацията на географските указания въз основа на Регламент (ЕС) № 1151/2012.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК приветства предложението на Комисията за осигуряване на привеждането на съществуващия Регламент (ЕО) № 110/2008 относно спиртните напитки в съответствие с ДФЕС и съгласуването на законодателството с новите правни инструменти на ЕС. Предложената рамка като цяло осигурява яснота и последователност по отношение на правилата за сектора на спиртните напитки.

3.2. ЕИСК отбелязва, че Комисията е провела консултации със сдруженията на производителите на спиртни напитки. Секторът на спиртните напитки в ЕС, чиито продажби в трети страни през 2015 г. възлизаха на над 10 милиарда евро, е част от хранително-вкусовата промишленост, която е най-големият експортен сектор в Европейския съюз. Секторът осигурява един милион работни места в производството и продажбите в Европа и поддържа тесни икономически и социални отношения със селскостопанския сектор. Приходите от акцизи и ДДС върху спиртните напитки са около 23 милиарда евро годишно. Между 1980 г. и 2014 г. обаче консумацията на спиртни напитки е намаляла с 32 %. Това намира отражение в отделните тенденции на „ориентиране към първокласвени напитки“ и консумация на „по-малко, но по-добри“ напитки. Например между 2000 г. и 2015 г. обемът на търговските продажби (на хотели, ресторанти, кафенета) е намалял с 8 % — до 23,5 милиона хектолитра алкохол, но тяхната стойност е нараснала с 30 %.

3.3. Въпреки че предложението на Комисията основно има за цел да осигури привеждането на законодателството в съответствие с ДФЕС, то също така дава възможност секторът на спиртните напитки да запази качеството и традиционните практики, както и да защити своята репутация на световно равнище. С предложението по-специално се внася яснота относно начина на производство на всяка напитка: суровини, минимално алкохолно съдържание за търговия, максимално алкохолно съдържание за дестилация, период на зреене, изисквания за подслаждането и т.н. Разграничението между категориите спиртни напитки спомага да бъдат защитени разнообразните традиции.

3.4. ЕИСК подчертава колко е важно да бъде заздравена връзката със селскостопанския сектор. За производството на спиртни напитки следва да бъдат разрешени само селскостопански суровини, което от своя страна ще гарантира пазар за основни селскостопански продукти.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 110/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. относно определението, описанието, представянето, етикетирването и защитата на географските указания на спиртните напитки и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1576/89 на Съвета (ОВ L 39, 13.2.2008 г., стр. 16).

⁽²⁾ Член 43, параграф 2 от ДФЕС.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 1).

3.5. Направените промени с цел осигуряване на привездането в съответствие с ДФЕС и облекчаване на законодателния процес като цяло са положителни. Би било по-подходящо обаче балансът да бъде изместен повече към актовете за изпълнение, а не към делегираните актове. В някои области възможността за дерогация следва да бъде напълно премахната, особено ако предполага значителни промени. Например Комисията иска да разполага с правомощия (член 16, параграф 3) да изготвя делегирани актове, за да разрешава наименованието на дадено регистрирано географско указание да се посочва на езика на съответния експортен пазар, когато посочването на такава информация е задължително, т.е. когато спиртните напитки не биха могли да навлязат на пазара без тази информация. Действащият регламент на ЕС обаче вече дава възможност на производителите да направят това, но тази разпоредба е премахната от текста за привездане в съответствие. Съществуващата в момента възможност следва да бъде върната и в такъв случай няма да има никаква нужда от делегиране на правомощия.

3.6. Едно от основните опасения на производителите на спиртни напитки е свързано със запазването на традициите и системата на географските указания за спиртните напитки. Като цяло ЕИСК приветства поясняването на начина на прилагане на правилата за географските указания за спиртните напитки.

3.7. Въпреки че това не попада в рамките на конкретното приложно поле на предложението на Комисията, ЕИСК отново заявява своите предишни препоръки за необходимостта от последователен и всеобхватен подход на политиката⁽⁵⁾, който да се основава на избягване на вредната консумация на алкохол, както и на насърчаване на отговорно консумиране, при което се избягват рисковете за здравето и консумацията на алкохол от малолетни и непълнолетни лица, не само за сектора на спиртните напитки, но и в по-общ план. В това отношение от ключово значение са информацията, образованието и повишаването на осведомеността. ЕИСК отбелязва, че частният сектор участва в много инициативи и социални програми в целия ЕС, които показват, че е възможно да бъде намалена злоупотребата с алкохол, особено сред младите хора⁽⁶⁾.

3.8. В предложението на Комисията не е включен въпросът за посочването на съставките и на информация за хранителната стойност върху етикетите на спиртните напитки. ЕИСК отново изтъква обаче че, потребителите имат право на достоверна и балансирана информация относно алкохолните напитки, която да им помогне да вземат информирани решения за тяхното потребление⁽⁷⁾. Микро- и малките производствени предприятия биха имали нужда от подкрепа, за да прилагат правилата. Комитетът е готов да участва в провеждащото се понастоящем обсъждане, открито от публикувания наскоро доклад на Комисията⁽⁸⁾ по този въпрос.

4. Конкретни бележки

4.1. ЕИСК признава сложността на процеса на преразглеждане и приветства поясненията и подобренията в такива области като правилата във връзка с посочването в етикета на съставните термини, загатванията и смесите на спиртни напитки, както и незадължителното посочване на произхода на суровините в етикета. В предложението обаче са променени и някои други елементи, които трябва да бъдат преосмислени, например:

— замяната на всички изрази „и/или“ с различни изрази не бива да води до каквото и да е погрешно тълкуване и объркване. Поради това ЕИСК предлага да се използва съображение, в което да се подчертае, че всички изрази „и/или“ са заменени с еквивалентни по смисъл и че Комисията няма намерение да променя смисъла на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 110/2008;

— определенията на производствена практика и ароматизант трябва да бъдат пояснени;

— терминът „техническо досие“ е заменен с термина „продуктова спецификация“, за да се хармонизират правилата в четирите сектора на географските указания (хранителни продукти, вина, спиртни напитки и ароматизирани вина). За да се избегне всякакво погрешно тълкуване обаче, следва да се добави съображение, за да се уточни еквивалентността на двете понятия.

4.2. В член 8, параграф 5 от предложението на Комисията се посочва, че търговските наименования, допълнени с термина „с аромат на“ (или други подобни термини), могат да бъдат използвани за обозначаване на ароматизантите, които имитират спиртна напитка, или използването им за производство на храни, различни от напитки. Комитетът счита, че тази разпоредба би могла да е заблуждаваща за потребителите.

⁽⁵⁾ ОВ С 318, 23.12.2009 г., стр. 10.

⁽⁶⁾ Вж. например: Поведение на децата в ученическа възраст във връзка със здравето (Health Behaviour in School-aged Children — HBSC, 11-, 13-, 15-годишни) — обобщение на основните констатации от последното проучване на HBSC, публикувано през 2016 г.: <http://spirits.eu/files/98/cr.as-095-2016-hbsc-survey-2016-key-messages-final.pdf>; Проект за проучване на употребата на алкохол и други наркотици в европейските училища (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs — ESPAD, 15-16-годишни). Проучването ESPAD показва, че вече 86 % от европейските ученици посочват, че „не са се напивали“ през последните 30 дни. Случаите на интоксикация са намалели с 23 % (от 2003 г. насам). Честотата на епизодичната консумация на големи количества алкохол наведнъж е намалела с 28 % след нейния връх през 2007 г. (от 18 % през 2007 г. на 13 % през 2015 г.). Тези положителни тенденции се наблюдават както при момчетата, така и при момичетата.

⁽⁷⁾ ОВ С 332, 8.10.2015 г., стр. 28

⁽⁸⁾ Доклад на Комисията до ЕП и Съвета относно задължителното етикетироване на списъка на съставките и обявяването на хранителната стойност на алкохолните напитки, COM(2017) 58 final — 13.3.2017 г.

- 4.3. За да се запази добавената стойност за производителите и да се защитят интересите на потребителите, ЕИСК подчертава значението на запазването на настоящото равнище на защита на сектора на спиртните напитки, когато се говори за „място на производство“, а не за „място на произход“. Новата терминология не бива да предполага никакви значителни промени за сектора на спиртните напитки, като критичната точка е мястото, където продуктът се дестилира и произвежда.
- 4.4. Държавите членки носят отговорност за наблюдението на незаконното използване на защитените географски указания, а Комисията следва да бъде информирана за прилагането на правилата в държавите членки, като по този начин се осигурява подходяща рамка, така че фалшивите напитки да могат да бъдат отстранявани от пазара.
- 4.5. Приветстваме процедурата по предявяване на възражения, която позволява на заинтересованите страни да постигнат съгласие, тъй като тази процедура е по-малко обременяваща, без това да се отразява на резултатите.
- 4.6. Регистърът на географските указания на спиртните напитки, който заменя приложение III, следва да се разглежда като начин за модернизиране на модела, без да се засягат правата, задълженията или прозрачността на системата.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1101/89 на Съвета и Регламенти (ЕО) № 2888/2000 и (ЕО) № 685/2001“

[COM(2016) 745 final — 2016/0368 (COD)]

(2017/C 209/10)

Докладчик: **Jan SIMONS**

Консултация	Европейски парламент, 12.12.2016 г. Съвет на Европейския съюз, 19.12.2016 г.
Правно основание	Членове 91 и 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна комисия	„Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“
Приемане от секцията	15.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	228/3/0

1. Заключение и препоръки

1.1. След консултация със заинтересованите представителни организации ЕИСК стига до заключението, че предложението на Комисията за регламент за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1101/89 (временна схема за бракуване на плавателни съдове във вътрешноводния транспорт) и Регламенти (ЕО) № 2888/2000, (разпределяне на разрешителните за товарни превози, получени от Швейцария) и (ЕО) № 685/2001 (разпределяне на разрешителните за товарни превози, предоставени от България и Румъния преди присъединяването им към ЕС), може да бъде подкрепено.

2. Контекст

2.1. В контекста на програмата REFIT и ангажимента към по-добро законотворчество с цел да се гарантира установяване на подходяща и висококачествена регулаторна рамка, както се посочва в Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия, последната предлага отмяна на посочените три регламента като остарели.

2.1.1. Това са, на първо място, временният регламент за бракуване на плавателни съдове във вътрешноводния транспорт от 1989 г. Десет години по-късно съдържащите се в него инструменти за управление на капацитета на флотите бяха запазени в Регламент (ЕО) № 718/1999, но регламентът от 1989 г. не беше отменен.

2.1.2. Това се отнася обаче и до двата регламента относно автомобилния транспорт.

2.1.2.1. Първият, приет през 2000 г., се отнася до разпределението между държавите членки на получените от Конфедерация Швейцария квоти за тежкотоварни превозни средства. Споразумение между ЕС и Конфедерация Швейцария освобождава от 1 януари 2005 г. тежкотоварните автомобилни превози от всякакви квоти или разрешителни.

2.1.2.2. Вторият се отнася до разпределението между държавите членки по онова време на разрешителните за достъпа до пазара на товарни превози на България и Румъния преди присъединяването им към ЕС през 2007 г. С присъединяването на двете страни към ЕС през 2007 г. въпросът с разрешителните вече не е актуален.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК винаги е подкрепял виждането, че регулаторната рамка трябва да бъде висококачествена и адаптирана към потребностите, но също и прозрачна, ясна и лесна за използване за държавите членки и заинтересованите страни, в този случай в секторите на транспорта по вътрешните водни пътища и на товарния автомобилен транспорт.

3.2. Като се имат предвид причините (впрочем от различно естество) за отмяна на посочените три остарели регламента, ЕИСК намира предложението за напълно логично.

3.3. ЕИСК обаче отбелязва, че в раздела „Резултати от консултациите със заинтересованите страни и оценки на въздействието“ Комисията е посочила „не се прилага“. А предложението има въздействие — при това дори положително, напр. елементите, цитирани в параграф 3.1 по-горе, и организирането на консултация, дори и просто за всеки случай, никога не вреди.

3.4. Затова ЕИСК се допита до представители на съответните браншови организации. И от тяхна страна не бяха формулирани никакви възражения във връзка с предложението на Комисията за отмяна на трите регламента.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Международно управление на океаните: приносът на ЕС за отговорното управление на океаните“

[JOIN(2016) 49 final]

(2017/C 209/11)

Докладчик: **Jan SIMONS**

Консултация	Европейска комисия, 27 януари 2017 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Външни отношения“ (REX)
Приемане от секцията	6.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	201/2/2

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) отбелязва, че действията, предложени в съвместното съобщение, са насочени към управлението и на океаните, и на моретата. ЕИСК предлага заглавието на съвместното съобщение да бъде променено на „Програма за бъдещето на нашите океани и морета“.

1.2. ЕИСК споделя нарастващата загриженост относно необходимостта от по-добро управление и опазване на океаните поради увеличаването на натиска върху тях. В продължение на векове световният океан е считан просто за твърде необятен, за да бъде засегнат от което и да е наше действие, но нарасналата човешка дейност заплашва нашите океани. Световният океан търпи последиците от неустойчивия риболов, неадекватното опазване, туризма, интензивното движение, замърсяването и резултатите от изменението на климата, като например покачването на морското равнище и промяната в разпространението на видовете. Настоящата рамка за международно управление на океаните не може да гарантира устойчивото стопанисване на океаните и техните ресурси. Наложително е да се предприемат незабавни действия.

1.3. ЕИСК приветства съвместното съобщение на Европейската комисия (наричана по-нататък „Комисията“) и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „Върховния представител“) относно подобряването на управлението на океаните. В съвместното съобщение се определя програма „за бъдещето на океаните“, бъдеще, което е заплашено. Все още предстои обаче Комисията и върховният представител да степенуват заплахите, които стоят понастоящем пред океаните, така че да бъде отразена правилно спешната необходимост от предприемане на действия.

1.4. Една от причините за неефективното международно управление на океаните е наличието на пропуски в сегашната международна рамка за управление на океаните. ЕИСК препоръчва на Комисията и върховния представител да преодолеят тези пропуски и несъответствия, но и да подобрят спазването на съществуващите правила, например чрез подобряване на прилагането на Рамковата директива за морска стратегия. ЕС следва да се въздържа от предлагане на каквото и да било ново законодателство, когато по-доброто или по-добре координираното прилагане на съществуващите правила и разпоредби би било по-ефективно.

1.5. ЕИСК одобрява изброените в съвместното съобщение действия, които имат за цел да повишат нашите знания за европейските океани. ЕС би могъл да изиграе важна роля за подобряване на управлението на океаните, по-специално като окаже подкрепа за научните изследвания на световния океан. Наличните понастоящем данни трябва да се използват по добър и ефективен начин. Има много информация за моретата, но тя е силно разпокъсана. Поради това ЕИСК настоятелно призовава ЕС да развие Мрежата за наблюдение и данни за морската среда в световна мрежа за морски данни. ЕС би могъл да стане координационен център за такава научно-изследователска дейност.

1.6. ЕИСК настоятелно призовава ЕС да работи с партньорските държави за намаляване на заплахите и рисковете за морската сигурност, като пиратството и трафика на хора, оръжие и наркотици, като едновременно с това използва пълноценно възможностите на новата Европейска агенция за гранична и брегова охрана, Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ) и Европейската агенция за контрол на рибарството (ЕФСА). Използването на работеща обща среда за обмен на информация (CISE) ще гарантира, че веднъж събраните данни се обменят между държавите — членки на ЕС, по ефективен начин.

1.7. ЕИСК счита, че изграждането на капацитет за по-добро управление на океаните е от решаващо значение за постигане на устойчиво развитие и за предоставяне на възможност на развиващите се държави да използват океаните и техните ресурси в съответствие с Конвенцията на ООН по морско право (КООНМП). Поради това посочените в съвместното съобщение мерки на ЕС се приветстват, но конкретните действия и инструменти за постигането на този капацитет все още предстои да бъдат определени от Комисията и върховния представител.

1.8. ЕИСК решително насърча създаването на форум на заинтересованите страни в ЕС, посветен на океаните и моретата в световен мащаб, особено поради това, че управлението на океаните е междусекторен въпрос, с който са ангажирани редица заинтересовани страни. Подобен форум обаче следва да избягва дублирането на всякакви обсъждания, които вече са в ход на международно равнище. ЕИСК настоятелно призовава Комисията да ангажира всички заинтересовани страни; гражданското общество като цяло трябва да бъде мобилизирано, ако искаме да постигнем ефективно управление на океаните.

1.9. ЕИСК отбелязва, че за да се избегне незаконният, недеklarиран и нерегулиран риболов, следва да се прилагат ефективни инструменти за контрол и правоприлагане от страна на държавата на знамето, включително мерки за наблюдение, проверка и надзор. Следва да се подобри събирането и споделянето на данните за риболова от всички държави — членки на ЕС. Това би могло да бъде постигнато чрез използване на наличните средства от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР).

1.10. ЕИСК счита, че управлението на океаните следва да балансира между социално-икономическото развитие и опазването на морските зони. Технологиите за използване на ресурсите на морското дъно трябва да се прилагат внимателно и предпазливо. Техният иновативен характер и тяхното значение за икономическото развитие не бива да отклоняват вниманието ни от възможните опасности за околната среда, в която се извършват тези дейности. Опитът от извършването на оценки на въздействието върху околната среда за дейности на сушата би могъл да се приложи за развитието на съответни оценки за използването на океанските ресурси в дадена област.

2. Контекст на съвместното съобщение

2.1. През юни 2015 г. държавите членки в Общото събрание на ООН (ОСООН) се споразумяха официално да разработят по силата на КООНМП правно обвързващ инструмент за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в районите извън националните юрисдикции (БРИНЮ)⁽¹⁾. Тъй като държавите все повече обръщат поглед към океаните за развитието на своите икономики, повечето райони в океаните са засегнати отрицателно от неустойчивите дейности, извършвани в морето или на сушата; положението се усложнява от изменението на климата и въздействието на повишаването на киселинното съдържание на океанските води.

2.2. Европейският съюз изготви програма за по-добро управление на океаните въз основа на междусекторен международен подход, основан на правила. Съобщението представлява и отговор на ЕС на Програмата на ООН за устойчиво развитие до 2030 г., по-специално на 14-ата цел за устойчиво развитие за „опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси“ като част от една силно взаимобвързана програма. То се основава на политическия мандат, предоставен на комисар Вела от председателя на Комисията Юнкер за „участие във формирането на международното управление на океаните“.

2.3. Съвместното съобщение на Комисията и върховния представител включва 14 набора от действия в три приоритетни области: 1) подобряване на международната рамка за управление на океаните; 2) намаляване на човешкия натиск върху океаните и създаване на условия за устойчива синя икономика; 3) укрепване на международните научни изследвания и на данните за океаните.

2.3.1. Подобряване на международната рамка за управление на океаните

2.3.1.1. Комисията и върховният представител са разработили действия за разрешаване на въпроси като опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в БРИНЮ, изпълнението на целта за постигане на 10 % морски защитени територии до 2020 г. и намаляването на заплахите и рисковете за морската сигурност като пиратството и трафика на хора, оръжие и наркотици.

⁽¹⁾ ARES/69/292.

2.3.2. *Намаляване на човешкия натиск върху океаните и създаване на условия за устойчива синя икономика*

2.3.2.1. Комисията и върховният представител предлагат действия за изпълнение на Парижкото споразумение с акцент върху дейностите, свързани с океаните, с цел борба с незаконния, нерегулиран и недеклариран риболов и морските отпадъци и за работа по международни насоки относно морското пространствено планиране.

2.3.3. *Укрепване на международните научни изследвания и на данните за океаните*

2.3.3.1. Комисията и върховният представител са разработили действия за подобряване на разбирането ни и на надеждните ни научни познания с цел устойчиво управление на океанските ресурси и намаляване на човешкия натиск.

3. **Общи бележки**

3.1. ЕИСК отбелязва, че действията, предложени в съвместното съобщение, са насочени към управлението и на океаните, и на моретата. Поради голямата взаимосвързаност на тези води, ЕИСК предлага съвместното съобщение да се преименува на „Програма за бъдещето на нашите океани и морета“, за да се внесе яснота за обхвата на тази инициатива.

3.2. ЕИСК признава изключителния принос на КООНМП за укрепването на мира, сигурността и сътрудничеството между всички страни и за насърчаването на икономическия и социалния прогрес на всички хора по света в съответствие с принципите на ООН, както и за устойчивото развитие на океаните и моретата.

3.3. ЕИСК отбелязва, че Общото събрание на ООН извършва годишен преглед на развитието в областта на океанското дело и морското право и всяка година приема две резолюции, определящи интегрирани насоки на политиката в световен мащаб — една относно океаните и морското право и една относно устойчивия риболов. ЕС следва да засили работата си с международните партньори, за да се улесни прилагането на мерките, определени от ООН.

3.4. ЕИСК счита, че управлението на океаните следва да балансира социално-икономическото развитие и опазването на морските зони. Основната му цел следва да бъде гарантиране на устойчивото многостранно използване на морските ресурси и морската околна среда, включително за бъдещите поколения. Извличането на суровини не бива да вреди на екосистемата; тъкмо обратното, то трябва да е съвместимо с нея и да се извършва отговорно посредством правилните политики и управленски структури.

3.4.1. Технологиите за използване на ресурсите на морското дъно трябва да се прилагат внимателно и предпазливо. Техният иновативен характер и тяхното значение за икономическото развитие не бива да отклоняват вниманието ни от възможните опасности за околната среда, в която се извършват тези дейности. Опитът от извършването на оценки на въздействието върху околната среда за дейности на сушата би могъл да се приложи за развитието на съответни оценки за използването на океанските ресурси в дадена област.

3.5. ЕИСК силно насърчава създаването на форум на заинтересованите страни в ЕС, посветен на океаните и моретата, като настоява в него да участва и гражданското общество. Този форум може да се използва като платформа за обмен на знания, опит и най-добри практики относно подобряването на управлението на океаните. Той би могъл да се използва и за прецизиране на разпределението на средствата на ЕС за постигане на по-добро управление на океаните, както и да активизира усилията за оценяване на икономическата ефективност на публичните инвестиции в областта на морските научни изследвания и наблюдение.

3.6. ЕИСК счита, че когато прави нови предложения за подобряване на управлението на океаните, Европейският съюз следва да отчита ситуацията в световен мащаб, така че областите на управление на океаните, които вече са добре развити и функционираат гладко, да не бъдат засегнати случайно. Европейският съюз следва също да избягва дублирането на всякакви обсъждания, които вече са в ход на международно равнище.

3.7. ЕИСК признава, че поради регулаторни пропуски може да се допуснат нерегулирани и недеклаирани дейности, прекомерна експлоатация на морските ресурси и разрушаване на екосистемите на планетата. Научните изследвания на тези екосистеми са от изключително значение за разрешаването на дадените проблеми наред с по-доброто разбиране на настоящата структура на управление с цел запълването на тези пропуски. ЕИСК счита, че ЕС може да си извоюва водещата роля в научните изследвания в областта на световния океан и да стане координационен център за такава научно-изследователска дейност.

3.8. Освен установяването на регулаторните пропуски и несъответствия, една от целите на Комисията и върховния представител би трябвало да бъде постигането на съответствие със съществуващите правила. Това може да се постигне чрез използване на пазарната тежест на ЕС в определени области на политиката, като рибарството, за да се привлекат важни участници, както подчерта комисар Вела в коментара си относно действията на ЕС срещу незаконния риболов ⁽²⁾.

3.9. ЕИСК изразява съгласие, че всички сектори трябва непрекъснато да работят за подобряване на модела на управление на океаните, тъй като натискът върху океаните се увеличава. ЕИСК отбелязва като пример, че организации като Регионалните организации за управление на рибарството (РОУР) и Международната морска организация (ММО) се опитват да подобрят своите управленски принципи, за да укрепят съществуващата стратегическа рамка.

3.10. ЕИСК счита, че Комисията и върховният представител би трябвало да извършат оценка на всички нужди от умения, компетентности и обучение, за да се улесни предвижданото развитие на заетостта в свързаните с океана сектори — въпрос, който не се разглежда в съобщението.

4. Конкретни бележки

4.1. Подобряване на международната рамка за управление на океаните

4.1.1. ЕИСК приветства поетия от Комисията и върховния представител ангажимент да работят с държавите членки и международните партньори, за да се гарантира приемането, ратифицирането и прилагането на основните съществуващи инструменти за управление на океаните в световен мащаб, като Конвенцията на Международната организация на труда (МОТ) относно условията на труд в сектора на риболова, и разработването на нови инструменти като планираното споразумение за изпълнение към КООНМП относно БРИНЮ. Освен това ЕИСК насърчава Комисията и върховния представител да си сътрудничат с ММО, за да се улесни изпълнението и правилното прилагане на инструментите на ММО. Комисията трябва да посочи практически действия и инструменти за постигане на тази цел.

4.1.2. ЕИСК приветства ангажимента на Комисията и на върховния представител за подобряване на координацията и сътрудничеството между световните и регионалните организации и партньорствата с ключови участници по въпросите на океаните. Това показва усилията на ЕС за прилагане на интегриран междусекторен подход в управлението на океанските дейности, което до голяма степен остава разделено на сектори. ЕИСК решително насърчава участието на Комисията и върховния представител в „ООН — Океани“ — механизъм, с който се насърчават координацията, последователният характер и ефективността на компетентните организации в системата на ООН.

4.1.3. Изграждането на капацитет е от съществено значение за постигане на устойчиво развитие и за предоставяне на възможност на развиващите се държави да използват по устойчив начин океаните и техните ресурси в съответствие с Конвенцията на ООН по морско право. Все още предстои обаче Комисията и върховният представител да определят конкретните мерки на ЕС за изграждане на капацитет.

4.1.3.1. ЕИСК отбелязва, че в съвместното съобщение се говори за ресурси за изграждане на капацитет за подобряване на устойчивото развитие и синята икономика в региона на Средиземноморието. Подобни ресурси обаче трябва да бъдат мобилизирани за всички европейски морета, както и за Арктическият регион.

4.1.4. ЕИСК призовава за по-добро опазване на ресурсите на Арктика, които са природният капитал на бъдещите поколения, и за разглеждане на текущите екологични трансформации в региона като показател за европейския и световния напредък в областта на опазването на климата. ЕИСК счита, че Комисията би могла да повиши осведомеността сред стопанските субекти в Арктика за уязвимостта на района и за все по-нарастващата необходимост той да бъде развиван по устойчив начин. Опазването на арктическите региони и борбата срещу изменението на климата не трябва да се провеждат, без да се вземат под внимание жителите, или в техен ущърб. Местните народи искат да съхранят своите култури, но желаят също да имат достъп до възможностите, които предоставя устойчивото икономическо и социално развитие.

4.1.4.1. ЕИСК настоява гражданското общество да има възможност да играе активна роля за популяризирането на интересите и опасенията на местните народи. ЕС може да организира и обществени обсъждания, в които основните участници да представят приноса си към устойчивото развитие на района, с участието на коренното население. Може да се помисли за създаването на Арктически информационен център, установен в Брюксел ⁽³⁾.

⁽²⁾ Европейска комисия — съобщение за медиите, озаглавено „Действията на ЕС във връзка с незаконния риболов: „жълт картон“ за Тайланд и реабилитиране на Южна Корея и Филипините“, 21 април 2015 г. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4806_en.htm.

⁽³⁾ ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 144.

4.1.5. Повишава се опасната миграция по море, което изтъква необходимостта от предприемане на спешни действия за предотвратяване на човешките жертви в морето. Поради това ЕИСК приветства приемането на новия Регламент 2016/1624 за европейската гранична и брегова охрана, въпреки че Комитетът силно препоръча съответният орган да бъде наречен „Европейска агенция за гранична охрана“. ЕИСК одобрява и изменените регламенти за Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ) и Европейската агенция за контрол на рибарството (ЕФСА).

4.1.5.1. В становището си относно изменението на Регламента за създаване на Европейска агенция за морска безопасност ⁽⁴⁾ ЕИСК заяви, че приветства ролята, която агенцията играе за подобряване на морската безопасност в държавите членки. Още тогава той заяви също, че е много важно задачите и правомощията на ЕАМБ да се разширяват по отговорен начин.

4.1.6. ЕИСК отбелязва предприетите от ЕС мерки за борба срещу незаконния риболов и за укрепване на устойчивото управление на океанските хранителни ресурси. Общата политика в областта на рибарството беше въведена през 60-те години на XX век и се нуждае от постоянно преразглеждане. Комитетът приветства процеса на актуализиране на политиката, за да се върви в крак с технологичните промени с цел подобряване на опазването и защитата на рибните запаси.

4.1.6.1. ЕИСК отбелязва, че за да се избегне незаконният, недеklarиран и нерегулиран риболов, следва да се прилагат ефективни инструменти за контрол и правоприлагане, включително мерки за наблюдение, проверка и надзор. Комитетът насочва вниманието на Комисията и върховия представител към загрижеността, с която ООН отбелязва факта, че ефективното управление на морския риболов в някои райони е усложнено поради ненадеждна информация. Следователно всички държави — членки на ЕС, следва да окажат своя принос за подобряване на знанията за рибните запаси в техните води и обмена на данни за тях. Това може да бъде постигнато чрез използване на наличните средства от ЕФМДР.

4.1.6.2. ЕИСК насърчава Комисията да продължи усилията си за подобряване на резултатите от работата на РОУР. Освен това, в рамките на интегрирания подход към морското дело, Комисията следва да се стреми към подобряване на координацията между различните форуми, например между регионалните морски конвенции и световните организации.

4.2. *Намаляване на човешкия натиск върху океаните и създаване на условия за устойчива синя икономика*

4.2.1. ЕИСК категорично подкрепя мерките на ЕС, включително съобщението относно прилагането на Споразумението от 21-ата конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата и смекчаването на вредното въздействие на затоплянето на океаните, покачването на морското равнище и повишаването на киселинното съдържание. Освен това ЕИСК насърчава Комисията и върховия представител да проявяват инициативност и да оценят отражението на тези въздействия върху синята икономика, не само върху утвърдените отрасли, но и върху нововъзникващите.

4.2.2. ЕИСК насърчава Комисията да предприеме действия за популяризирането на прилагането на Споразумението за мерките на пристанищната държава (PSMA), влязло в сила през юни 2016 г. като обвързващ международен договор, създаден за борба с незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов. Очаква се правилното прилагане на PSMA да доведе до постигане на по-голяма устойчивост на индустрията и да окаже значително въздействие, предаващо се по цялата верига на доставки в сферата на рибарството.

4.2.3. ЕИСК счита, че за нарушаване на законите за риболова следва да се прилагат строги наказания. Важно е да се прилага Конвенцията на МОТ за условията на труд в сектора на риболова, за да се избягват злоупотреби по отношение на труда, полаган на риболовните кораби, и нелоялната конкуренция, произтичаща от нарушаването на основните принципи и права на работното място. Условията на живот и труд в морето трябва да отговарят на най-високите международни и европейски стандарти.

4.2.4. ЕИСК отбелязва, че вредните субсидии за рибарството с цел повишаване на капацитета на риболовния флот или предоставяни на рибарите, занимаващи се с незаконен, недеklarиран и нерегулиран риболов, са една от главните причини за прекомерния улов и поради това приветства поетия от ЕС ангажимент за ускоряване на работата по завършване на текущите преговори по този въпрос в Световната търговска организация.

4.2.5. По отношение на морските отпадъци ЕИСК с тревога отбелязва нарастващите доказателства за вредното им въздействие върху дивата природа и местообитанията, както и върху морското биологично разнообразие и околната среда. ЕИСК подчертава с особена загриженост проблема с пластмасовите микрочастици, които, независимо дали са изхвърлени директно или се дължат на разграждането на големи замърсяващи предмети, достигат дори до най-отдалечените райони, в случая до най-дълбоките води, и отделят вредни химически вещества, които могат да замърсят хранителната верига.

⁽⁴⁾ ОВ С 107, 6.4.2011 г., стр. 68.

4.2.5.1. ЕИСК приветства положените усилия по всяка от регионалните морски конвенции с цел предотвратяване и намаляване на морските отпадъци, като разработването на специални регионални планове за действие. ЕИСК насърчава държавите — членки на ЕС, да подобрят прилагането на Рамковата директива за морска стратегия, за да постигнат и да поддържат добро състояние на морската среда. Комисията следва да насърчи и регионите извън ЕС да разработят подобни планове за действие.

4.2.5.2. ЕИСК подчертава важното значение на международните механизми — например Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL) — за борбата с източниците на морски отпадъци от корабите и настоятелно призовава Комисията през 2017 г. да предложи преразгледан вариант на Директивата за пристанищните приемни съоръжения, за да постигне още по-тясно съгласуване с обхвата и определенията на конвенцията.

4.2.5.3. ЕИСК отбелязва, че ЕС следва да бъде по-добре запознат с регионалните характеристики, както и с източниците, количествата, пътищата, тенденциите на разпространение, естеството и въздействието на морските отпадъци, включително на пластмасовите микрочастици, и настоятелно призовава Комисията и върховния представител да потърсят начини за справяне с източниците на морски отпадъци в моретата и на сушата.

4.2.6. ЕИСК одобрява предприемането на действия от страна на Комисията и върховния представител за постигане и ускоряване на успешното морско пространствено планиране на световно равнище чрез ангажиране на всички основни заинтересовани страни ⁽⁵⁾.

4.2.7. ЕИСК насърчава Комисията и върховния представител да стимулират регионалното и международното сътрудничество за разработване на дългосрочни и устойчиви финансови механизми за морските защитени територии, като се гарантира, че те са добре управлявани и изграждат съгласувана от екологична гледна точка мрежа.

4.3. Укрепване на международните научни изследвания и на данните за океаните

4.3.1. ЕИСК одобрява изброените в съвместното съобщение действия, които имат за цел да се повишават знанията за европейските океани. Поради това ЕИСК настоятелно призовава ЕС да развие Мрежата за наблюдение и данни за морската среда, като я превърне в световна мрежа за морски данни. ЕС би могъл да се превърне в координационен център за такава научно-изследователска дейност. Преди обаче да бъде събрана и анализирана допълнителна информация, наличните понастоящем данни трябва да се използват по добър и ефективен начин. Има много информация за моретата, но тя е силно разпокъсана.

4.3.2. ЕИСК насърчава Комисията да подпомага по-тясното международно сътрудничество в областта на морските научни изследвания и технологии, както предлага Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), като средство за стимулиране на иновациите и укрепване на устойчивото развитие на синята икономика.

4.3.3. Накрая ЕИСК предлага Комисията и държавите членки да работят за подобряване на статистическата и методическата основа на европейско и национално равнище за измерване на обхвата и ефективността на утвърдените и нововъзникващите индустрии, използващи океански ресурси, и на техния принос за икономиката като цяло.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽⁵⁾ Например Втората международна конференция по въпросите на морското пространствено планиране, организирана съвместно от ГД „Морско дело и рибарство“ (MARE) на Европейската комисия и Междуправителствената океанографска комисия към ЮНЕСКО. Тя ще се състои на 15–17 март 2017 г. в централата на ЮНЕСКО в Париж, Франция.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1036 за защита срещу дъмпингов внос от страни, които не са членки на Европейския съюз, и Регламент (ЕС) 2016/1037 относно защитата срещу субсидиран внос от държави, които не са членки на Европейския съюз“

(COM(2016) 721 final)

(2017/C 209/12)

Докладчик: **Christian BÄUMLER**

Съдокладчик: **Andrés BARCELÓ DELGADO**

Консултация	Комисия, 24.11.2016 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Външни отношения“ (REX)
Приемане от секцията	6.3.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	194/0/1

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) подкрепя отворената и справедлива търговия и признава нейната стойност като двигател на растежа и работните места.

1.2. Комитетът призовава за еднакви условия на конкуренция за европейските производители износители и тези от трети държави и за ефективни инструменти за търговска защита.

1.3. ЕИСК счита, че като цяло предложението на Комисията осигурява балансиран подход между въпроса за статута на пазарна икономика на Китай, от една страна, и целта за ефективен метод за изчисляване на дъмпинга, от друга.

1.4. Комитетът подкрепя предложението на Комисията дъмпинговият марж да се изчислява не с помощта на стандартната методология, а въз основа на референтни стойности, които отчитат значителни нарушения при разходите за производство и продажба. ЕИСК отбелязва, че още в становището си от 2016 г. относно запазването на устойчивите работни места и растежа в стоманодобивната промишленост той призова да не се използва стандартната методология при антидъмпинговите и антисубсидийните разследвания на китайския внос, докато Китай не изпълни петте критерия на ЕС за статут на пазарна икономика.

1.5. Комитетът приветства намерението на Комисията да използва специфични критерии, за да определи дали има значителни нарушения на пазарната ситуация. Отбелязва, че трябва да се отчита и спазването на стандартите на МОТ и на многостранните споразумения по околната среда.

1.6. ЕИСК призовава Парламента и Съвета ясно да заявят, че Комисията ще изготви отделни доклади за всяка страна, където се наблюдават значителни нарушения на пазара. Това ще включва всички страни, които, взети заедно, са обект на 70 % от антидъмпинговите разследвания, започнати през предходния петгодишен период.

1.7. ЕИСК обаче отбелязва, че в предложението на Комисията за изменение на основния антидъмпингов регламент могат да се внесат допълнителни подобрения от гледна точка на ефективността и практическата осъществимост на процедурата на антидъмпингови разследвания (правен статут, осъществимост и целесъобразност на предлаганите доклади) и по-специално по отношение на тежестта на доказване, която не бива да се прехвърля върху европейските предприятия.

- 1.8. Комитетът подчертава, че процедурата за подаване на антидъмпингови и антисубсидийни жалби трябва да бъде достъпна и за малките и средните предприятия.
- 1.9. ЕИСК подкрепя предложените от Комисията преходни разпоредби и консултации.
- 1.10. Комитетът настоятелно призовава Комисията да осигури възможно най-висока степен на съвместимост на новата антидъмпингова политика на ЕС с Антидъмпинговото споразумение на СТО с цел засилване на правната сигурност.
- 1.11. ЕИСК препоръчва за политиката за защита на търговията спрямо страни със значителни нарушения на пазара да се възприеме международно координиран подход, който да излиза извън рамките на ЕС. Необходима е тясна координация с големите търговски партньори.
- 1.12. Комитетът приветства предложението на Комисията относно предложените изменения на антисубсидийния регламент.
- 1.13. ЕИСК отбелязва, че ефективността на процедурите за прилагане на инструментите за търговска защита (ИТЗ) е свързана и с предложението от 2013 г. за модернизиране на ИТЗ, включващо правилото за по-малкото мито. ЕИСК подчертава, че е от изключителна важност пакетът за модернизиране на ИТЗ да бъде завършен и приет през следващите месеци, за да се създаде стабилна и ефективна система на търговска защита и да се гарантират работните места и растежът в ЕС.

2. Контекст и основно съдържание на документа на Комисията

- 2.1. С предложението на Комисията ⁽¹⁾ се изменя Регламент (ЕС) 2016/1036 за защита срещу дъмпингов внос от страни, които не са членки на Европейския съюз, и Регламент (ЕС) 2016/1037 относно защитата срещу субсидиран внос от държави, които не са членки на Европейския съюз. Промените са свързани с изчисленията за целите на борбата с дъмпинга, както и с антисубсидийната процедура.
- 2.2. С новото предложение на Комисията се въвеждат промени на основния антидъмпингов регламент чрез премахване на разграничението между държави със статут на пазарна икономика и държави с непазарна икономика (НПИ), които са членки на СТО. Методологията с използване на „държава аналог“ може да продължи да се прилага за държави със статут на НПИ, които не членуват в СТО. Стандартната методология ще се прилага за всички държави — членки на СТО, освен в случаите на значителни нарушения на пазара. В такъв случай новият член 2, параграф 6а позволява нормалната стойност да се формира въз основа на разходите за производство и продажба, отразяващи цени или референтни стойности, при които няма нарушения.
- 2.3. Макар и новото предложение за регламент да е „неутрално по отношение на държавата“, то е тясно свързано с изтичането на срока на действие на алинея 15, буква а), подточка ii) от протокола за присъединяването на Китай към Световната търговска организация (СТО) на 11 декември 2016 г. Последствията от изтичането на този срок са предмет на различни тълкувания ⁽²⁾.
- 2.4. Съгласно стандартната методология се изисква дъмпингът да се изчислява чрез сравняване на експортните цени за ЕС с цените на вътрешния пазар или разходите за продуктите в държавата износител. За държави с НПИ обаче понастоящем ЕС използва така наречената „методология с използване на държава аналог“, при която като основа за изчислението цените на вътрешния пазар се заменят с цени и разходи от друга „държава аналог“.
- 2.5. В Регламент (ЕС) 2016/1036 за защита срещу дъмпингов внос се посочват държавите — членки на СТО, които се считат за непазарни икономики ⁽³⁾, към които трябва да се прилага „нестандартна“ антидъмпингова методология.
- 2.6. Фактът, че изтичането на срока на действие на алинея 15, буква а), подточка ii) от протокола за присъединяването на Китай може да се тълкува като задължение ЕС да предостави на Китай статут на пазарна икономика (СПИ) обаче, принуди Европейската комисия да предвиди различни сценарии за запазване на силни инструменти за търговска защита (ИТЗ), като същевременно защити европейската промишленост от нелоялни търговски практики и при зачитане на задълженията в рамките на СТО.

⁽¹⁾ COM(2016) 0721 final.

⁽²⁾ Според оценка на Европейската комисия в периода 2012—2016 г. са започнати 73 нови антидъмпингови и антисубсидийни разследвания, като 42 % от тях са посветени на Китай, 10 % — на Индия, 5 % — на Русия, 5 % — на Индонезия и 5 % — на Турция. През 2016 г. по-голямата част от временните мерки са били наложени преди всичко на Китай, а някои на Русия, Беларус и Корея.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2016/1036 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. за защита срещу дъмпингов внос от страни, които не са членки на Европейския съюз (кодифициран текст) (ОВ L 176, 30.6.2016 г., стр. 21).

2.7. През 2016 г. се проведеха интензивни обсъждания между институциите на ЕС и заинтересованите страни. ЕИСК взе участие в тези обсъждания, а в становището си относно „Въздействие върху основните промишлени отрасли (и върху работните места и растежа) от възможното предоставяне на статут „пазарна икономика“ на Китай (за целите на инструментите за търговска защита)“⁽⁴⁾ настоя ЕС да не губи инструментите, гарантиращи свободна и справедлива търговия с Китай, тъй като ще бъдат загубени неприемлив брой (стотици хиляди) работни места. ЕИСК подчерта, че загубите ще бъдат концентрирани в определени сектори и региони, които биха били силно засегнати, като например производството на алуминий, велосипеди, керамични изделия, електроди, железни сплави, стъкло, хартия, слънчеви панели, стомана и гуми. Комитетът призова Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета да насърчават лоялна международна конкуренция като средство за защита на тези работни места и ценностите на европейското общество и за увеличаване на доходите и богатството в Европейския съюз⁽⁵⁾. На 12 май 2016 г. Европейският парламент прие резолюция относно статута на пазарна икономика на Китай.

2.8. В предложенията на Комисията е включен неизчерпателен списък на критерии, които са знак за значителни нарушения на пазара, свързани основно с държавна намеса в сектора. Службите на Комисията могат да изготвят публични доклади, в които да се описва конкретната ситуация във връзка с пазарните обстоятелства в определена държава или сектор. Освен това тези доклади и фактите, на които те се основават, биха били включвани в досието по всяко разследване относно тази държава или сектор, за да могат всички заинтересовани страни да изразят своите гледни точки и да представят коментари.

2.9. Освен новата методология за изчисляване на дъмпинга в предложението на Комисията се предвиждат преходни разпоредби за съществуващите мерки за търговска защита и текущите разследвания. В предложението на Комисията се посочва, че новата система ще се прилага само за случаи, чието разглеждане започва след влизането в сила на новите разпоредби. Въвеждането на новата методология не съставлява достатъчно основание за преразглеждане на съществуващите антидъмпингови мерки. Искания за преразглеждане на методологията могат да бъдат внесени само при започване на преглед при изтичането на срока на действие на дадена мярка.

2.10. В предложението на Комисията са включени и изменения на начина, по който ЕС разследва субсидии, предоставени от правителствата на трети държави, като в изменение на основния антисубсидиен регламент се пояснява, че констатираните по време на антисубсидийно разследване или негов преглед допълнителни субсидии могат да бъдат отразени при изчисляването на антисубсидийните мерки.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК подкрепя политиката на ЕС за отворена и справедлива търговия. ЕС (действащ от името на държавите — членки на ЕС, тъй като общата търговска политика е от изключителната компетентност на Съюза) насърчава отворената търговия и признава стойността на търговията като двигател на растежа и работните места.

3.2. Комитетът подкрепя използването на ефективни инструменти за търговска защита. В търговската си политика ЕС изисква местните и чуждестранните производители да се конкурират при равни условия. Затова той се противопоставя на нелоялните търговски практики и прилага своето собствено законодателство посредством инструменти за търговска защита (ИТЗ), включително антидъмпингови и изравнителни мерки.

3.3. ЕИСК би желал да отбележи, че по-голямата част от действащите антидъмпингови мерки за вноса от Китай са съсредоточени в определени сектори, като стоманодобивната промишленост е една от най-засегнатите. Този сектор обслужва в еднаква степен предприятия надолу и нагоре по веригата. Осигурявайки над 350 000 преки работни места и още няколко милиона в свързани отрасли, той играе основна роля в европейското промишлено производство и в европейската икономика като цяло.

3.4. ЕИСК счита, че като цяло предложението на Комисията осигурява балансиран подход между въпроса за статута на пазарна икономика на Китай, от една страна, и целта за ефективен, неутрален по отношение на държавата метод за изчисление на дъмпинга, от друга.

3.5. Комитетът приветства изменението на основния антисубсидиен регламент, с което се пояснява процедурата за антисубсидийно разследване.

3.6. ЕИСК предлага в съображенията към регламентите да се поясни, че изменението на основния антидъмпингов регламент не дава на Китай статут на пазарна икономика.

⁽⁴⁾ ОВ С 389, 21.10.2016г., стр. 13.

⁽⁵⁾ ОВ С 389, 21.10.2016г., стр. 13 .

3.7. Комитетът обаче отбелязва, че на 13 декември 2016 г. Китай е отправил искане за консултации със САЩ и ЕС в рамките на СТО заради неспазването от тяхна страна на антидъмпинговото споразумение на СТО и че за ЕС тези консултации обхващат както съществуващия основен антидъмпингов регламент, така и предложението за неговото изменение, което е предмет на настоящото становище. Комитетът отбелязва предишните правни спорове, които свидетелстват за сложността на проблемите. Поради това ЕИСК е загрижен за правната сигурност на предложеното изменение на антидъмпинговия регламент и призовава Комисията да подготви солидна обосновка за съвместимостта на новата система с антидъмпинговите правила на СТО.

3.8. ЕИСК отбелязва, че нито един от основните търговски партньори на ЕС не е променил антидъмпинговата си методология дори с оглед изтичането на срока на действие на алинея 15, буква а), подточка ii) от протокола за присъединяването на Китай към СТО. Тази стратегия е свързана с висящи производства в рамките на СТО, започнати по инициатива на Китай, резултатите от които би трябвало да бъдат изчакани.

3.9. ЕИСК препоръчва за това досие да бъде възприет международно координиран подход, който да излиза извън рамките на ЕС.

3.10. Затова Комитетът настоятелно призовава Комисията, Парламента и Съвета да наблюдават отблизо промените в политиките за защита на търговията на основни търговски партньори и да анализират тяхното въздействие върху баланса на търговските потоци.

3.11. ЕИСК отбелязва, че Комитетът на регионите призова за премахване на правилото за по-малкото мито ⁽⁶⁾. През април 2014 г. Парламентът препоръча да се ограничи правилото за по-малкото мито в случай на трудов и екологичен дъмпинг. В становището си от 2016 г. ЕИСК също призова за премахване на правилото за по-малкото мито за вноса на стомана.

3.12. Във връзка с това ЕИСК отбелязва, че ефективността на процедурите за прилагане на инструментите за търговска защита (ИТЗ) е свързана и с предложението от 2013 г. за модернизирани ИТЗ. ЕИСК отбелязва, че макар да са тясно свързани, пакетът за модернизирани ИТЗ и новият метод на изчисление на дъмпинговия марж обхващат различни технически и правно несвързани аспекти на антидъмпинговата политика на ЕС и нейното прилагане. ЕИСК отбелязва, че пълноценното използване на дъмпинговия марж би подпомогнало целта за постигане на условия на пазарна икономика във всички държави — членки на СТО, и че е от изключителна важност пакетът за модернизирани ИТЗ да бъде завършен и приет през следващите месеци, за да се създаде стабилна и ефективна система от инструменти за търговска защита и да се гарантират работните места и растежът в ЕС.

4. Конкретни бележки

4.1. ЕИСК подкрепя предложението на Комисията (член 2, параграф 6а) за промяна на методологията за изчисляване, предвиждаща възможност за използване на нестандартна методология при наличие на значителни нарушения в някои държави, и счита, че тази методология би позволила на Комисията да установи и да измери действителния размер на дъмпинга.

4.2. Още в становището си от 2016 г. ⁽⁷⁾ относно запазването на устойчивите работни места и растежа в стоманодобивната промишленост ЕИСК призова да не се използва стандартната методология при антидъмпинговите и антисубсидийните разследвания на китайския внос, докато Китай не изпълни петте критерия на ЕС за статут на пазарна икономика. Това съответства и на резолюцията на Европейския парламент от май 2016 г.

4.3. ЕИСК приема оценката на Комисията, че цените и разходите в някои държави са изкуствено занижени поради влияние на държавата, което означава, че те не отразяват реалистично пазарните сили. Цените и разходите на вътрешния пазар са значително изкривени вследствие на държавна намеса. Следователно в подобни случаи цените на вътрешния пазар не трябва да се използват за сравнение с експортните цени.

4.4. ЕИСК отбелязва, че причината за задействане на новото изчисление в момента е значително нарушаване на условията на пазара, за което в регламента е представен неизчерпателен списък от примери. Отбелязва обаче, че нарушенията на минималните социални стандарти и стандартите за опазване на околната среда могат да допринесат за нарушаването на конкуренцията с европейските предприятия и трябва да се отчитат, особено ако са част от държавната нормативна уредба. Освен това би трябвало да се оцени внимателно съвместимостта на новия метод с правилата на СТО.

⁽⁶⁾ ОВ С 17, 18.1.2017 г., стр. 13.

⁽⁷⁾ ОВ С 389, 21.10.2016 г., стр. 50.

4.5. ЕИСК отбелязва, че Китай е поискал създаването на специална група в рамките на СТО по повод използвания от ЕС подход на т.нар. „държава аналог“, и посочва, че понастоящем ЕС работи по въвеждането на нова методология, която би трябвало да отговаря на всички международни споразумения. ЕИСК е на мнение, че ако в рамките на СТО се стигне до заключение, че изтичането на срока на действие на член 15, буква а), подточка ii) не предоставя автоматично статут на пазарна икономика на Китай и Китай трябва да спазва останалите си задължения във връзка с протокола за присъединяване, следва да продължи да се използва методът на „държава аналог“.

4.6. ЕИСК отбелязва, че съгласно предлаганото законодателство Комисията може да изготвя и представя доклади, в които се описва конкретната ситуация във връзка с пазарните обстоятелства в определена държава или сектор. Тези доклади и фактите, на които те се основават, биха станали част от всяко антидъмпингово разследване във връзка с тази държава или сектор и ще бъдат публично достъпни. Освен това промишлеността на ЕС би могла да използва съдържащата се в тези доклади информация, когато завежда жалба или искане за преразглеждане. ЕИСК обаче изразява загриженост, че в предложението на Европейската комисия не са включени никакви разпоредби за увеличаване на персонала, който се занимава с инструментите за търговска защита. Комитетът също така отбелязва, че не е определен правният статут на тези доклади и не е ясно как те могат да бъдат използвани в случай на оспорването им в съда от засегнатата държава. Не се споменава и това, колко често ще бъдат актуализирани и как ще бъдат адаптирани към специфичните за даден сектор предизвикателства.

4.7. ЕИСК е обезпокоен и от факта, че тези доклади не са задължителни (съгласно предложението „службите на Комисията може да изготвят доклад“), и призовава за по-ясно определяне на тежестта на доказване в предлаганото законодателство.

4.8. ЕИСК отбелязва, че процедурата за подаване на антидъмпингови жалби трябва да бъде ефективна, реалистична и осъществима. При все това ЕИСК не може да приеме промяната относно тежестта на доказване. Тежестта на доказване на съществуването на дъмпинг не трябва да пада върху засегнатите европейски предприятия или върху Комисията. Изискванията за събиране на свързаните с това данни трябва да останат постоянни.

4.9. Комитетът подчертава, че процедурата за подаване на антидъмпингови жалби трябва да бъде достъпна и за малките и средните предприятия, и че трябва да се обърне особено внимание, за да се гарантира, че тези предприятия могат да поемат разходите, свързани с разследването и изискванията за събиране на свързаните с това данни.

4.10. ЕИСК счита, че предложените от Комисията преходни разпоредби са в интерес на правната яснота и подкрепя тези разпоредби.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 по отношение на териториалните типологии (Tercet)“

[COM(2016) 788 *final* — 2016/0393 (COD)]

(2017/C 209/13)

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 25.1.2017 г.
Правно основание	Член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане на пленарна сесия	29.3.2017 г.
Пленарна сесия №	524
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	223/1/4

След като прецени, че съдържанието на предложението е напълно задоволително, и предвид факта, че вече се е произнесъл по въпроса в свое предходно становище относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и Съвета за създаването на общ класификатор на Териториалните единици за статистически нужди (NUTS)“⁽¹⁾, прието на 11 юли 2001 г., на 524-тата си пленарна сесия, проведена на 29 и 30 март 2017 г. (заседание от 29 март 2017 г.), Комитетът реши с 223 гласа „за“, 1 глас „против“ и 4 гласа „въздържал се“ да приеме положително становище по предложения текст и да се позове на позицията, изразена в горепосочения документ.

Брюксел, 29 март 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽¹⁾ ОВ С 260, 17.9.2001 г, стр. 57.

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG